

ПАЛИТИКИНИ

Немачка 3.00 DEM, SAD 1.25 USD, Швајцарска 2.50 CHF,
Шведска 16.00 SEK, Аустрија 20.00 ATS, Грчка 600 GRD,
Енглеска 1.00 GBP, Словенија 150 SLT, Македонија 70
ДЕН. Р.С.А. 9 Р.

ЗАБАВНИК

27. X 1995. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LVII • ЦЕНА 5 ДИНАРА • БРОЈ 2281

Ако човек нестане...
КО ЋЕ
БИТИ
НОВИ
ГОСПОДАРИ
СВЕТА

За све од 7 до 77

СУЛТАН ПРОДАВАЦ

БЕН АМАР МЕКИ, ИАКО СУЛТАН ТРИПОЛИТАНИЈЕ, 20 ГОДИНА ЈЕ (ОД 1349-1369) ПУТОВАО СВОЈОМ ДРЖАВОМ И ПРОДАВАО ВОКЕ И ПО-ВРБЕ ДА БИ ЗАДОБИО НАКЛОНОСТ ПОДАНИКА.

Александра Синчиха

ИКИТО ИНДИЈАНАЦ ИЗ ПЕРУА, ПОСТАО ЈЕ ОТАЦ У 21. ГОДИНИ, У ДОБА КАДА ЈЕ ВЕЋ БИО ЧУКУНДЕДА.

ДО МАНАСТИРА

ПОДИГНУТОГ НА ВИСОКОЈ СТЕНИ КОД АДУЕ У ЕТИОПИЈИ СТИЖЕ СЕ ПОМОКУ КОНОПЦА КОЈИ СЕ СПУШТА СА ВРХА ЛИТИЦЕ.

ПОБЕДА ЈЕДНОМ СТРЕЛОМ

КАДА ЈЕ ГУСАР ХЕНРИ МОРГАН 1665. ГОДИНЕ НАПАО ТВРЂАВУ САН ЛОРЕНКО, ТРЕЗОР ПАНАМЕ, ЈЕДНА СТРЕЛА СА ТВРЂАВЕ ПОГОДИЛА ЈЕ МОРГАНОВОГ МОРНАРА ДИЈАЗА. ОН ЈУ ЈЕ ИШКУПАО, ОБАВИО КРПОМ, ЗАТИМ СТАВИО У СВОЈУ МУСКЕТУ (ПУШКУ) И ИСПАЛИО НА ТВРЂАВУ. БАРУТ ЈЕ ЗАПАЛИО КРПУ И СТРЕЛА КОЈА ЈЕ ПАЛА НА СЛАМНИ КРОВ БАРУТАНЕ ИЗАЗВАЛА ЈЕ ПОЖАР И СТРАХОВИТУ ЕКСПЛОЗИЈУ, РУШЕЊЕ ТВРЂАВЕ И ПОГИБИЈУ 363, ОД УКУПНО 400 ВОЈНИКА КОЛИКО ЈЕ ЧУВАЛО ТВРЂАВУ.

АМАЗЛИЈА

КИНЕЗИ ВЕРУЈУ ДА ОВАКВА АМАЗЛИЈА, АКО СЕ НОСИ 4 НЕДЕЉЕ, ДОНОСИ УНАПРЕЂЕЊЕ НА ПОСЛУ.

МОРСКА ЛЕПЕЗА

У СТВАРИ ЈЕ ВРСТА КОРАЛА КОЈА РАСТЕ У ОБЛИКУ ЛЕПЕЗЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● у „Гинисовој књизи настраности“, која се овог лета појавила у Лондону, помињу се и чудаци плаве крви. Тако је етиопијски цар Менелик II био толико задивљен изумом електричне столице да је наручио чак три. Безбедно је једну од њих користио као свој престо јер његова земља тада (владао од 1889. до 1913) није имала уведено електричну струју.

●●● Италијан Доменико Манкија и Францускиња Марлен Муле овог лета венчали су се – под водом: у

пратњи свештеника загњурили су с ронилачким боцама у море поред Сардиније, код Олбије, где је пред подводним камерама одржана церемонија. Она је на његову таблу с питањем жели ли да се уда за њега извукла припремљено „oui“, он је на исто питање одговорио са „si“ и – брак је закључен.

●●● једно необјављено љубавно писмо енглеског песника Дилена Томаса, нађено међу старим новинама, продато је на аукцији у Лондону за 3.910 фунти (6.245 долара).

●●● приликом жвакања хране мишићи вилице врше на кутњак притисак од 72 килограма, а на секутиће до 20 kg. За жвакање хлеба потребан је притисак до 25 килограма, за печење до 15 kg.

●●● од 1937. године кад је у заливу Сан Франциска изграђен Голден гејт са овог моста високог 67 метара, према званичној статистици, бацило се 997 особа. Само ретки су преживели ужасвајући судар с површином океана.

●●● за 15 дана, колико траје Грен слем турнир у Вимблдону, по многима нај-

већи спортски догађај Европе, први редови на теренима попију 12.500 боца шампањца, а „сиромашнији“ у последњим поједу 30.000 порција поховане пилетине што је двапут више него на Европском првенству у кошарци.

●●● канадски затвореници који воде рачуна о свом здрављу све чешће траже ћелије у којима је забрањено пушење. Од априла 1998. Канада намерава да забра-

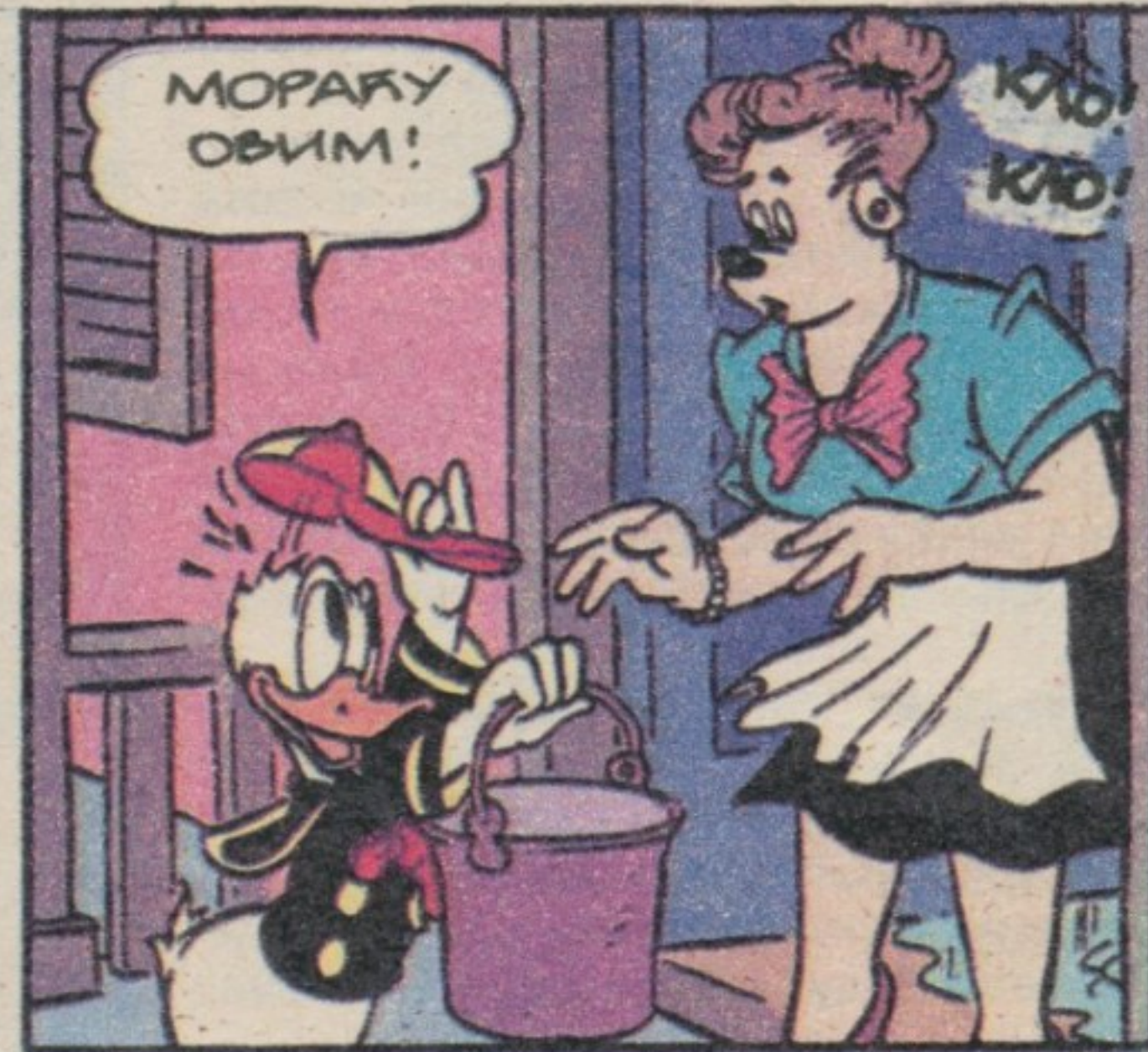
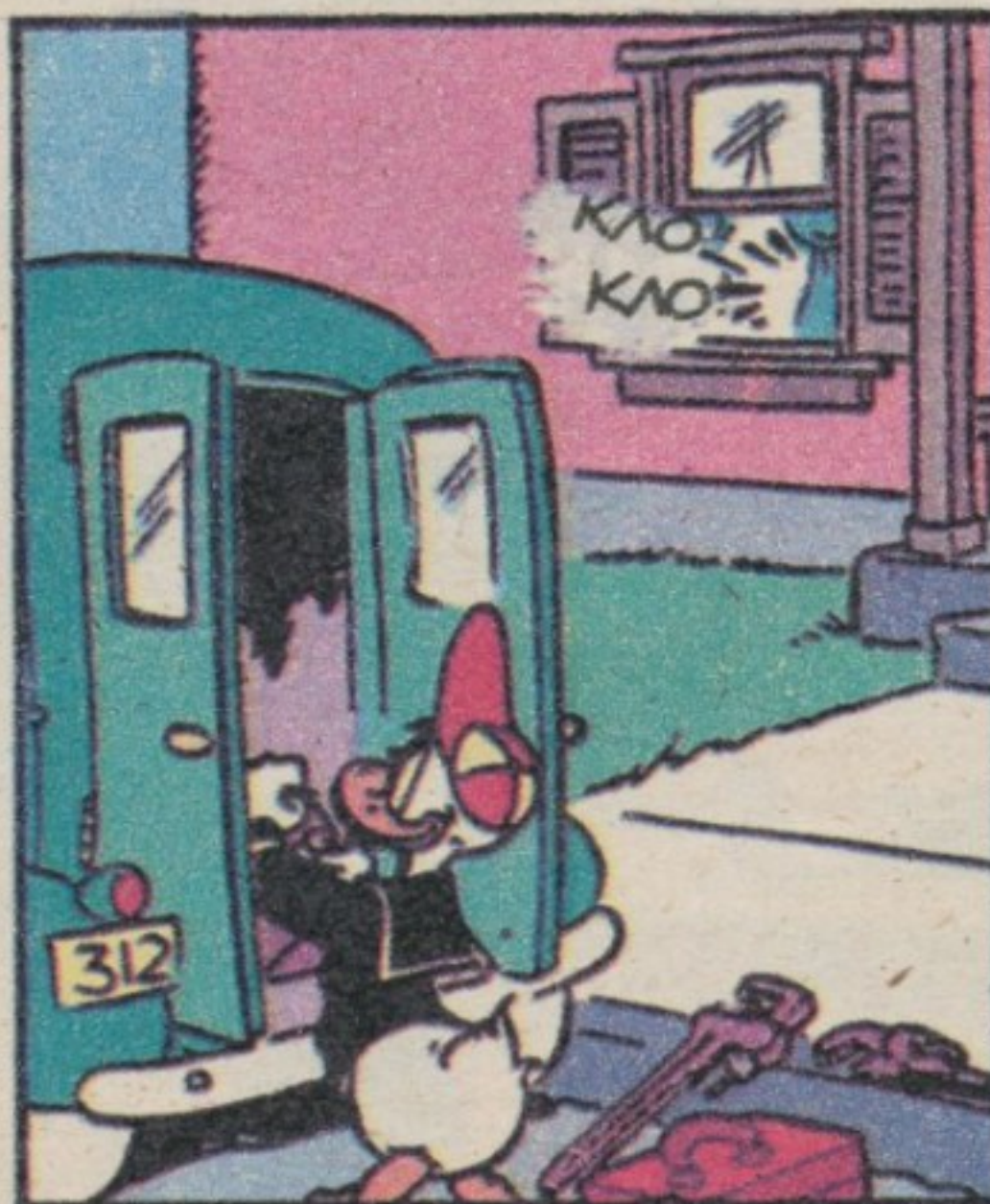
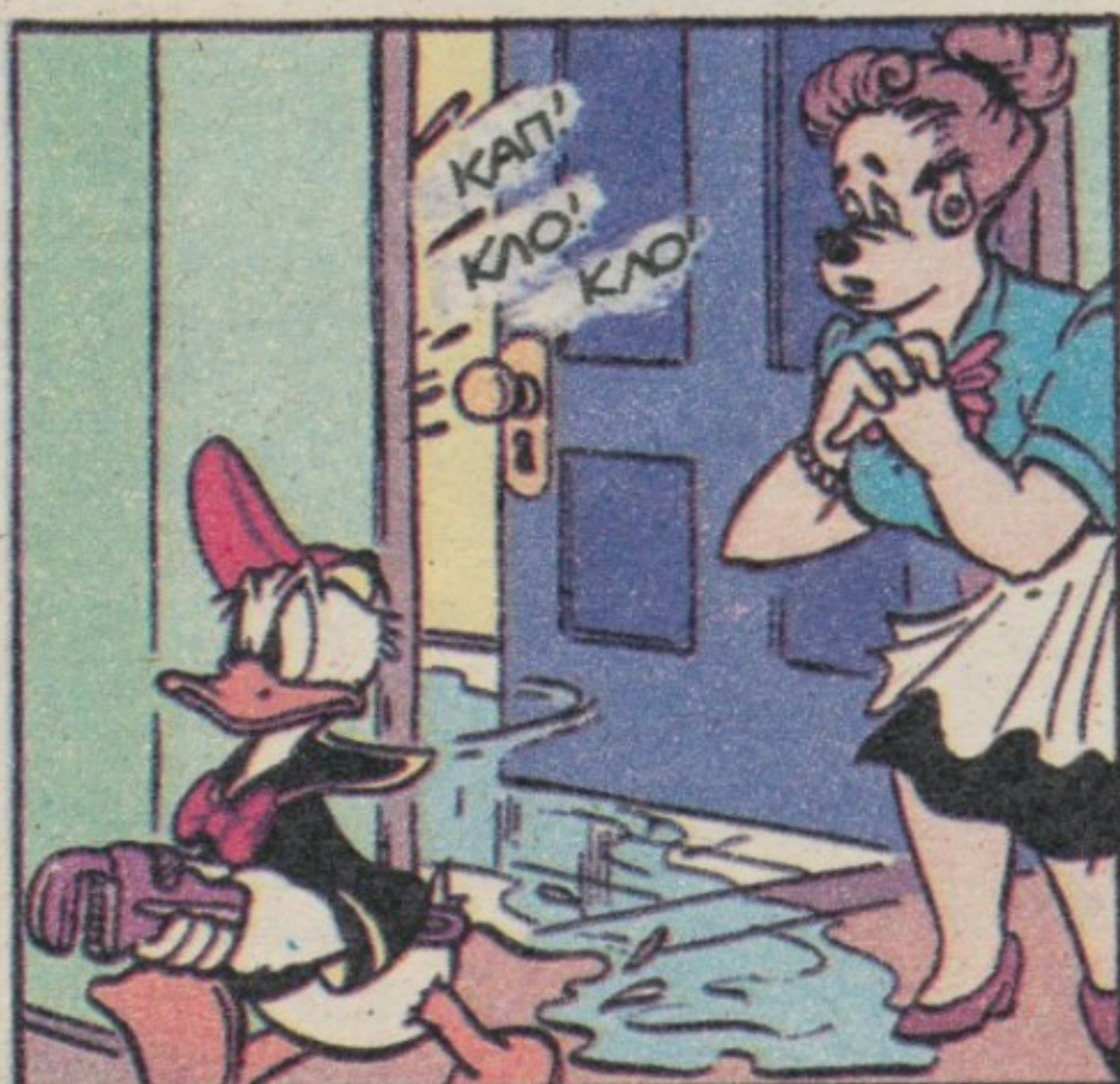
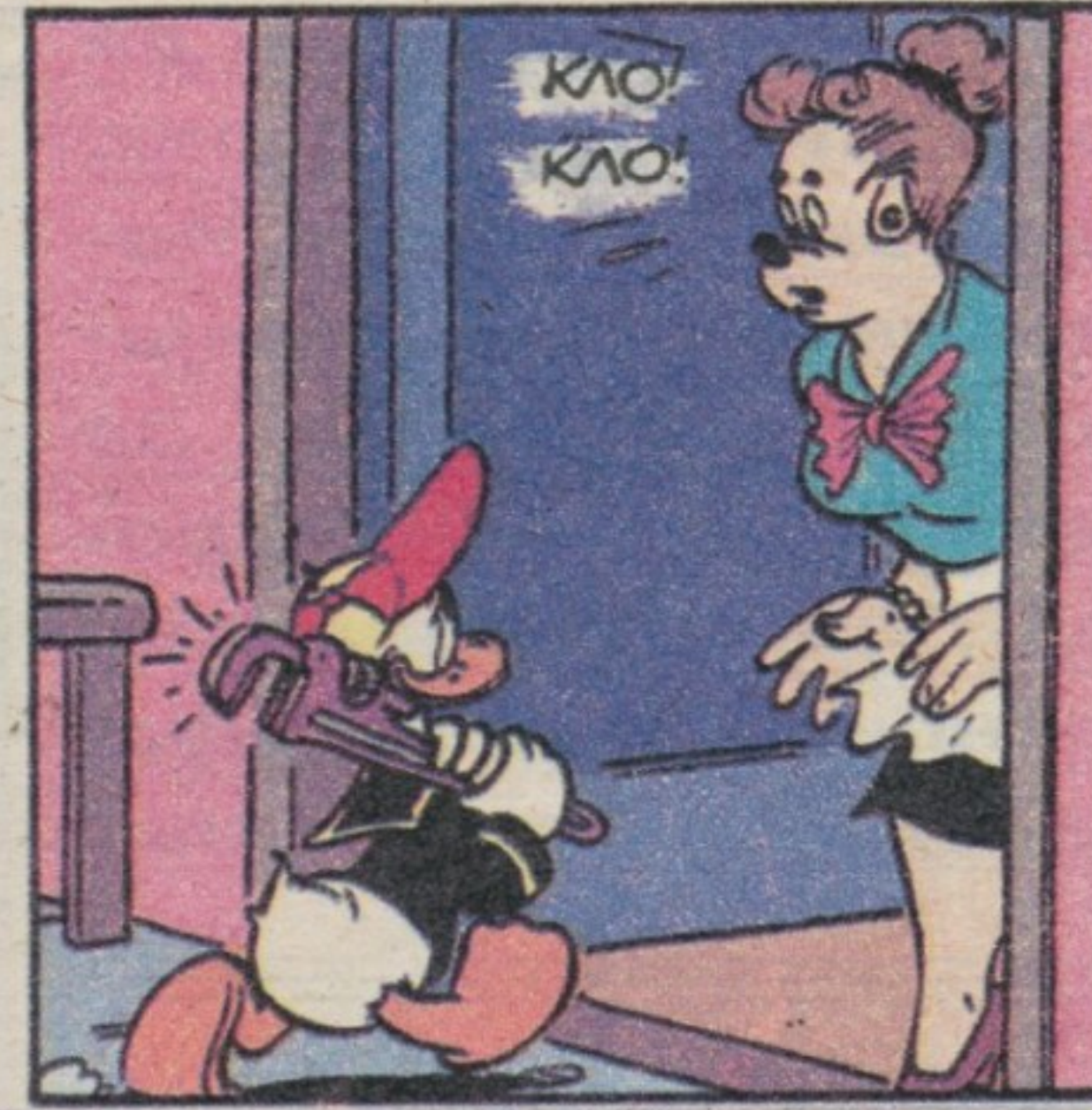
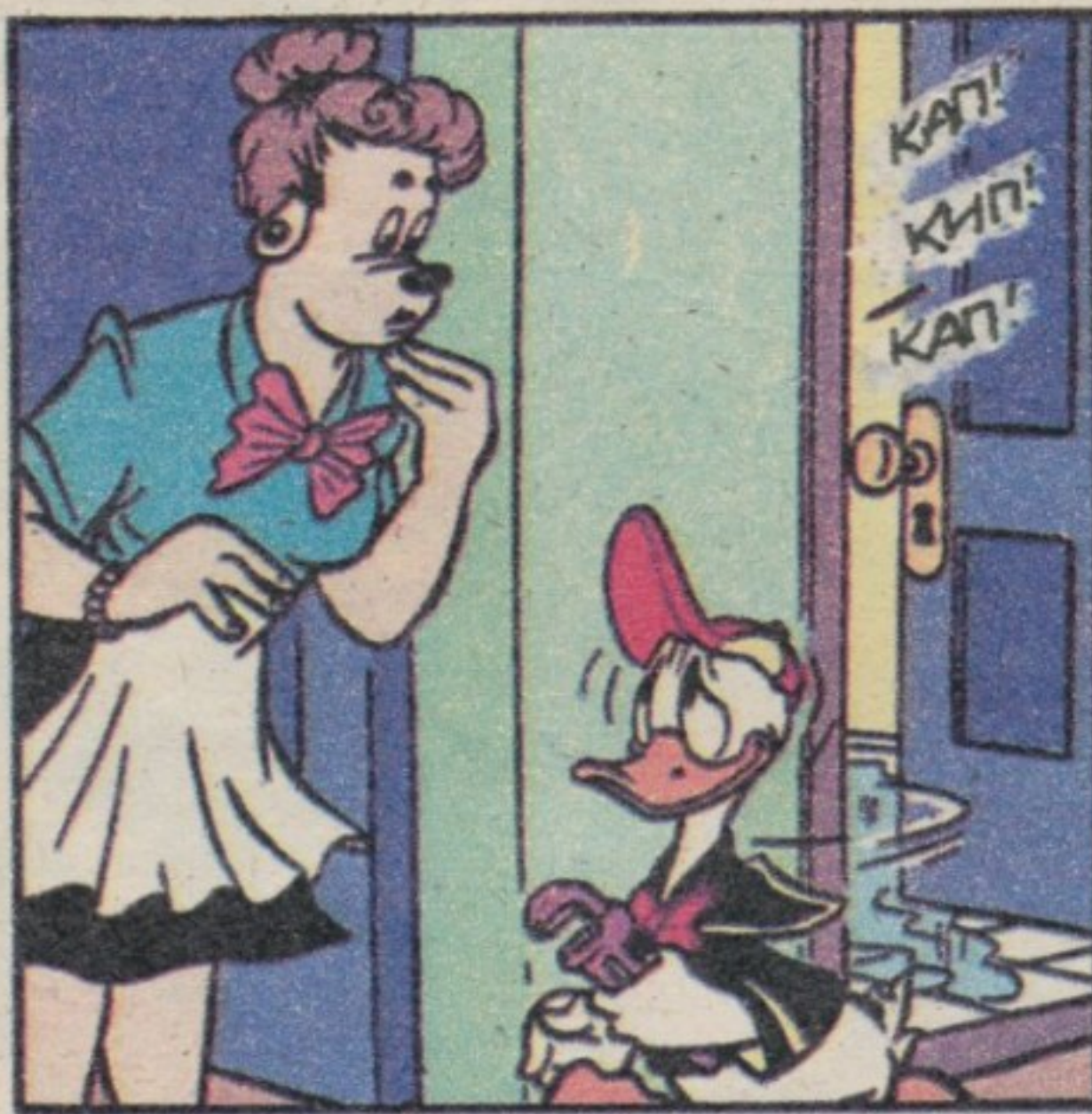
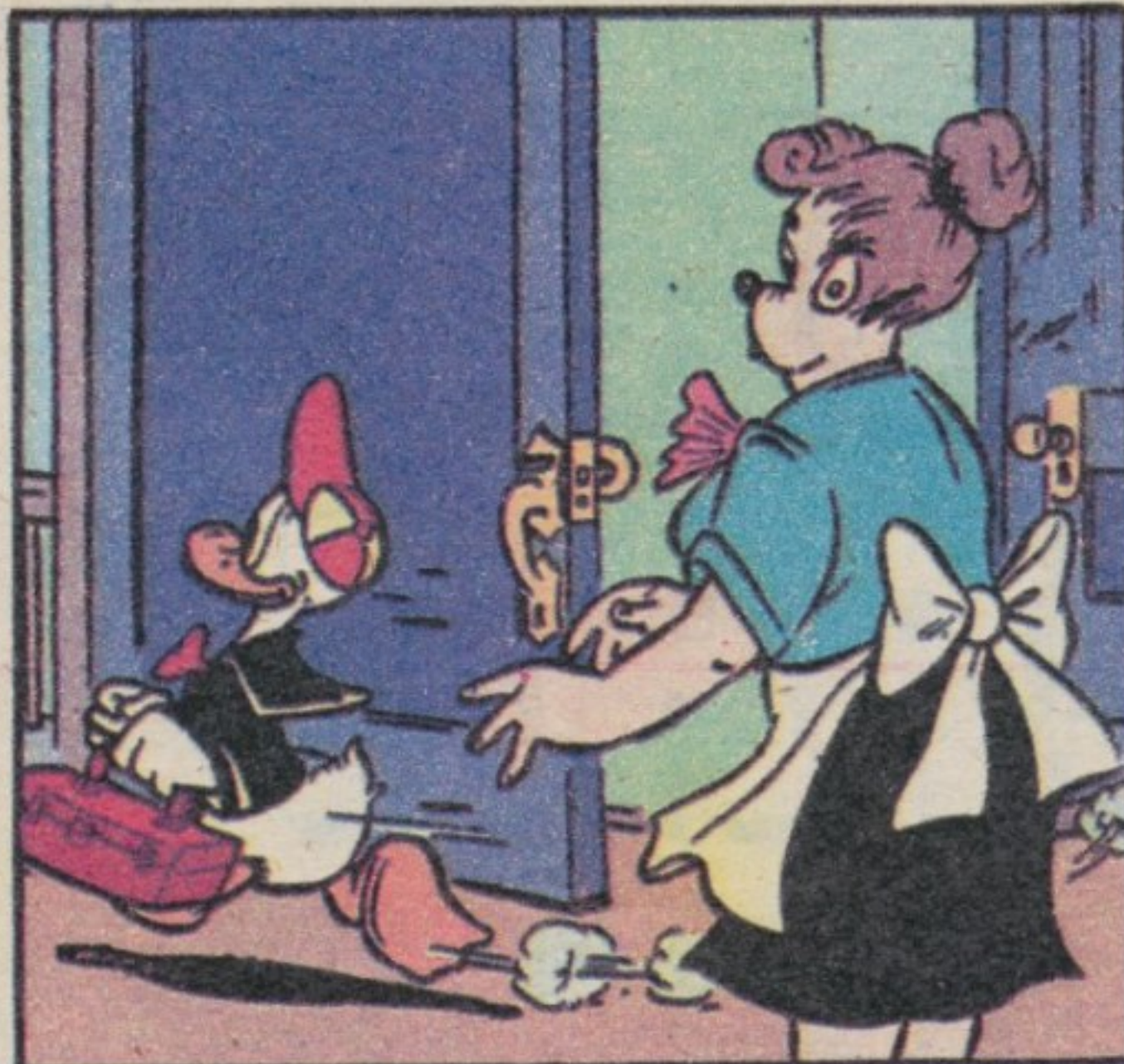
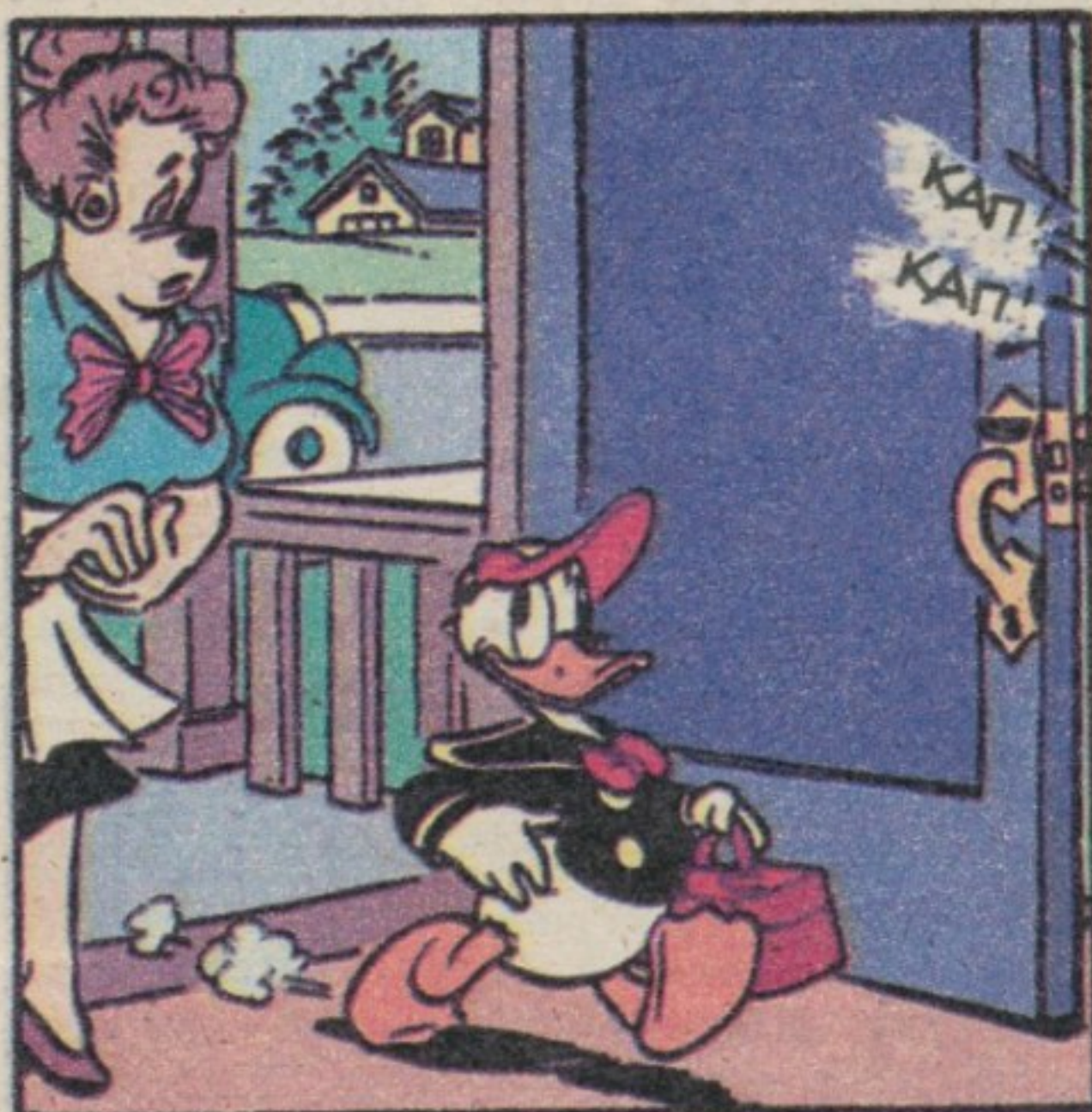

ни пушење у свим федералним затворима што је у складу са забраном пушења у свим зградама које припадају влади.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ХЕНРИ МЕК АЈВЕР СРПСКИ ГЕНЕРАЛ

Ако му је икада био потребан подстицај да се укључи у неки рат, довољно је било поменути да ће непријатељи бити Турци. За њега је ратовање против Турака било ствар принципа и одржавања душевног здравља

Хенри Даглас Мекајвер рођен је на пучини Атлантика, на броду захваћеном олујом испред обале САД, као што приличи некоме ко ће служити под осамнаест различитих застава и који ће мало дана свог живота провести на тлу чвршћем од онога на коме је рођен и под небом ведријим од онога које је први пут угледао! Мајка му се звала Ана Даглас, родом из Вирџиније, а отац Роналд Мекајвер био је Шкотланђанин и млађи син старешине истоименог клана. Био је Божић, лето Господње 1841.

Првих десет година Хенријевог живота прошло је у миру и игри међу зеленим брежуљцима Вирџиније, а затим је послат у Единбург, своме ујаку генералу Доналду Грејему, да тамо похађа школу и припреми се за будућу војну каријеру у Вест Поинту.

Од тренутка када је дечак упознао ујака ништа више неће бити као до тада. Пре свега, генерал Грејем био је искусни ратник, авантуриста, јасних идеја чиме би његов сестрић требало у животу да се бави. И тако, када је дошло време да се определи за животни позив, Хенри Мекајвер је, уместо у Вест Поинт, ступио у при-

ватну војску Источноиндијске компаније. Имао је само шеснаест година.

Под командом Гарибалдија

У Индију је стигао 1858. са чином заставника, чином са којим су најчешће припадници бољих енглеских породица започињали своју војну обуку и професионалну каријеру, али у Индији није било прилике да се обучава. У Индији је била у јеку побуна сепоја, домородачких војника у армији Источноиндијске компаније. У Индији се те године није обучавало, већ гинуло. Већ у првом окршају Хенри је рањен у руку, а луда срећа, која га неће напуштати читавог живота, помогла му је да преживи то прво борбено искуство.

Ненавикнут на индијску жегу он је пре боја добро навасио водом један убрус и нагурао га испод шлема како би се мало расхладио. И тако, када се у жару битке на његову главу сручио убиствен ударац талваром – индијском сабљом – који је пресекао шлем као дињу, мокри убрус ублажио је његову снагу. Ударац је Хенрију ипак нанео тешку рану од које се онесвестио и остао да лежи у јарку док га болничари нису нашли и пренели у болницу. После шест недеља био је на ногама. Његова индијска авантура је тако, силом прилика, кратко трајала.

Исте године Индија је дошла под директну управу Британије и приватна војска Источноиндијске компаније престала је да постоји. Неког другог би овакав почетак можда обесхрабио, али не и Хенрија Мекајвера. Већ 1860. он се бори под командом Гарибалдија у кампањи за уједињење Италије, а по тријумфалном завршетку кампање понудио је свој мач шпанском претенденту Дон Карлосу у грађанском рату за наслеђе шпанске Круне.

Са оваквим ратним искуством Мекајвер је по избијању рата између Севера и Југа у Америци стао на страну Конфедерације.

Кнез
Милан
Обреновић
(у
генералској
униформи,
период
1876/8)

рациије. Његово васпитање, осећање одређене аристократске блискости са „господом с Југа“ и начелна предодређеност да се бори на страни слабијег, нарочито ако је та слабија страна заступник традиционалних вредности, у овом рату олакшала му је избор. Двадесетогодишњи професионални војник већ тада је имао потпуно развијен лични стил и начин ратовања.

Витезови Арабије

Сва његова имовина од тада ће се састојати од једног шатора, путног сандука, ћебета, сабље и неколико металних кутија у којима је чувао новац, документа, службене папире и овлашћења. Када би одлучио да се ангажује у каквом рату, понудио би једној од страна своје услуге и окупио легију странаца. Убрзо би надлежна команда спознала његов таленат и способност и поверила му команду над регуларним снагама. Из сукоба у сукоб Мекајвер је увек био упошљаван са вишим чином од претходног.

У Америчком грађанском рату ратовао је под командом славних генерала Џексона, Стјуарта и Смита. Борио се код Ричмонда и уживао велико поверење председника Конфедерације Џеферсона Дејвиса и његовог државног секретара Бенџамина. Пред крај рата, а сасвим у складу са тадашњим добрим обичајима на бојишту, изазвао је на двобој северњачког мајора Томлина и пробо га мачем до балчака. А кад је Југ капитулирао, морао је да се спасава бекством. То бекство водило га је, по логици ствари, на југ, у Мексику, где је цар Максимилијан покушавао да сачува своју круну под ударима Хуарезових устаника. Успут су га заробили Индијанци од којих је тек после три месеца успео да побегне препливавши набујали Рио Гранде. Ставивши се под команду генерала Мехија, храбро се борио код Монтереја и због заслуга у том боју постао царски гроф и носилац високог царског ордена Наше Госпе од Гваделупа.

Храброст и војна вештина мајора Мекајвера, који је још колико десет година раније био само заставник, цару Максимилијану нису могли спасти ни круну ни главу, па је пред победничким Хуарезом спас потражио у Тампику, где се укрцао на брод за Јужну Америку. Тамо га је чекао идеалан послодавац, бразилски император Педро Други.

Добивши чин потпуковника, Мекајвер је окупио Легију и упутио се у Буенос Ајрес одакле је требало да крене заједничка акција Бразила, Аргентине и Уругваја против Парагваја. Тамо је његову јединицу преполовила епидемија колере од које се и сам разболео па је морао да напусти овај подухват. То га није спречило да се исте године удружи са групом бивших официра Конфедерације у пројекту освајања Републике Хаити, познатом под конспиративним називом „Витезови Арабије“. Ни овај подухват није био успешан, па га пут води за Глазгов где среће Бенета Барлија, некадашњег поморског официра Југа, који га позива да се ангажује на Криту, на страни устаника против Турака.

Крит, Куба, Египат...

Ако је Мекајверу икада био потребан неки подстицај да се укључи у какав рат, довољно је било поменути да ће непријатељи бити Турци! За Хенрија је ратовање

Бразил: Император Дон Педро II

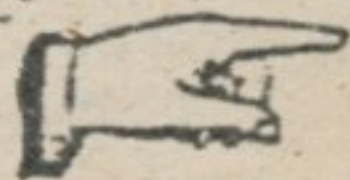
против Турака било ствар принципа и одржавања душевног здравља. Мекајвер је на Крит стигао пре свих других страних легионара. Осокољени Крићани одмах су му уручили овлашћење да води рат на копну и мору против султана и да спали, уништи или зароби сваки брод који плови под заставом Турске. Како сами Крићани нису имали ниједан брод, ово овлашћење могло би се схватити и као духовитост од стране острвљана.

Ипак, иако је Мекајвер лично орно извршавао поверене му задатке, ни он ни други учесници нису могли спречити пропаст устанка. Са Крита се запутио у Грчку где је са пуковником Коронеусом, бившим вођом критског устанка, провео неколико месеци борећи се против клефта – разбојника – на граници Тесалије и Албаније, за шта је одликован највишим грчким Орденом Спаситеља.

Године 1869. Мекајвер је поново у САД одакле организује експедицију за освајање Кубе. Експедиција је била лоше замишљена и осујећена бројним незгодама (временске неприлике, невоље с бродом, заробљавање од стране Британаца током

пловидбе...), па је, после неколико оружаних чарки, Мекајвер са Кубе побегао чамцем, без хране и воде. Овај удес вероватно не би ни преживео да исти британски брод који га је раније заробио није поново прошао истом рутом, покупио онемоћалог Мекајвера и довезао га у сигурност Насауа на Бахамима.

Вративши се у Њујорк, Мекајвер је прихватио понуду египатског кедива Исмаила да помогне око реорганизације египатске војске и 1870. године стигао у Каиро у чину пуковника и генералног инспектора коњице. Изгледа да његова одбојност према Турцима, а Египат је и поред релативне самосталности формално био део Турског царства, није могла да се обузда и Мекајвер напушта овај високи и добро плаћени положај већ после пола године. Одмах се као добровољац јавио да учествује у Француско-пруском рату. Као пуковник у штабу генерала Шанзија учествовао је у бици код Орлеана, где је рањен у исто време када и један други знаменити страни официр – будући српски краљ Петар Први. После пораза Францус-

ке Мекајвер је још једанпут окушао срећу са Дон Карлосом, који му је титулу маркиза обећао ако буде имао среће. Али, Дон Карлосу се ни тај пут није осмехнула срећа а Мекајверу маркишка круница.

Људи по његовој мери

Чувши да су се Срби дигли на устанак против његовог омиљеног непријатеља, Хенри Мекајвер стиже 1875. у херцеговачки крш. Ту, у Херцеговини, срео се први пут са Србима и нашао да се ради о људима по његовој мери! Поготово по питању става према Турцима! Знајући да је избијање рата између Србије и Турске само питање месеци, Мекајвер се запутио у Лондон да би сакупио бригаду странаца, искусних војника и ратника под називом „Витезови црвеног крста“.

На челу прве групе легионара стигао је у Београд и понудио своје услуге кнезу Милану Обреновићу. Већ по истеку прве недеље под својом командом имао је

у име Ваше и драге дародавке, предао у руке кнегиње Наталије. Храбри пуковник носио је овом приликом своју свечану униформу као бригадни заповедник и командант коњице српске војске, а на грудима Златни Таковски крст којим је одликован после битака од 28. и 30. септембра, као признање за хероизам и јунаштво које је показао у тим славним данима. Лепота одличја била је увећана околностима у којима је оно уручено јер је уочи битке 30. септембра генерал Черњајев пришао пуковнику Мекајверу и, скинувши Крст са својих груди, причврстио га на пуковникове.

Према успоменама Хенрија Мекајвера, Србија је била круна његове каријере. Био је бригадни генерал – што је тада одговарало чину генерал-мајора у британској војсци – битака је било таман по његовом укусу, плата је била добра, Београд жив и весео град, а Срби као војници били су таман онакви како је ваљало. Мекајвер је био миљеник и двора и народа, а – имао је утисак – и кнегиње Наталији, којој је био искрено и џентлменски наклоњен, било је стало до њега! Кнеза Милана је веома ценио, а кнез је њега уважавао! Једном речју, Хенри Мекајвер је нашао земљу по свом укусу.

Зашто смо га заборавили?

После Србије, из које је отишао када је рат са Турцима био одлучен, Мекајвер није мировао. Окушао се у неколико централно и јужноамеричких република, увек са незадовољавајућим резултатима иако је све своје знање и искуство улагао у организацију и трансформисање тамошњих минијатурних армија. Једно време бавио се и дипломатијом прихватавши понуду председника Мекинлија да буде конзул САД у шпанском граду Денији. Но, како његов претходник није хтео с миром да преда дужност и напусти резиденцију, Мекајвер је ствар решио по кратком поступку изазивајући га на двобој с озбиљним обећањем да ће га убити брзо и безболно. Преплашени ексконзул није чекао да провери озбиљност обећања, а Мекајвер се убрзо тако сродио са грађанима да су упутили петицију председнику САД тражећи да им Мекајвера остави као доживотног конзула.

Последњи подухват Хенрија Мекајвера, освајање Нове Гвинеје за британску Круну, пропао је због неразумевања надлежног министра колонија, који је чак наложио вицекраљу Индије да упути флоту и зароби Мекајвера ако би овај покушао да свој план и оствари.

Хенри Мекајвер је био један од најистакнутијих професионалних војника 19. века, нека врста закаснелог средњовековног кондотијера; они који су га знали у позним годинама његовог живота сећају га се као високог човека, правога као дирек, плавооког и седокосог. Имао је бркове и браду по узору на Наполеона Трећег и с поносом носио велик и дубок ожиљак од индијског талвара преко чела. Умро је у Њујорку 8. маја 1907. године. Имао је 66 година, од којих је 50 провео у малим и великим ратовима. Служио је 18 држава, међу њима и Србију коју никада није заборавио, али која је брзо заборавила њега! Већ Слободан Јовановић, славни научник, политичар и аутор, није знао ни његово тачно име, па га назива Валдемаром Бекером!

Драгомир Ацовић

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

6

Насликана
после –
АНКЕТЕ

ИДЕАЛНА
СЛИКА ЗА

1001

АМЕРИ-
КАНЦА

Шта да сликају и како, па да се допадну својим новим сународницима – питали су се Виталиј Комар и Александар Меламид, сликари који су у

ЖЕТВА У
ЕГИПТУ

ТРИ
ВАЖНЕ
ТАЈНЕ

Стари Египат још није показао свету све своје драгоцености, последња три догађаја доказују да се древни споменици откривају само оним најоданијим и најупорнијим.

После тридесет година рада француска екипа професо-

Илустровао Бобан Савић

Даглас Мекајвер као српски генерал

150 коњаника, сагласност министра војног да образује коњичку бригаду и чин пуковника српске кнежевске војске. Јединица је брзо расла и многи угледни српски и румунски официри сматрали су питањем престижа да буду примљени у њу, међу њима и блиски рођак кнегиње Наталије. Месец дана по доласку имао је под својом командом 1.000 коњаника.

У „Дејли њузу“ Луис Ферли, секретар Лиге за помоћ хришћанима у Турској, пише 10. октобра 1876. о пријему заставе коју је извезла једна госпођа из Енглеске и упутила у Београд:

„Поводом заставе коју је тако љубазно извезла госпођа из Енглеске и упутила је преко Лиге пуковнику Мекајверу, задовољство ми је да Вам пренесем следеће детаље. У недељу ујутро, пошто је застава претходно освећена од стране архиепископа, спроведена је под почасном пратњом до Двора, где је пуковник Мекајвер у присуству кнеза Милана и бројне свите,

Сједињене Америчке Државе емигрирали из некадашњег СССР-а. Да би сазнали каква би се слика допала већини Американаца, као и каква им се највише не би допала, успели су да нађу „саучесника“ и спонзора у решавању ових питања: Национални институт спровео је опсежну ан-

кету међу 1001 одраслом особом да би испитао њихов укус у сликарству, до најситнијих детаља. На основу добијених резултата два ортака насликала су и најпожељнију и најомраженију варијанту.

На првој је једноставан, да не кажемо сладуњав, приказ реке Хадсон какву би просе-

чан Американац радо окачио у дневној соби, а на другој слици, коју би сваки просечан Американац вратио продавцу, сложена је „неприхватљива комбинација геометријских фигура и лоших боја“.

33% испитаника изјаснило се за велико платно с јесењим пејзажом.

53% највише воли кад су на слици видљиви потези четкице.

69% недвосмислено даје предност заобљеним линијама.

88% је гласало за сцене у отвореном простору (екстеријер против ентеријера).

56% воли више личности из „старије“ историје (овде видите Џорџа Вашингтона) него из новије (Џон Кенеди, Елвис Присли...).

51% исказало је посебну наклоност према дивљим животињама, прво место заузимају јелени.

49% обожава платна која приказују језера, реке, море или океан.

68% жели да види одевене људе одлучно одбацујући голотињу.

41% даје предност платнима великог формата, најмање као „кухињски лавабо“, како се изразио један испитаник.

44% упитаних одлучује се за слику због њених боја.

48% више воли да види групу људи него једну фигуру.

43% много више прија да гледа призоре доколице и одмора него позирање пред сликаром, у „неприродном ставу“.

В. М.

Ова апстрактна слика сједињује у себи све што Американци не воле: боје (кајсија, наранџаста и сива) и облике – равне линије. Сликари, међутим, признају да им је било много пријатније док су радили ово платно него „идеалну слику“ која изгледа, кажу тазе Американци, као илустрација за петпарачки роман

ра Лаклана успела је да од 2000 делова нађених у гробници фараона Пепија I састави „слагалицу“ која садржи најстарији свети текст човечанства, старији од 4000 година! Пред вама је на горњој слици.

Недалеко од места где су нађене драгоцене „странице“, јужно од Гизе, екипа Одрана Лабруса открила је гробницу краљице Меритите (слика поред) која је живела 2300. године пре наше ере. То је 97. по реду пирамида досад откривена у Египту и биће потребне године и године рада да би се грађевина, за коју се претпоставља да је била висока 20 метара, ослободила, очистила и реконструисала.

На крају, америчка мисија коју предводи професор Викс успела је да уђе у прву владарску гробницу у Долини краљева. Овај циновски маузолеј, намењен сину Рамзеса II (1298–1235. пре н. е.), указао се археолозима у облику ходника, а да би стигли до 67 одаја које повезује, требало им је седам година рада на ископавању. Засад, да би им пришли, научници тако рећи пузе дуж бесконачног ходника.

В. М.

ПОТЕРА ДУГА 22 ГОДИНЕ

НЕУХВАТЉИВИ БАЛГАР

Затвореник Роберт Балгар посетио је, у пратњи полицајца, свог брата у Чикагу. Замолио је да оде до тоалета и неопрезни полицајац му је дозволио... Његово бекство остало је записано у аналима FBI као једно од најједноставнијих, а потрага за њим као једна од најдужих

Роберт Балгар по образовању је био правник, а по занимању и урођеном таленту мајстор-варалица. Млад, допадљив, са цвикерима на носу, волео је да се дотерује и оставља утисак поштеног човека. У сукоб са законом први пут је дошао почетком 1920. године после велике преваре са акцијама вредним пола милиона долара.

Ухваћен и осуђен за ту превару, почео је са издржавањем казне од седам година у затвору Ливенворт. Септембра те године довели су га, уз полицијску пратњу, у Чикаго да би сведочио у некој грађанској парници.

Након сведочења у суду, затвореник и полицајац преноћили су у једном хотелу, везани, ногу за ногу. Пре поласка за Ливенворт, Балгар је замолио полицајца да сврате у канцеларију његовог брата, адвоката Чарлса. Његов пратилац се сложио. Задржали су се кратко, а када је Балгар рекао да мора да оде у тоа-

лет, полицајацу, уверен да ће се овај вратити, није кренуо да га прати. Кад је после пет-шест минута ипак скочио да га потражи, било је касно — од Балгара ни трага.

Пријатељи под присмотром

У почетку ништа није указивало на то да ће се Роберт Балгар показати као бегунац кога је тешко ухватити. А како су о његовој превари с акцијама, суђењу и бекству писа-

ле готово све новине, постао је познат не само у САД, већ и у многим другим земљама. Агенти FBI одмах су започели брижљиву потрагу за њим. Његову девојку Розу Никтин, брата Чарлса и остале чланове Балгарове породице ставили су под будну присмотру. Испитали су његове пријатеље и рођаке у Њујорку, западној Вирџинији, Масачусетсу. Агенти су се држали провереног правила: ако нађете и испитате довољан број људи који познају особу која се тражи, на крају ће се ипак на-

ћи нека која ће нешто омашком рећи или ће ту прилику искористити да наплати неке своје старе рачуне.

Међутим, после обимног трагања и испитивања познаника, пријатеља и рођака о Роберту Балгару ништа се није сазнало. Он је био од оне врсте опрезних и лукавих криминалаца који су се увек кретали у друштву отменог и богатог света и избегавали особе из подземља, што је увелико смањивало могуће изворе обавештења.

Тако је протекло пуних петнаест месеци пре него што су агенти FBI добили прве, додуше несигурне, наговештаје о

Илустровао Бобан Савић

Балгаровог бекства из Чикага, централа FBI сазнала је да се Балгар поново појавио у Паризу, али сада под новим именом. У Европи се, очигледно, осећао прилично сигурно.

Протекло је следећих девет година, а у централу FBI ништа се није чуло о Роберту Балгару. А онда, у лето 1938. године, полиција у Лос Анђелесу ухапсила је седамнаестогодишњег Џозефа Клентона под сумњом да је из једне фирме украо поштанске марке у вредности 9700 долара. Клентон је на саслушању признао крађу и рекао да је те марке по двоструко нижој цени продао једном углађеном господину по имену Алберт Б. Дантон. Полиција је убрзо нашла А. Б. Дантона који је запањено одбацио младићеве оптужбе наводећи да га никада у животу није срео.

Видевши пред собом човека финих манира, полиција је поверовала господину Дантону и пустила га. Његове отиске прстију ипак су послали централу FBI у Вашингтону, где је убрзо утврђено да припадају Роберту Балгару. Из Централе су хитно јавили да га ухапсе, али када су агенти дошли до куће у којој је становао, он је већ ишчезао — овог пута са „свега“ стотинак хиљада долара добијених на превару.

Господо, толико вам је требало...

До те, 1938. године Роберт Балгар потпуно је променио изглед. Од некадашњег мршаваог младића оштрих црта лица постао је дебео човек округлих образа, јаким вилица и великих подочњака. Додају ли се томе његова проређена коса и танки брчићи, нико жив не би у њему препознао особу која је од 1920. године полицији задавала толико мукe.

Када је углађени А. Б. Дантон успео да им умакне испред носа, агенти FBI сазнали су у Лос Анђелесу многе појединости о његовом ранијем животу у том граду. Тридесетих година Балгар је са супругом Рози и сином стигао у Лос Анђелес и ту, разумљиво под лажним именом, отворио залагаоницу у којој је многе муштерије, а посебно жене средњих и поодмаклих година, навелико варао.

Од његових суседа чули су да је породица Дантон живела веома повучено и да о њиховом приватном животу ништа нису знали. На посао је

одлазио затвореним „шевролетом“ тамне боје. Трагајући за овим колима, агенти су открили њихов регистарски број и број мотора. Аутомобил је потицао из Чикага где је био регистрован под именом М. Лесинџер. Било је то име Милдред Лесинџер, рођене сестре Розе Балгар, па је FBI и њену кућу ставио под присмотру.

Како агенти нису приметили ништа сумњиво, решили су да се непосредно обрате госпођи Лесинџер која их је срдечно дочекала и дозволила да претресу кућу. Нису наишли ни на какав траг о Роберту Балгару.

Од последњег Балгаровог нестанка 1938. протекле су још пуне четири године.

Ратне 1942. године централа FBI у Вашингтону поново је свим државним, окружним, градским и општинским установама за регистрацију возила наредила да се, према раније откривеном броју мотора, уђе у траг затвореном „шевролету“ тамне боје. Из Флориде је убрзо стигао одговор да су таква кола нађена у Мајами Бичу. Агенти су обишли читав град показујући становницима Мајами Бича слике Роберта и Розе Балгар не би ли их неко препознао. Најзад су наишли на праву особу: Милтон Кембел препознао је на тим сликама господина Роналда Смита и његову госпођу. Одвео их је до куће у којој су они неколико сезона одседали, а њен власник не само што је потврдио, већ им је рекао да је недавно, боравећи у Њујорку, видео господина Смита како излази из једне велике зграде у 42. улици. Агенти су одмах позвали своје колеге у Њујорку.

Када су двојица агената FBI нашла поменућу зграду у 42. улици, на табли у улазу прочитали су да господин Смит ту има пословне просторије. И заиста, његова секретарица увела их је у лепо намештену просторију у којој их је дочекао лично господин Смит. Дознали су — објаснили су му — да би морао да зна господина Роберта Балгара кога FBI тражи дуже од двадесет година. Пријатним гласом одговорио је да му је жао, али да тог човека не познаје. А када су му показали потерницу са сликом коју је FBI расписао за њим још тридесетих година и када је један од агената рекао: „Ево овог човека ми тражимо, а ви, ипак веома личите на њега, господине Смит“, он је одговорио:

— Да, стварно личим. Али, господо, требало вам је толико година да ме нађете

М.Б.

Балгару. Један пословни човек из Чикага испричао је да му је недавно у холу хотела „Континентал“ у Паризу пришао човек који би по опису могао да буде Балгар. Незнанац му је рекао да живи у Берлину и Паризу, да одржава пословне везе са неким америчким компанијама, да добро зарађује и да би можда ускоро могао доћи у САД. FBI није имао другог избора до да имиграционе и царинске власти упозори да будно мотре на свим граничним прелазима.

Након неколико месеци агенти FBI сазнали су да се после бекства из Чикага Балгар обрео у Канади. У Монреалу је био ухапшен због неке преваре, али је, дајући мито од хиљаду долара, успео брзо да се ослободи затвора. Са америчким пасо-

шем и лажним именом у њему успео је брзо да се докопа Европе. У Паризу се оженио са Розе Никтин која је измакла пажњи FBI и дошла к њему.

Следећу вест о Роберту Балгару FBI је добио тек неколико година касније. Службеници једне компаније на Менхетну препознали су Роберта Балгара у пословном „Енглезу“ А. Б. Дантону који их је посетио ради уговарања послова са његовом фирмом у Енглеској. Из разговора са њим сазнали су да је одсео у хотелу „Рузвелт“. Када је агент FBI стигао у хотел и потражио господина Дантона, на рецепцији су му рекли да је пре два сата одјавио боравак и отуптовао за Сан Франциско.

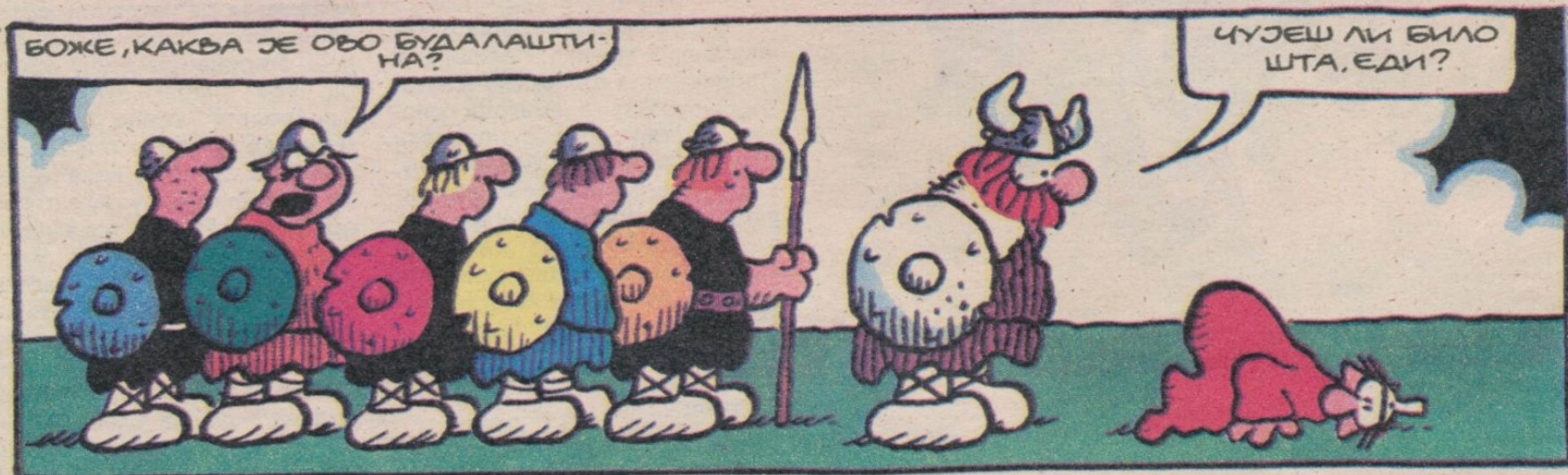
Агенти у Сан Франциску одмах су кренули у потрагу од хотела до хотела. Балгар је, међутим, са супругом Розе и стотинама хиљада долара које је на превару успео да извуче од једне компаније у Сан Франциску, нестао и замео траг за више година.

Три године после тог догађаја, а укупно девет након

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

МА ШТА КАЖЕШ

УТИЦАЈ БОНАПАРТЕ НА РОСТРОПОВИЧА

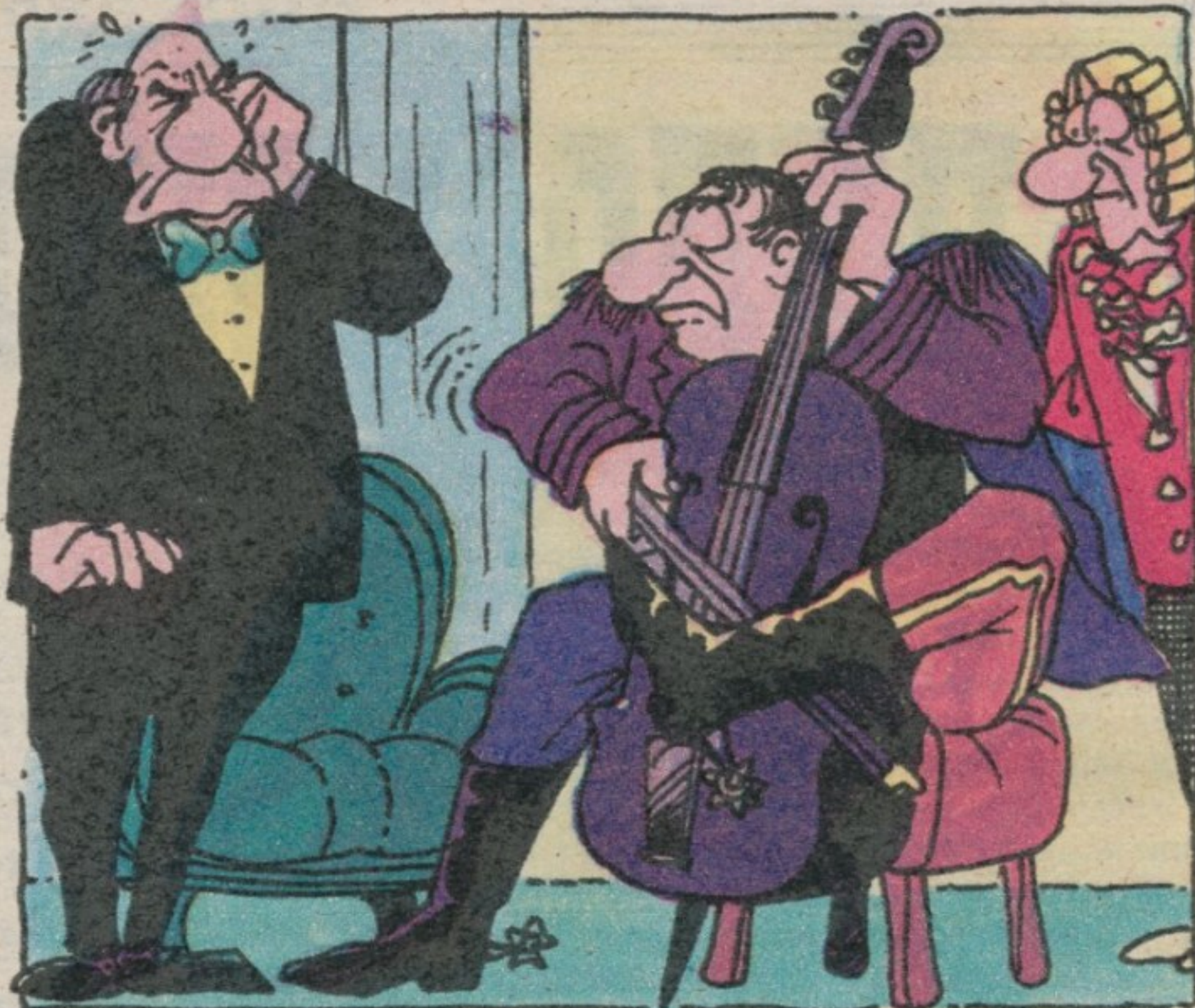
Славни виолончелиста Мстислав Ростропович свира на „страдиваријусу“ коме у погледу звука нема шта да се замери, штавише. Но, маестровом челу ипак нешто фали. При дну, с леве стране, има огреботину коју је немогуће уклонити. С друге стране, зашто би се неко и трудио када је огреботина историјска?

У свету музике виолине и чела изашли из радионице мајстора Антонија Страдиварија исто су што и „ролс-ројсеви“ у свету аутомобила. Нема им равних. Отуда сваки „страдиваријус“ прати и педигре у коме су побројана имена свих претходних влас-

ника. Захваљујући томе поуздано се зна ко је и када оште-тио Ростроповичево чело. Био је то Наполеон Бонапарта.

У то време инструмент је припадао француском виолончелисти Жан-Луј Дипору (1749-1819), иначе солисти Наполеонове дворске капеле и професору париског Конзерваторијума. После једног концерта цар је замолио Дипора да му дозволи да одсвира неколико акорда на божанственом „страдиваријусу“. Шта да ради капелник када га онај који га хлебом храни тако лепо замоли? Па да сместа пристане, што је Дипон и учинио.

Је л' у реду да капел-мајстор опомиње цара како се чело не свира с мамузама на

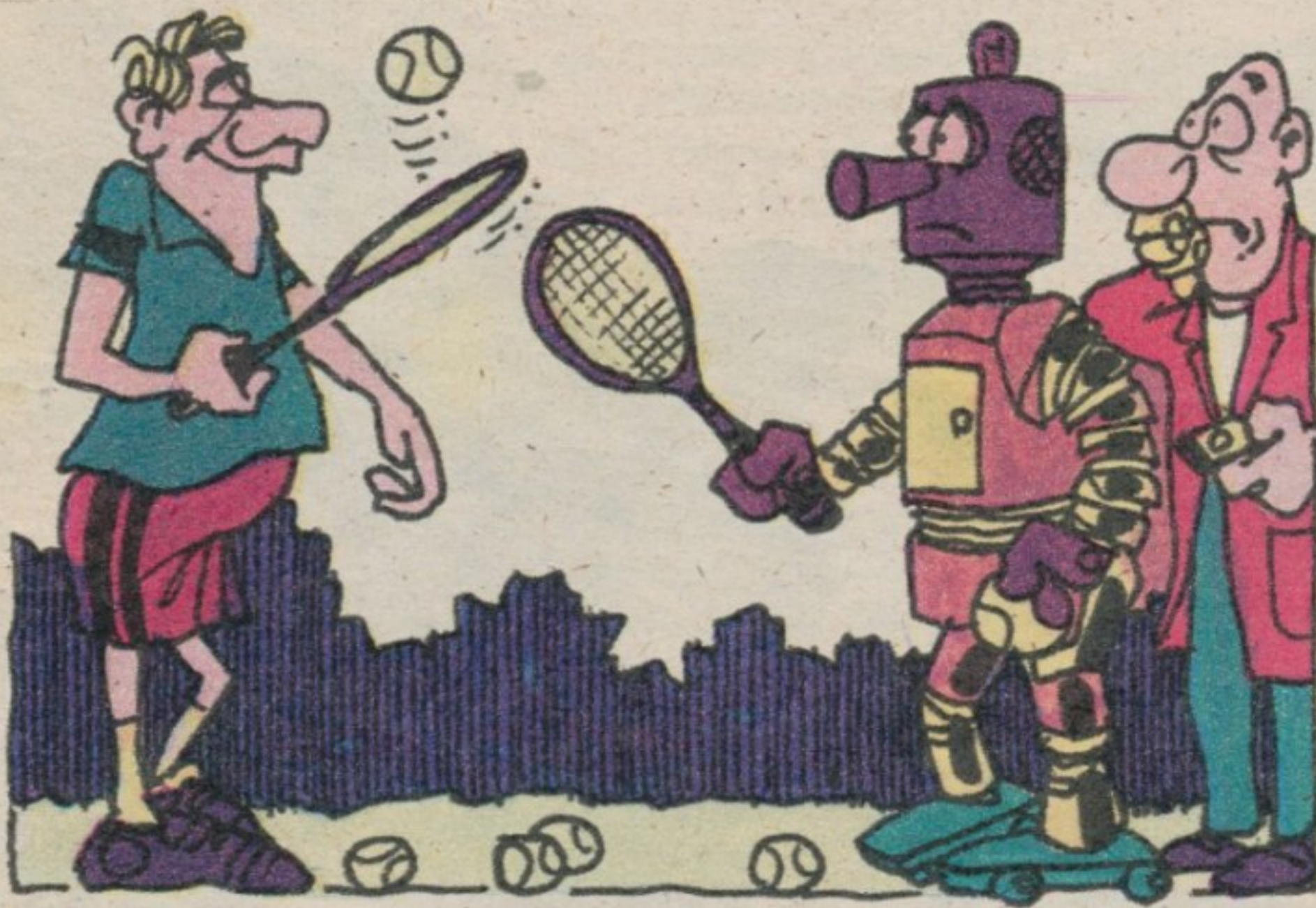
ногама? Није... Е, па, Бонапарта је сео, ногама обујмио чело и нешто, ваљда, и одгу-

дио. Успут се, ватрен какав је био, мамузама просто закуцао у чело... ■

- УА, СУДИЈА! - РЕЧЕ СЕМ

Када се ускоро појави на тржишту, коштаће 25.000 долара. Реч је о роботу, одмила названом Сем, који игра тенис. Осим што је четири до пет пута скупљи од постојећих машина које „бљују“ тениске лоптице, Сем је и далеко паметнији. „Мисли“ снагом коју му даје осам микропроцесора и меморије у коју су похрањене хиљаде тениских удараца тако да је у стању да лопту закуца у било који део супарничког терена.

Шта му фали? За сада је непокретан, те није у стању да врати дијагонале. „То је тек почетак“, кажу његови творци, група америчких стручњака за компјутере и роботiku који већ за следећу годину најављују значајна побољшања Семове софтвер-тениске памети на којој би, тврде, могао да му позавиди и велики Џон Мекинро. Тако се, рецимо, зна да ће Сем кроз дванаестак месеци „проговорити“. А глас ће му, ваљда, бити од користи када, баш као Мекинро у добра стара времена, крене да се свађа са судијама. ■

ХИТЛЕРОВ АУТО

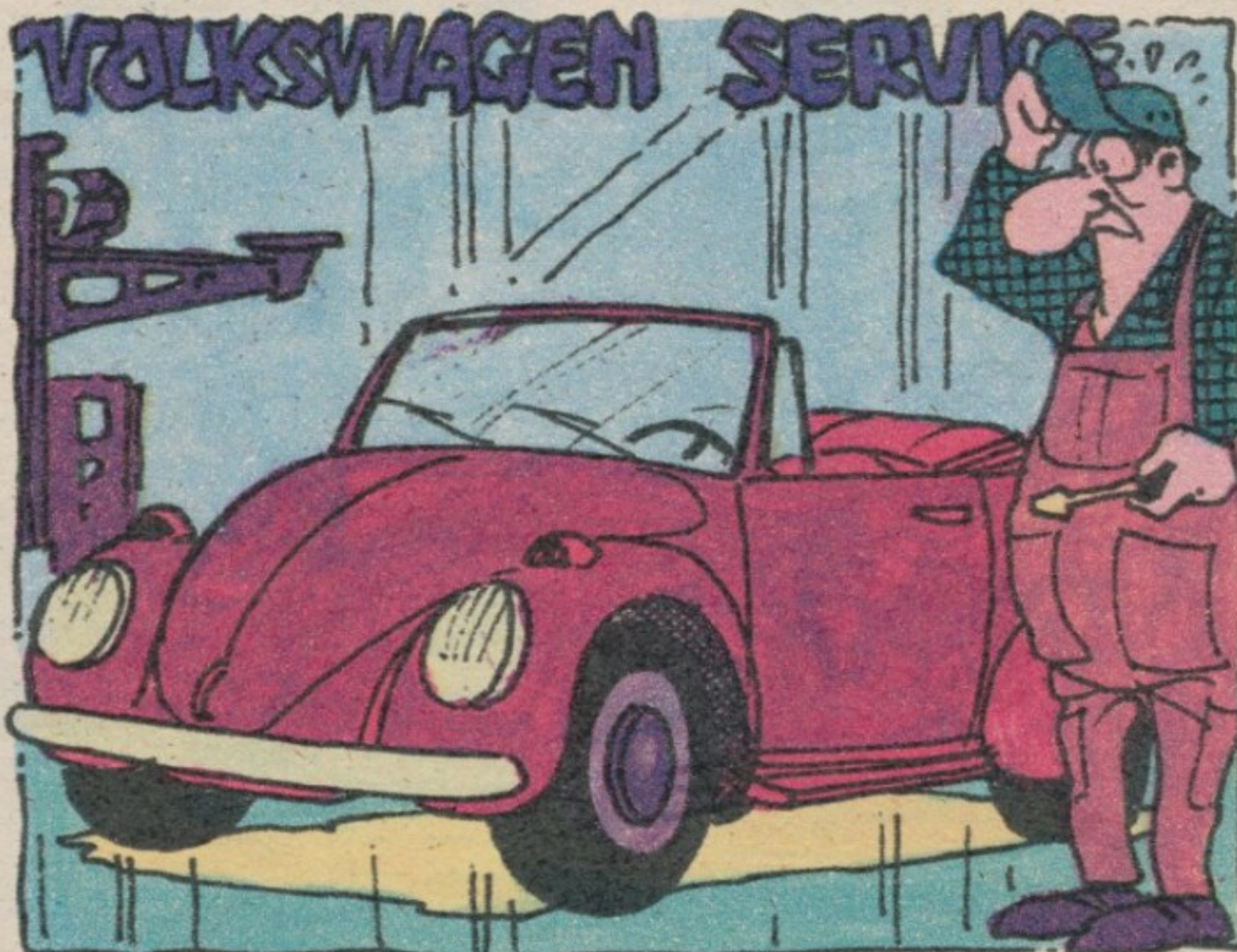
С ретким изузецима који само потврђују правило, диктатори воле поклоне. Леп пример за ово је и Адолф Хитлер. Њему је Фери Порше поклатио први фолксваген „бубу“ који је изашао с фабричке траке. Мада никада није научио да вози, фирер је примио поклон.

„Буба“ је носила фабрички број 031 (првих тридесет аутомобила били су лимузине), била је црне боје, имала је платнени кров, запремину од 985 кубних центиметара и мотор од 24 коњске снаге што јој је омогућавало да достигне брзину од сто километара на сат. И? Па, ништа, осим што се јула ове године Хитлеров ауто након 57 година, више власника и 590 хиљада пређених километара обрео на техничком прегледу. Шта су том приликом механичари

установили? Да је „буба“ у одличном стању и да јој само треба заменити леви „мигвац“.

Историјски кабриолет се,

иначе, чува у „Фолксвагеновом“ музеју у Волфсбургу, а овог лета „гостовао“ је једно време у „Шкодином“ музеју у Чешкој. ■

АМА, НОГОМ НИЈЕ КРОЧИО...

Натпис у једном ресторану у центру Мадрида: „Хемингвеј овде никада није био.“ ■

КОЛ'КО КИЛОМЕТАРА?

Чилеански бициклиста Доминго Коладо Ростро прешао је у последњих четрнаест година преко два милиона километара. То је километража која би одговарала оној коју би направио да је петнаест пута обишао Земљу. Или, још сликовитије: кад се та два и нешто милиона километара поделе с бројем дана у години, испада да је Ростро дневно прелазео 391 километар. Ништа није тешко кад се воли, што би се рекло. ■

ЧУДО ПОД ВЕЩАЈИМА

У градићу Колумбији, у савезној америчкој држави Мисисипи, 7. фебруара 1894. године шериф је намакао омчу и отворио капак под ногама Вилија Парвиса, двадесет-једногодишњег фармера из тог градића.

Током претходне, 1893. године, припадници једне тајне организације терорисали су одгајиваче памука и Црнце у округу Марион. Чланови те организације називали су себе „беле капуљаче” и били огранак Кју-клукс-клана. Једна од њихових последњих жртава у округу Марион био је Црнац који је напустио посао на фарми неке удовице и прешао да ради за браћу Џима и Вилија Баклија јер су му они боље плаћали. Несрећног Црнца на смрт су премлатили корбачем. Пре него што је умро под ударцима, он је препознао неколико белих капуљача и њихова имена рекао браћи Бакли.

Два брата су после тога разгласила да ће та имена рећи на суду. Беле капуљаче одмах су запретиле браћи Бакли да ће их убити ако то ураде, али Џима и Вилија, храбре и одлучне фармере, њихова претња није уплашила. Без пратње и оружја отишли су, неколико дана касније, судијама и рекли оно што су наумили.

Кад су се враћали из суда, на Џима и Вилија из заседе су припуцале беле капуљаче. Вили је, смртно погођен, пао с коња, док је Џим успео да побегне. Касније, на суду, Џим је рекао да је у заседи видео двојицу и да је један од њих био Вили Парвис.

Ја то нисам учинио

Вили Парвис је потицао из старе породице по којој је и Парвис, оближњи градић, добио име. Три Вилијева рођака и два суседа тврдила су на суду да се Вили у време када је убијен Вили Бакли налазио код своје куће. Прегледом његове пушке утврђено је да из ње није опален ни један метак. Међутим, порота је посумњала у сведочење његових рођака и суседа и прогласила Вилија Парвиса кривим за убиство. Судија је изрекао пресуду: смрт вешањем.

На дан извршења казне на тргу испред зграде суда сакупило се око три хиљаде људи. Шериф и његови заменици проверили су неколико пута помоћу џакова песка да ли се капак на поду уздигнутог подијума добро отвара, да ли је конопац јак и чвор на омчи по пропису везан. Све је било у реду.

Вилију Парвису двојица момака помогла су да се успне уз степенике. Заменик шерифа му је, затим, везао руке иза леђа и ноге око чланака. Други заменик држао је црну капуљачу у рукама спреман да му је намакне на главу. Шериф, који је ухапсио Вилија и чврсто веровао у његову кривицу, упитао га је строгим гласом: „Желиш ли нешто да кажеш?”

Јасним гласом и прибрано Вили је изја-

вио: — Ја то нисам учинио. Ту на тргу има људи који ме могу спасти ако желе.

На степеништу пред зградом суда стајао је Ј. Г. Сибли, свештеник методистичке цркве у градићу Колумбији. Често је Вилија посећивао у затвору и увео га у редове методистичке цркве јер овај до тада није припадао ниједној цркви. Свештеник је био убеђен да осуђеник није крив, а то су веровали и многи други.

Током неколико месеци, док су виши судови разматрали Вилијеве узалудне жалбе на пресуду, свештеник Силби и многи чланови његове црквене општине молили су се за Вилија сваке среде увече у градској цркви. У почетку је тим молит-

Млади фармер Вили Парвис осуђен је, због убиства, на смрт вешањем. При извршењу казне догодило се нешто чему се нико није надао

вама присуствовао мањи број људи и жена, али, из среде у среду, било их је све више. Његова једина нада била је да ће Бог некако спасти Вилија. Ноћ уочи извршавања пресуде свештеник је јавну молитву за Вилија одржао, уз запаљене бакље, на тргу пред зградом суда. На стотине грађана клечало је и молило се за Вилија.

Ипак жив

Следећег дана, када је црна капуљача намакнута Вилију Парвису на главу, свештеник Сибли и сви они који нису веровали да је Вили крив почели су гласно да се моле: „Свемогући Боже, ако је по твојој вољи, заустави целатову руку од извршења казне“. Шериф градића Колумбије гласно је на то додао: „Бог нека ти је у помоћи, Вили Парвисе“, а онда је повукао ручицу за отварање капка на подијуму губилишта. Када се конопач затегао и Вилијево тело пало кроз капак, сви присутни су закукали.

А када су угледали Вилија да лежи на земљи, зачули су се изненађени и бучни гласови мушкараца и врисак жена. Вили је још био жив, а празна омча лагано се лелујала изнад њега на вешалима. Како се могло догодити да му глава пролети кроз омчу – то нико није знао. Шериф ни-

је имао никаквих разлога да нешто „спетља“ с омчом јер је чврсто веровао да је Вили био крив и да треба да буде обешен.

Касније је Вили причао: „Чуо сам шкрипу шарки када се капак на подијуму отворио, био сам свестан да ми је тело треснуло о земљу, а онда сам утонуо у мрак. Када сам се после неколико тренутака осветио, чуо сам некога како виче: „Хајде, Биле, морамо то сад изнова да урадимо“.

Заменици шерифа су га, после тога, дохватили и изнели на подијум да га поново обесе. Само што су дохватили конопач, на подијум је скочио свештеник Сибли и повикао присутнима: – Народе округа Марион, рука провиђења је учинила да се омча око Вилијевог врата не затегне. Небеса су услишила наше молитве. Шта ви кажете, пријатељи? Треба ли Вили Парвис поново да буде обешен?

– Не! Не! Не! – одговорили су сви углас. Чудо под вешалима променило је њихово мишљење. Да су шериф и његови заменици покушали поново да обесе Вилија Парвиса, сви би полетели и спасли га.

Озлојеђен и преплашен, шериф је вратио Вилија у затвор. Гувернер државе Мисисипи, који ни у каква чуда није веровао, наредио је да се о извршењу казне над Вилијем Парвисом спроведе детаљна истрага. Истражни органи брижљиво су обавили посао и закључили да су шериф и његови заменици тачно по пропису извели припреме за вешање. За остало нису нашли објашњење.

Муке с доказима

Пресуда Вилију Парвису гласила је... „да се обеси и да буде мртав...“ па је гувернер државе Мисисипи, чврсто верују-

ћи да је он крив, одбио да му ублажи казну. Парвисови адвокати наводили су у жалбама да је он једном већ био обешен и да се по други пут не може обесити уколико се таква пресуда не донесе у поновном судском процесу. Међутим, Врховни суд државе Мисисипи одбио је све жалбе, па је у обновљеном процесу Вили Парвис био поново осуђен на казну вешањем, која је требало да се изврши 12. децембра 1895, скоро две године после чудног спасења. А Вили Парвис, молећи се непрекидно, био је убеђен да ће га Господ поново спасти.

Нови докази за Вилијеву невиност нису били нађени, али су богобојажљиви људи у округу Марион у чудном Вилијевом спасењу под вешалима видели дело Божије руке. Убрзо се, међутим, осетило дело људских руку. Судске власти округа Марион одлучиле су да се Вили Парвис из строгог окружног премести у затвор градића Колумбије с образложењем „...да би у последњим недељама живота био ближи својим рођацима и пријатељима“.

Те исте судске власти сигурно се нису много изненадиле када је неколико дана пре извршења смртне казне над Вилијем Парвисом у саму поноћ велика група становника Колумбије савладала стражаре и ослободила Вилија из затвора. Гувернер државе Мисисипи обећао је награду од 750 долара оном ко ухвати Вилија, а 250 долара за доказе о људима који су га из затвора ослободили. Међутим, за награду се нико никад није јавио иако су готово сви у округу Марион знали који су га људи ослободили и који су га пријатељи крили у оближњим шумама.

Некако у то време одржали су се и нови избори за гувернера државе Мисисипи. Кандидат за гувернера изјавио је у изборној кампањи да се у случају Вилија Парвиса стварно догодило чудо под вешалима и обећао да ће му казну ублажити. Вили се после тога сам предао властима, а нови гувернер одредио му је доживотну робију. Две године касније, као одговор на петицију коју је потписало неколико хиљада грађана Колумбије, укључујући и судију који му је изрекао смртну казну, Вили је ослобођен даљег издржавања казне. Био је ослобођен не због тога што су нађени нови докази о његовој невиности, већ због тога што је већина становника округа Марион веровала да је Господ својом вољом изменио судску одлуку. Вили Парвис повукао се затим на једну фарму у околини градића Колумбије, где се после неколико месеци оженио кћерком једног баптистичког свештеника. У срећном браку изродили су једанаесторо деце.

А онда, када је Вили Парвис напунио четрдесет и седам година, одиграо се последњи чин драме „Чудо под вешалима“. Стари фармер Џоџе Берд, лежећи на умору, исповедао се пречасном Сиблију да је он био једна од белих капуљача које су пуцале на браћу Бакли и да је он и убио Вилија Баклија. Вест је изазвала велико узбуђење у читавој држави Мисисипи. За грешку коју су судске власти учиниле у случају Вилија Парвиса држава Мисисипи исплатила му је пет хиљада долара.

Вили Парвис је 1943. у седамдесетој години, преминуо као уважени грађанин градића Колумбије и округа Марион.

М. Б.

Илустровао Брана Јовановић

Ако човек нестане...

КО ЋЕ БИТИ НОВИ

Европа
Диносаурус,
жирафа
или
патка?

Европа, с влажном и умереном климом, граничи се на југу планинским венцима, а на истоку лежи затворено Средоземно море. У планинским висовима нашла је уточиште једна необична животиња: летећа ровчица – чији је реп опремљен падобраном који јој омогућава да се баци са планинског врха и безбедно спусти у долину! Мочваре пружају уточиште животињи која је полусисар, полурептил. Овај чудан створ са врло дугачким вратом (15 пршљенова) – цртеж доле – зарони главу испод воде и хвата рибу оштрим зубима.

Африка
Пераје за мајмуна
пецароша

Африка је углавном безводна, постоји само један џеп са тропским шумама. У саванама се „ђаво“, бабун будућности, усправио на задње ноге, виши је од највишег кошаркаша – 2,30 центиметара.

Пустине су насељене пешчаним ајкулама, циновским црвима оштрих зуба. У шумама један необичан мајмун (цртеж поред) спушта у воду оборена стабла и – пеца. Ноге с прстима сраслим пловном кожицом, леђно пераје и кукасти прсти омогућавају му да врло вешто лови рибу.

Планета се пробудила пуна тишине: Номо sapiens је нестao. Бомбардовање метеорита? Загађење атмосфере? Нема ниједног научника који би проучио катастрофу. Али, живот није стао. Животиње су преживеле. И не само то, већ су многе врсте и процветале пошто више нема човека који би кочио њихов развој...

Полазећи од оваквог сценарија, амерички палеонтолог

Азија

„Цистерна“ – камила
будућности

И Азија је претежно неплодна. Постоји само један умерени појас између хладне пустиње на северу и истоку (планински венци) и пустиње на југу. Фауна, као што је ова „ушата цистерна“ (лево) изванредно је прилагођена несташици текуће воде и хране. Овај потомак глодара

може да живи три месеца а да уопште не једе, изгубивши при том и до 50 одсто своје тежине. Његова тајна? Нагомилавање масноће у репу, као што то чини камила у својој грби. А да би „цистерна“ што боље скакала по шљунку, ноге су јој ојачане рожнатим јастучићима. Најзад, очни капци су јој задебљани, а ноздрве се аутоматски затварају успешно је штитећи од пешчаних олуја.

НОВИ
„ДИНОСАУРУСИ“
ПОНОВО
ЋЕ
ОСВОЈИТИ
ЗЕМЉУ

ЗЕМЉА, како је
види Дугал
Диксон, кроз 50
милиона година

Клима ће бити слична данашњој, једина знатна разлика ће бити што ће се континенти померити према северу, а Аустралија, Азија, Африка, Европа и Северна Америка чинити један суперконтинент. Јужна Америка постаће острво.

Тундра

Тропске
шуме

Шуме и прерије
умереног појаса

Саване

Дугал Диксон, писац распродаје књиге „Животиње будућности“, и група француских истраживача замишљају како ће изгледати планета ослобођена свих сметњи које постављају садашњи господари – људи.

Не би се могло рећи да је нестанак наше врсте нешто посебно потресао свет и пореметио еволуцију. Наравно, биће потребно неколико сто-

тина векова да се разиђу отровни гасови из атмосфере. „Озонски омотач који ови гасови уништавају наставиће још дуго да се стањује, али ће се ово разарање зауставити“ – каже Жан-Клод Диплеси, један од директора у CNRS (Националном институту за научна истраживања), стручњак за слабу радиоактивност. „У атмосфери ће бити све мање угљен-диоксида:

„Забавник“
предвиђа уз по-
моћ Дугала
Диксона, писца
бестселера
„Животиње бу-
дућности“, гру-
пе угледних
француских ис-
траживача и –
маште

ПОЛИТИКИ

ЗАБАВНИК

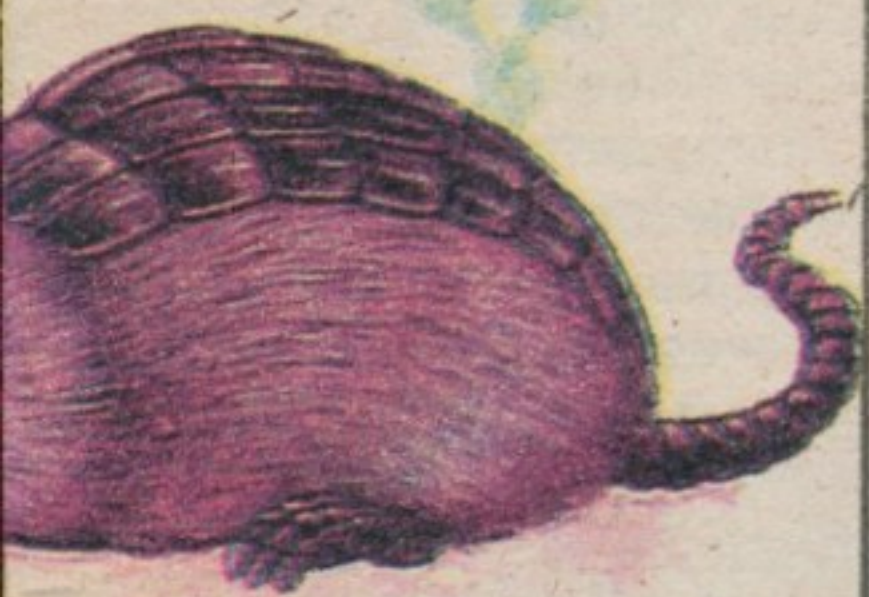
ГОСПОДАРИ СВЕТА

Северна Америка

Блиндирани кртица, оклоп против сунца

Северна Америка чини са Азијом јединствену континенталну масу. Судар плоча изазвао је уздизање планинског венца дуж западне обале. Животињски свет остаје овде доста издвојен. Прилагодио се сувој и хладној клими севера, сувој и неплодној у централном појасу и

умереној на југоистоку. На пример, блиндирана кртица (лево) прекрила се оклопом који је штити од жарких сунчевих зрака. Својом оклопљеном њушком и шапама у облику лопатица она „плива“ по земљи у потрази за кактусовим корењем.

Аустралија

Балавац са смртоносним балама

Спојивши се са Азијом, Аустралија је изазвала уздизање највиших планинских венца на планети. Ова природна препрека спречава да азијске животињске врсте прелазе у бившу Аустралију. Тако је аустралијска фауна изолована. Али, ако је поштеђена азијских грабљивица, она мора да се привикне на тропску климу. Од лењивца се развио балавац, створ још лењи од њега. Слени и зелен, јер је потпуно прекривен алгama, он се храни инсектима које пеца својим смртоносним балама!

Јужна Америка

Мужјаци – паразити

Одвојена од Северне, Јужна Америка постаје, по ко зна који пут у својој историји, острво. Померен на запад, на истим географским ширинама, овај континент је изложен великим променама климе. Уз то, фауна Јужне Америке развија се независно од фа-

уне других континената. То може да се запази и код птице са цветним кљуном чија је унутрашњост у бојама и облику латица цвећа. Она се не креће, већ само отвореног кљуна чека обмануте инсекте да ту слете. А улога мужјака птице тинаму практично је сведена на то да оплоди женку и живи као паразит на њој...

Острва слепих мишева

Тајга и четинарске шуме

Пустине

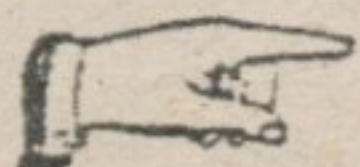
20 милијарди тона овог гаса неће се више избацивати сваке године у ваздух као што се то сада чини. Укупна температура планете престаће да се повећава. Најављено ледено доба наступиће за мање од 10.000 година после великог уништења. Париз ће бити ледена пустиња, Ница – тундра. Али, сасвим је могуће да се у топлијим пределима сачувају мали ценови тропских шума – додаје Жак Луј де Болије, шеф ботаничке лабораторије у CNRS.

Не смемо, међутим, заборавити да положај континента у односу на полове, као и Земље у односу на Сунце, али и померање континената такође значајно утичу на климу. По Дугалу Диксону, тектонско померање циновских плоча, које су некад изазвале раздвајање континената, за 50 милиона година ће их саставити: Азија, Африка, Европа, Аустралија и Северна Америка чиниће један суперконтинент.

Слепи миш висок 1,50 m

Ова острва вулканског порекла освојили су слепи мишеви који, у одсуству природних непријатеља, добијају најразличитије облике. Од врсте која лети настале су копнена и водена варијанта. „Страшило“ на земљи (цртеж поред), високо 1,50 m, хода на задњим ногама, изгубило је мембране помоћу којих лети и своје жртве хвата предњим удовима. На коралним гребенима, морски слепи миш са крзном као у фоке, плива – његове ноге, крила, и реп претворили су се у пераја.

Шест милијарди пацова изрониће из подземља

Глодари имају невидљиве еволутивне способности: од 5.000 врста сисара 2.000 врста су глодари! Најраспрострањенији су пацови којих има од Африке до Северног пола. Наше ишчезавање ослободиће око шест милијарди пацова из подземља градова где сада „станују“. А која је њихова снага кад се зна да су пацови у стању да пробуше циглу, да препливају раздаљину од једног километра и да, теоретски, један пар може да остави до 20 милиона потомака! Према Дугалу Диксону, америчком палеонтологу, неки од ових потомака биће месождери: пацов-ловац имаће оштре секутиће и кутњаке резаче. Страшни пацови – пси, величине овнова, ловиће у бандама, а пацови – зечеви, грађени да могу да развију велику брзину, прогониће жртву јурећи брже од 100 километара на сат.

Пси – јешће све и бити интелигентни готово као људи

Пси ће се врло лако вратити животу у дивљини: довољно је погледати чопоре паса луталица па да се у то уверимо. „Најјачи адут ових звери, ако се то догоди, јесте што могу постати сваштоједи“, предвиђа Луј Талер из Института за еволуцију у Монпељеу. Уосталом, Canidae су блиски рођаци медведа који једе све. Као што су шакал и лисица ловци, али могу да живе хранећи се и лешинама, инсектима, воћем, а врло су прилагодљиви разним срединама. Како ће изгледати пси будућности? Биће их највероватније више „раса“. Они у саванама имаће златасто крзно, други у преријама мрко. Једни ће живети у чопорима које ће предводити најјачи пар, као код вукова. Други, циновског раста, радије ће ловити сами.

Циновски мрави милеће свуда

Биће их милијарде милијарди. Према професору Пјеру Жесону, кад би се сви ти мрави поређали један за другим, добио би се ланац дугачак 70 милиона километара, што је више од 90 раздаљина између Земље и Месеца, тамо и натраг! Њихова је снага у колективном мозгу који чине њихови мозгови повезани међусобно преко феромона: мрави чине суперорганизам коме је њихова заједница подређена. Мрави будућности биће још јачи од данашњих! Њихове колоније неће знати за границе. Они ће свој, већ високо развијен, систем држања робова моћи да наметну припадницима других врста што ће им омогућити да освоје земаљско царство.

нент, док ће Јужна Америка постати острво. „Због огромне масе и положаја према Северном полу, овај циновски континент имаће сувљу климу него данас. Али, доживеће и ледена доба: историја наше планете показује да сваких 100.000 година долази до драстичне промене климе.

Посматрано на дуже стазе, сви чиниоци утицаће на еволуцију животињских врста. Како ће изгледати фауна и флора будућности? Једно је сигурно – нестанак човека ослободиће животни простор што ће, нормално, подстаћи „империјалистичке апетите“ код многих. Сваки научник има своју идеју које ће нас то животињске врсте заменити у господарству светом...

Дугал Диксон тврди да ће планетом завладати пацови и зечеви. Њихово главно оружје – брзина којом се размножавају и велика способност прилагођавања. Али, ове животиње неће баш много личити на данашње претке. Пацови ће добити копита да би могли да галопирају кроз шуме, а зечеви кљове за ископавање корења. Њихов смртни непријатељ биће пацов-пас, терминатор будућности.

По Лују Талеру, оснивачу Института за еволуцију у Монпељеу, ни повратак великих гмизаваца није искључен јер ће кроз 50 милиона година клима бити топла. Душу дало за гуштере који над сисарима имају ту велику предност што им се унутрашња температура аутоматски мења зависно од спољне. Док ће у тропској клими сисари узалуд губити енергију да би подесили своју телесну температуру, гмизавци ће, а да не трепну, увек имати исту. Ову уштеду, енергије користиће да издрже периоде суше и глади. Гуштери будућности могу бити велики као диносауруси јер дуги периоди без великих планетарних катаклизми погодују појави врста циновског раста.

Ма како се сценарио развијао и ма које животиње победиле, ако се живот на Земљи настави до краја њеног постојања, то јест још пет милијарди година, наставиће се и ишчезавање појединих врста. У тој борби за опстанак – каже Диксон – могао бих се кладити да ће коначно уништење живота, ако до њега дође, преживети – МИКРОБИ. Јер, можете ли да замислите ишта јаче од бактерије која се размножава тако што се једноставно подели напола, а способна је да живи без кисеоника и развија се у лонцу који ври, и до температуре од 110°C!

В. Милићевић

ИТИКИН

16

ЗАБАВНИК

КАКВО
ЈЕ
ТО
КОЛУМБОВО
ЈАЈЕ?

ЗАБРАЊЕНО ПРАСЕ

Зашто Јевреји, они најправовјернији, и верници муслимани не једу свињетину?

Забрана једења свињског меса стоји још у Старом завету: „И свиња јер има папке раздвојене, а не прежива, нечиста да вам је”. Мање се зна да је овај старији део „Библије” заједнички не само за две велике једнобожачке религије, јеврејску и хришћанску, већ и за трећу – ислам, која је настала касније, у 7. веку у Арабији. Проповедник Мухамед упознао је хришћанство преко неких сиријско-палестинских и арапских секти, па је од њих преузео и неке утицаје. Муслиману се налаже веровање у једног бога – Алаха, у његове анђеле (мелке), у божје посланике од Адема (Адама), преко Нухе (Ноје), Ибрахима (Абрахама), Мусе (Мојсија) и Исе (Исуса)...

Али, да се вратимо томе зашто и јеврејска и исламска религија сматрају свињу „нечистом” животињом чије месо нипошто не треба јести. Дали само зато што је свиња „прљава” животиња која једе свашта или зато што се свињско месо лако зарази паразитима, па га је тешко сачувати

Кад се после свог првог путовања преко Атлантике вратио натраг у Шпанију, Кристифор Колумбо одржао је лекцију својим непријатељима који су се на све начине трудили да омаловаже његов подвиг – откривање новог континента и нових колонија за шпански двор, краља Фердинанда и краљицу Изабелу: на једном пријему изазвао их је да поставе јаје тако да остане усправно. Пошто ниједан није у томе успео, Колумбо је једноставно треснуо јаје о сто – и оно је остало да стоји. Свој поступак објаснио је речима: „Нема ту шта да се мисли”.

Касније је израз „Колумбово јаје” почео да се употребљава кад је требало означити једноставну и генијалну идеју која никоме до тада није пала на памет.

У ствари, ниједан Колумбов биограф не помиње анегдоту са јајетом. Као и многе легенде које прате живот ђеновског морепловца, и ова је измишљена. Заправо, читав век пре открића Америке постојала је иста прича само веза-

у топлој клими каква је на Блиском истоку. Објашњење је на месту, али није довољно. Јер, хришћани, чија је религија као и јеврејска и муслиманска никла у истој клими, не одричу се свињетине у свим њеним облицима: печене, пржене, на роштиљу, су-

То је толико једноставно да о томе нема шта да се мисли: да би једно јаје стајало на врху, довољно је разбити му врх!

на за личност Филипа Брунелескија, вајара и архитекта рођеног у Фиренци 1377. који се прославио својим радовима о перспективи, а кога многи сматрају и зачетником ренесансе.

Било Колумбово или Бру-

нелескијево јаје, у крајњој линији, није ни важно. Оно што је сигурно то је да се много пута решење крије у „дрском” кршењу постојећег начина размишљања.

В. М.

ве, млевене, поховане...

Заправо, забране узимања неке хране врло су честе у верским заједницама и важе за све врсте биљака, меса или рибе, укључујући и оне најздравије (лигње, ракове, шкољке – „јер немају пера и љуске”). У случају свиње, тре-

ба се ипак подсетити да се њено месо често пореди с људским и да су неки од њених органа, нарочито срце, врло слични нашим. Можда је забрана на свињско месо, због те сличности, повезана са једним од основних табуа: не јести људско месо!

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

Као да се небо одједном отворило. Јак блесак муње покрио је својом белином Славомира који је уто-нуо у црнило

И овај седми јунски дан био је леп као и претходни, па ми ни данас није јасно шта се заправо догодило или, боље рећи, зашто је небо баш на мени искалило неки свој необјашњиви бес. Тачно је да смо ми у Тепечу навикли на хирове неба које зна да свој терет лако и ненада-но пусти да одтумара низ планину Рудно и даље у долину, све до Ибра.

Тог поднева сам, недалеко од куће, окопавао кукуруз. Учинио ми се да је прокапало неколико капи које ми поглед одвукоше навише. И даље ведро, само један облачић, као изгубљен од јата, беше изнад. Наставих да замахујем мотиком. Ороси ме још неколико капи, али, помислих, нека – заминуће облак као што је и наишао.

А онда, као да се небо изнад мене отвори, севну јако, засветле све око мене и обави ме црнилом – ... Сећа се Славомир Маричић.

Црнко, црни...

Кад гром удари у човека, нема, кажу, помоћи. И не памти се, не бар у студеничком крају, да је неко то преживео. А ето, Славомир јесте, и то готово без последица. Његови сељани причају да је већ „био виђен на оном свету“, а кад сиђе из Тепеча у Ушће, мештанима изгледа као „Еро с онога свијета“.

Што се Славомира тиче, њему се чини као да је из пакла дошао. Тако је изгледао кад га је горе на брду, у њиви, нашла супруга. Све на њему у дроњцима, а лева страна одела што изгорела, што нагорела. Коса на тој страни главе спржена, опекотине све од рамена низ леву руку и ногу. Његово путовање у таму трајало је педесетак минута, а све оно што му је претходило Славомиру је данима након блиског сусрета с громом било велика непознаница. Из тог заборава тргле су га речи супруге Милинке:

– Црнко, црни, што се тако излежаваш!

Сви напори да устане и прекине „изле-жавање“ били су безуспешни. Само је успео да изусту да га је погодио шлог.

БИО САМ ВИЂЕН НА ОНОМ СВЕТУ

– Какав шлог, гађао га гром! – уверавала га је супруга.

Свеједно, Славомир није могао ни да помери руке и ноге. С муком је прозбо-рио.

– Затрпавај ме онда...

Милинка се машила Славомирове моти-ке, али од ње је вирила само поломље-на држаља, метални део гром је сатерао дубоко у земљу. На њене јауке и запома-гање дотрчале су комшије.

Лечење од грома

Славомира су ту, у њиви, брзо затрпали земљом све до браде. Утонуо је у неки полусан, а тело је почело да му подрхта-ва, као да је из њега излазило оно „не-што“ што се муњом с неба накупило у ње-му. То чудно исијавање из Славомира по-трајало је, биће, сат, док није почео да покреће руке и ноге. У помодрело, боље рећи поцрнело, лице као да је почео да се враћа живот. Требало је снаге и напо-ра да уз помоћ Милинке и комшија крене до куће – да се очисти од земље и оне нагореле дроњке свуче са себе, па у Уш-ће, до лекара.

И било би тако да Славомиру поново нису помодреле најпре руке, а онда и чи-

– Овде ме је пронашао гром, као сакри-вен у оном једином облачку!

таво тело. И тако га, брже-боље, поново засуше земљом на успутној њиви. Ово друго „лечење“ било је од помоћи и Сла-вомир се некако довукао до куће. Ком-шије пођоше по трактор да га брже пре-баце до Ушћа.

У селу се брзо прочуло да је Славоми-ра „гађао“ гром, па је неко већ јавио те-лефоном у Ушће. Тако је трактор на путу срело возило Хитне помоћи из Ушћа, сре-ћом – јер Славомиру би следовала мож-да и трећа „терапија“ на ко зна чијој њи-ви.

Долазак необичног болесника у краље-вачку болницу изазвао је краткотрајну не-доумицу лекара пошто је Славомир био први пацијент кога је требало лечити од последица удара грома. Ту, у болници, ле-кари су на његовом телу видели путању муње која се кроз њега сјурила у земљу. Од леве стране главе видљива опекотина настављала се низ руку и ногу. Установи-ли су да је преживео захваљујући гуме-ним чизмама, а то што се изломљена мо-тика нашла у земљи, баш испод његове ноге, срећна је околност. Јер, да је била изнад главе, у замаху, ове приче не би ни било.

Вито Недељковић

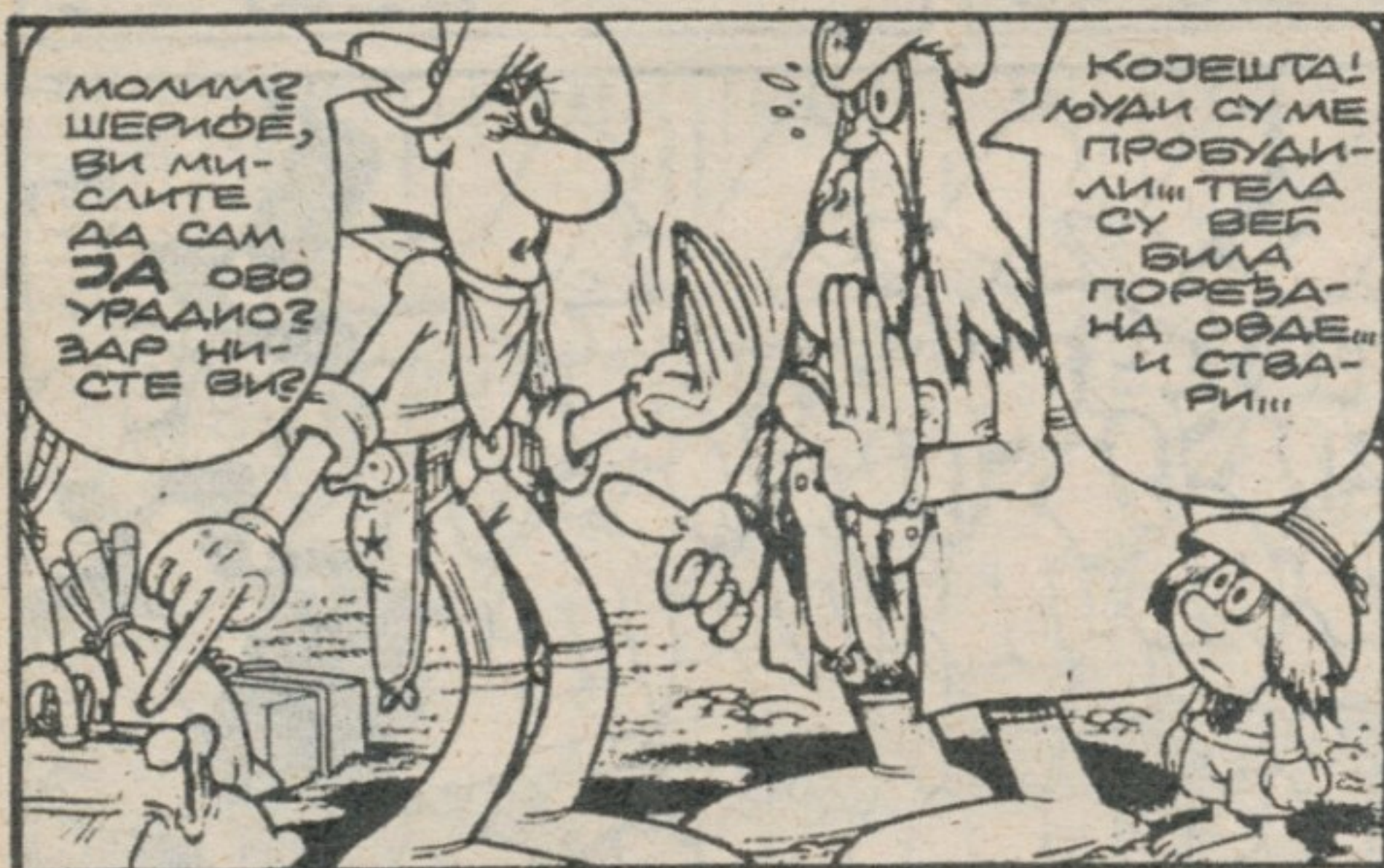

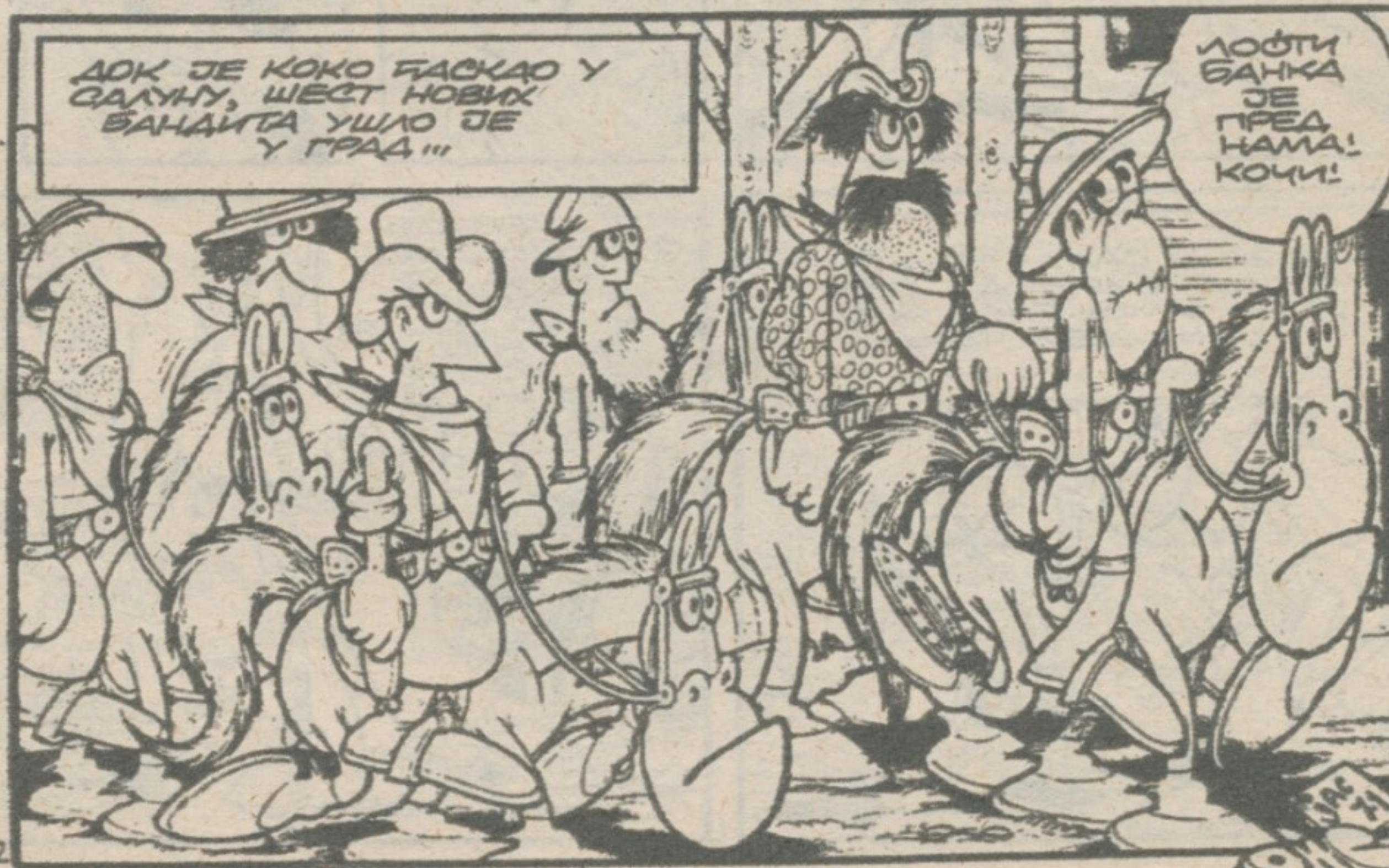
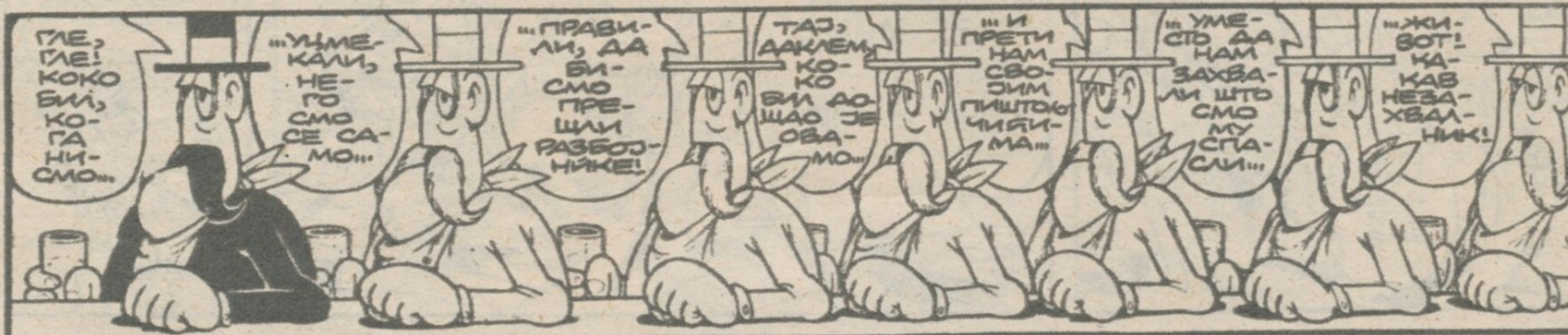
Јаковичи

КОКО БИЛ И 7x2

П
ДЕО

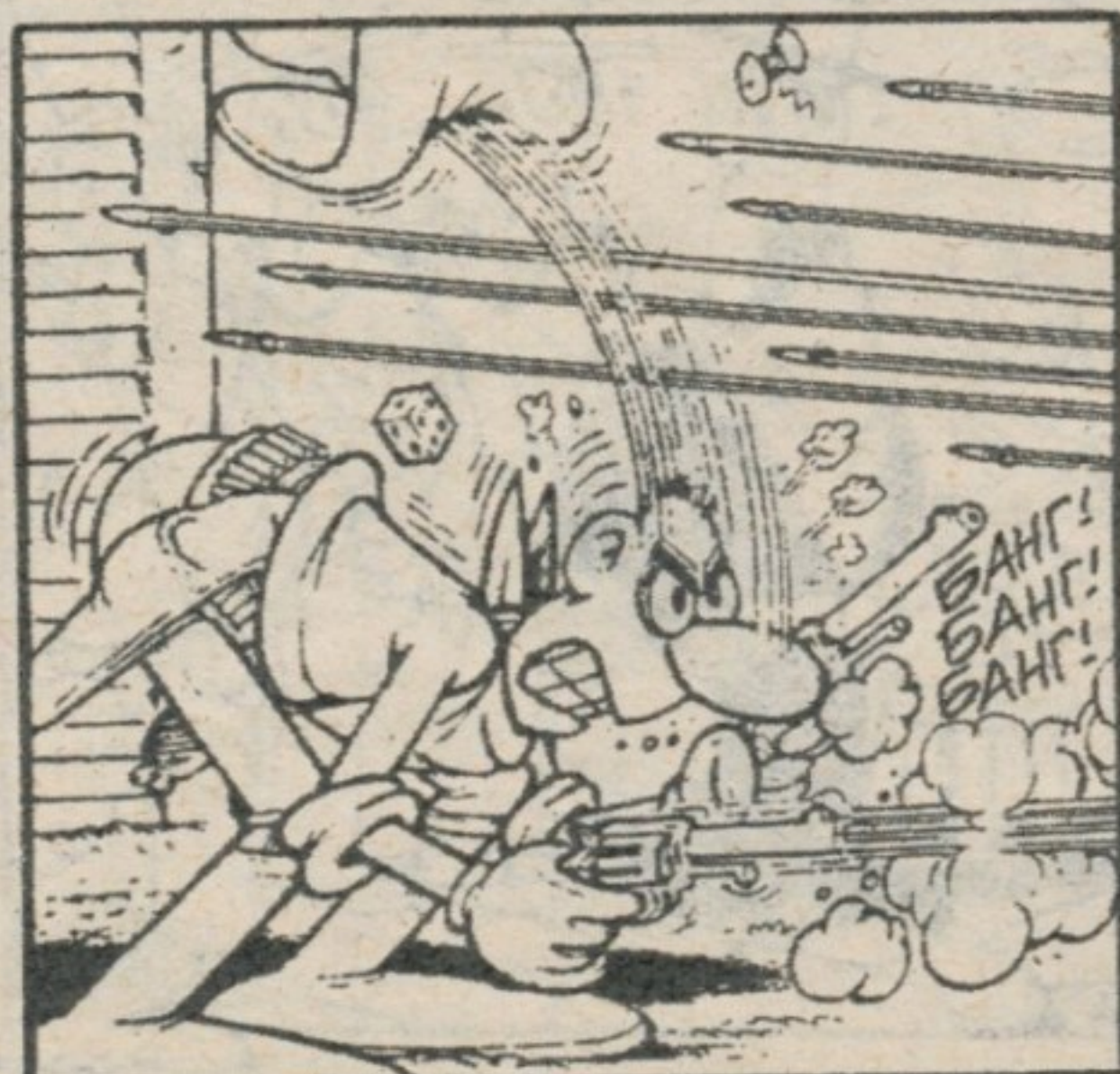
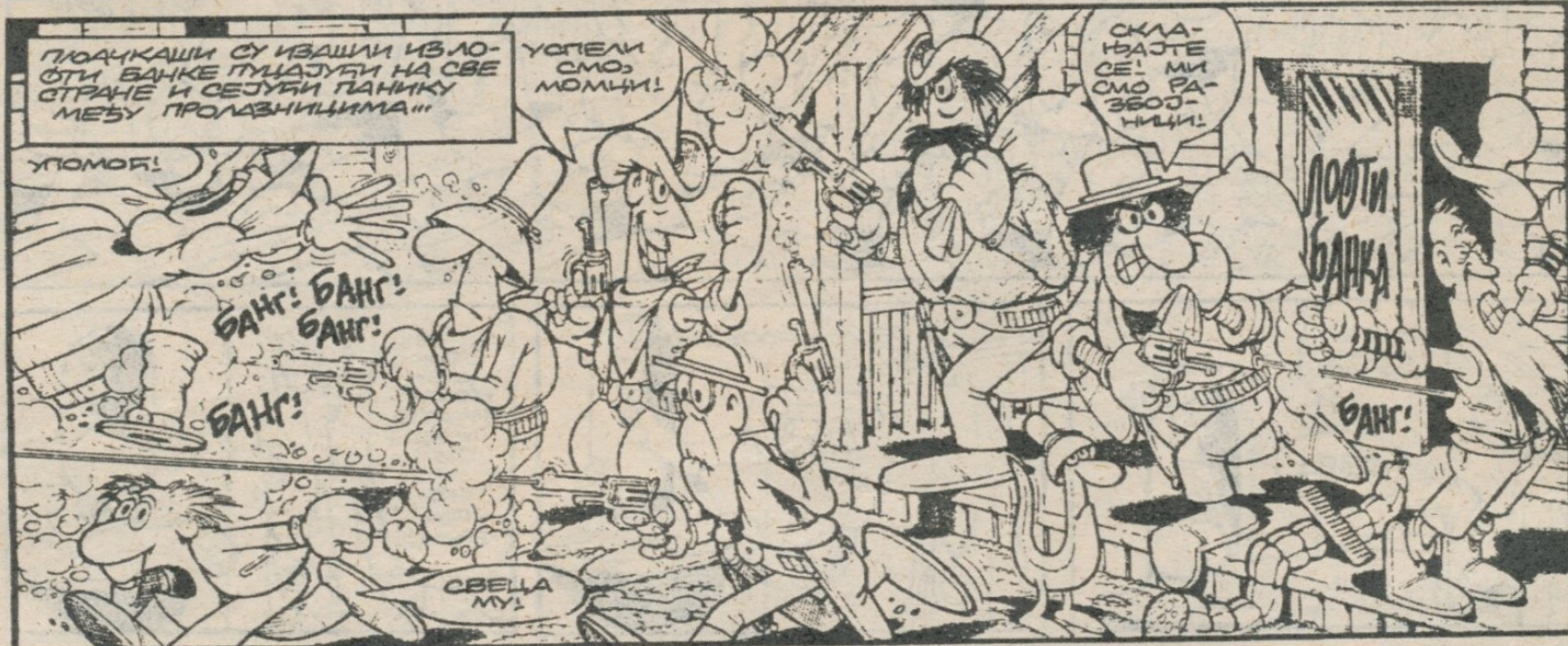
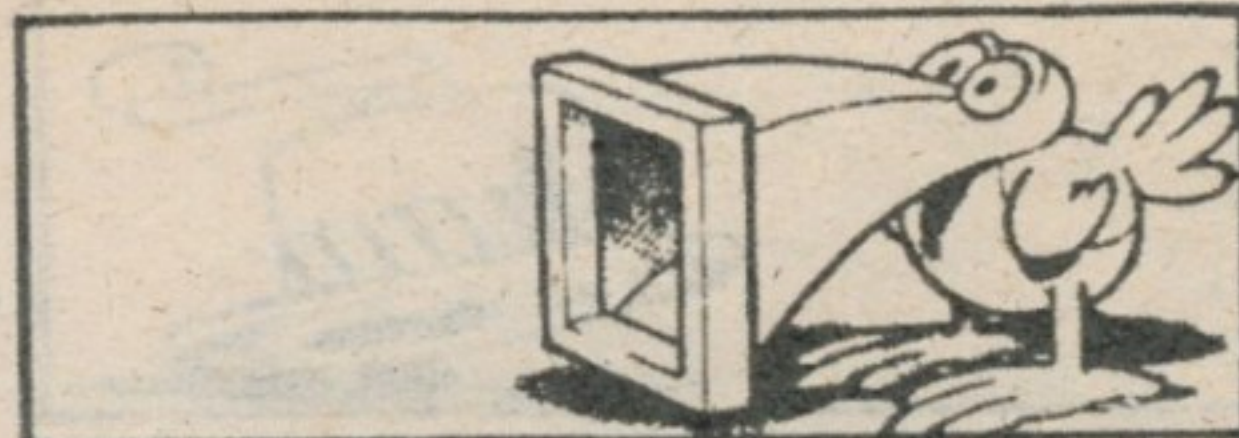
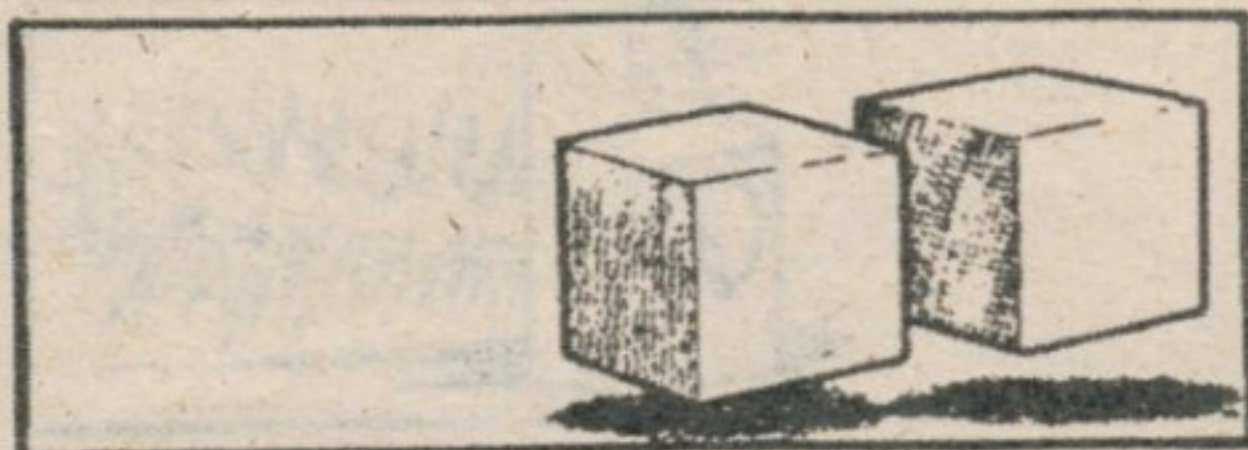

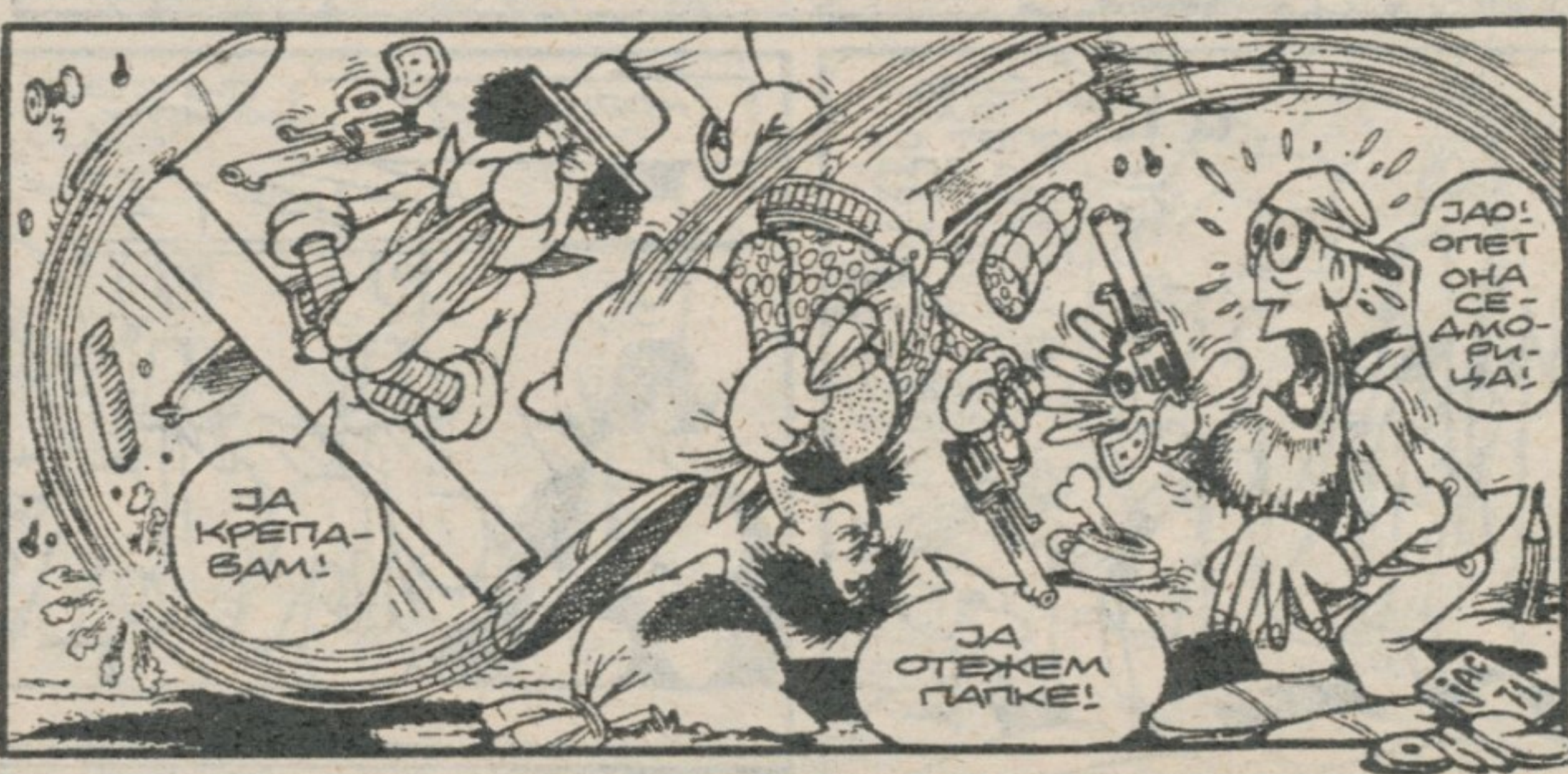
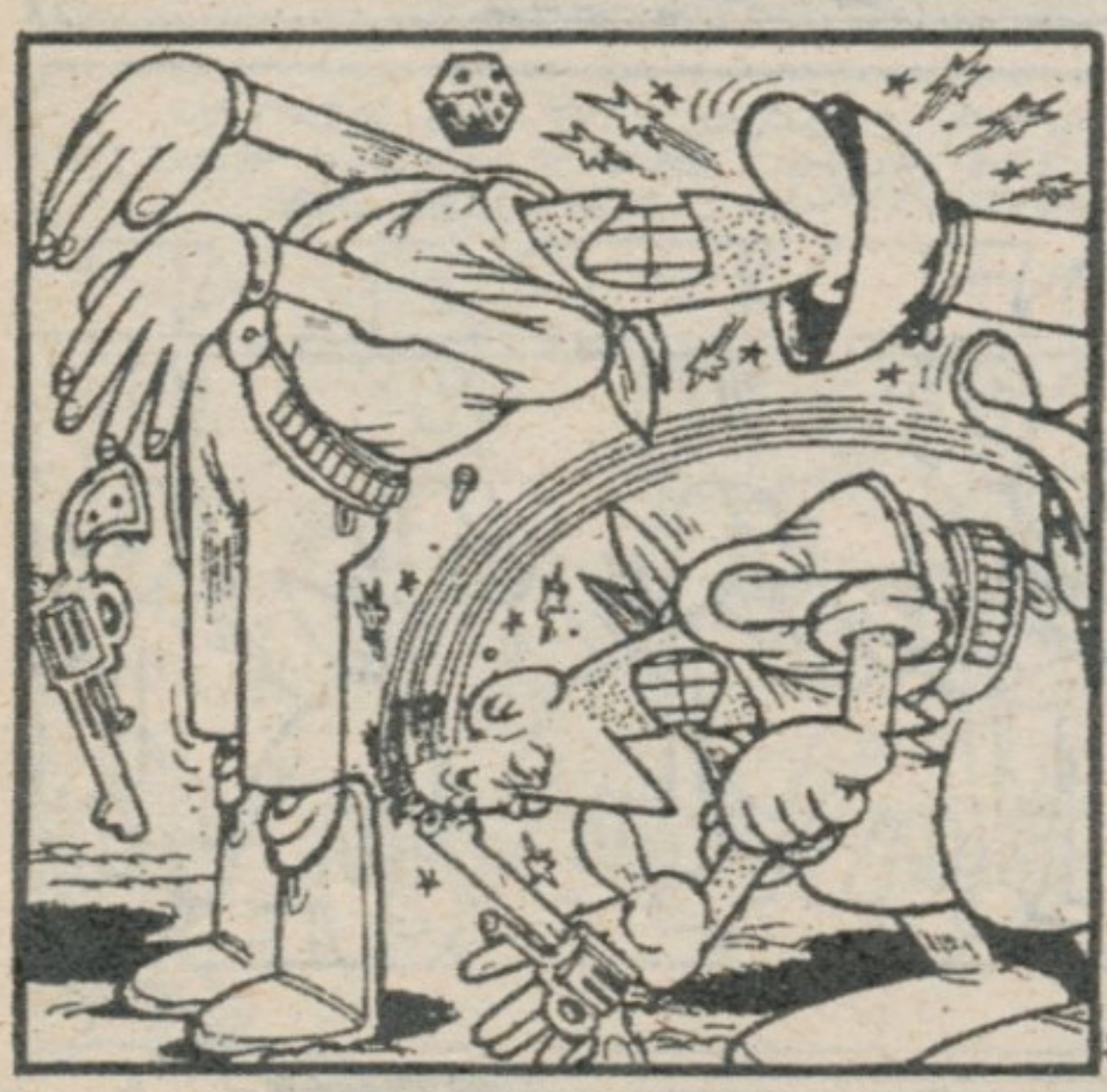
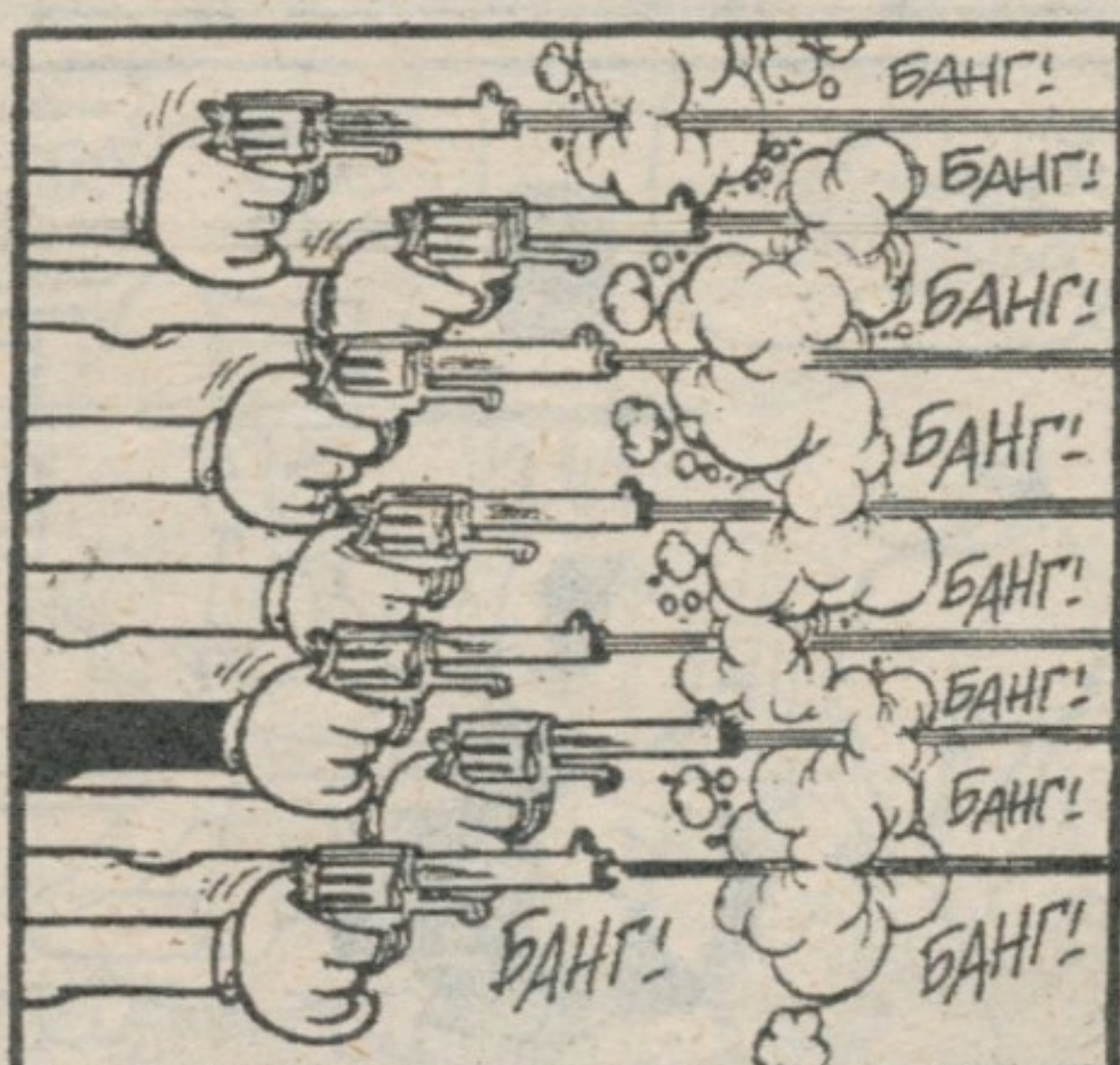
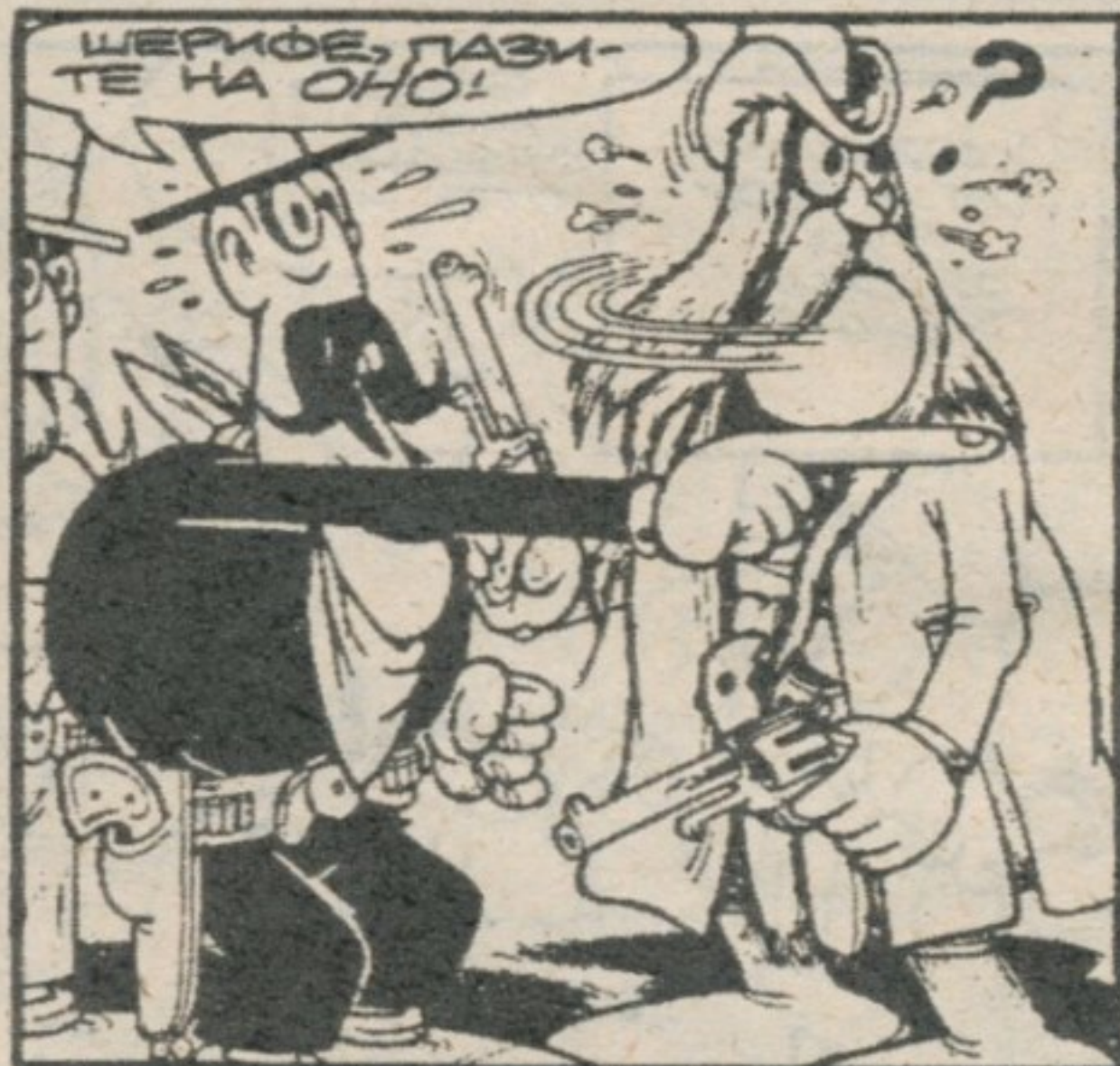
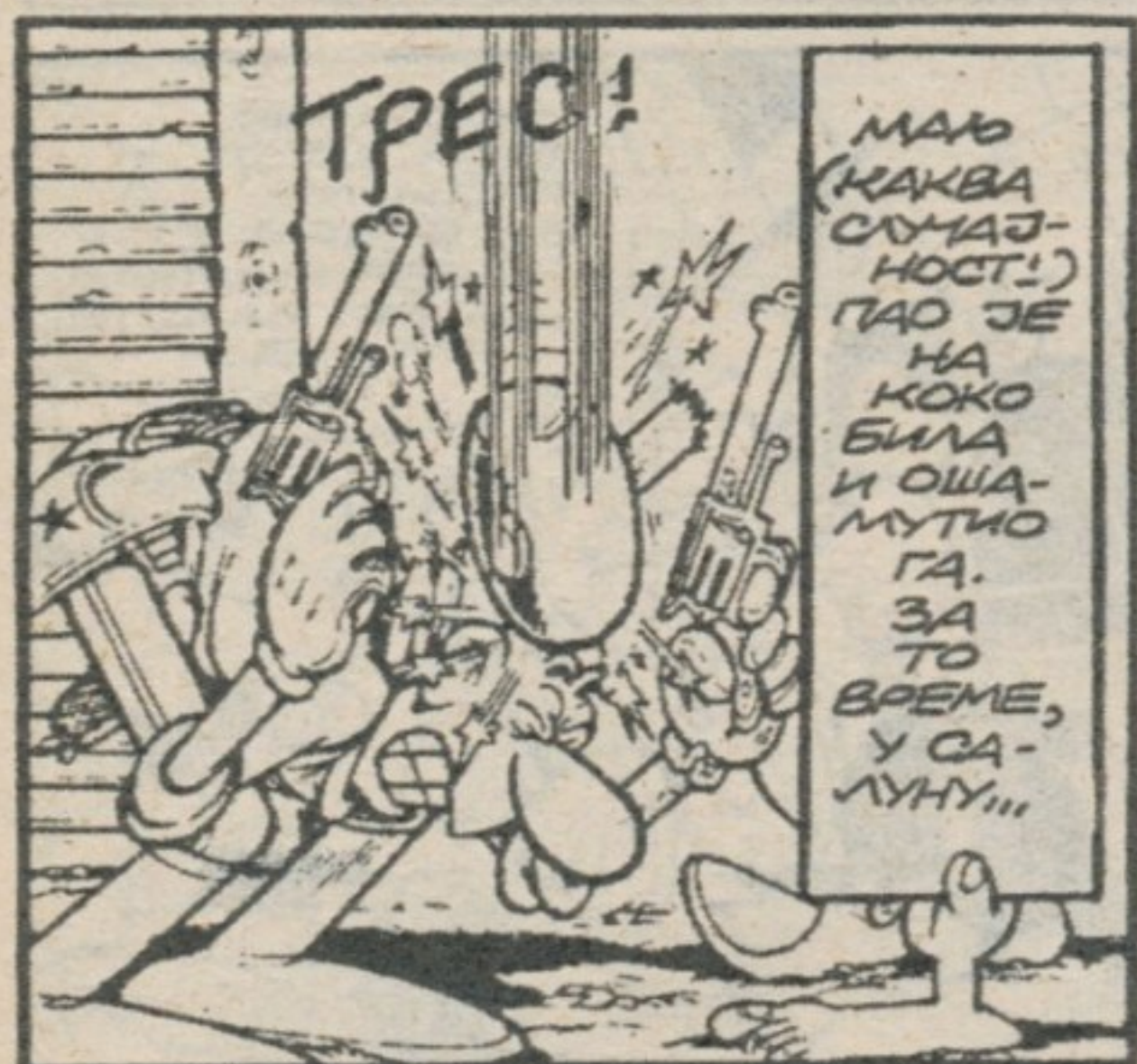
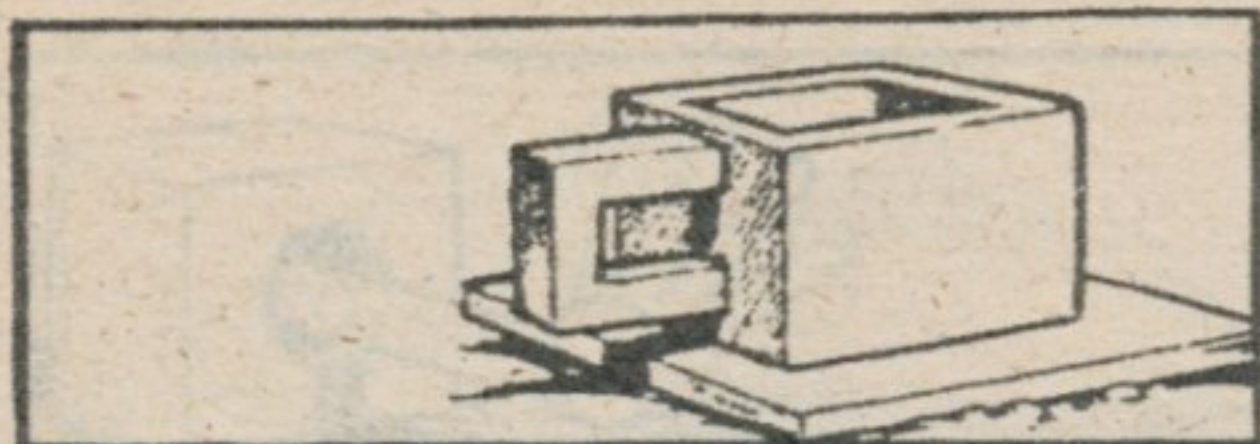

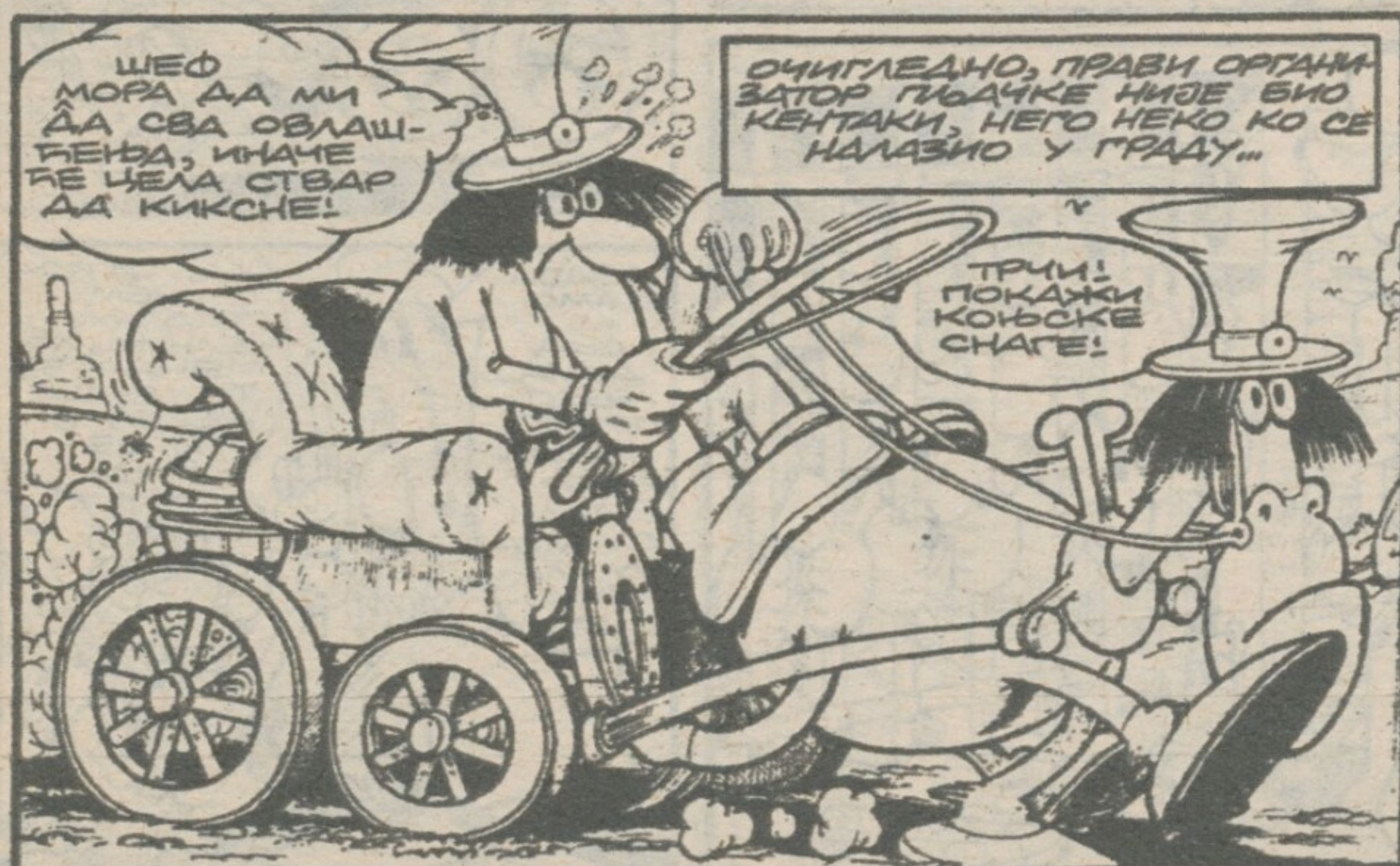
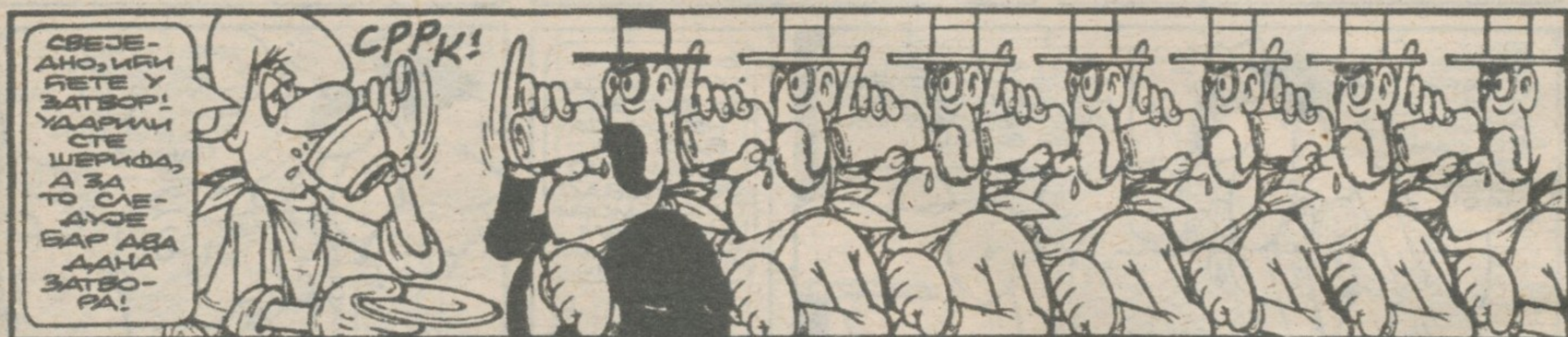

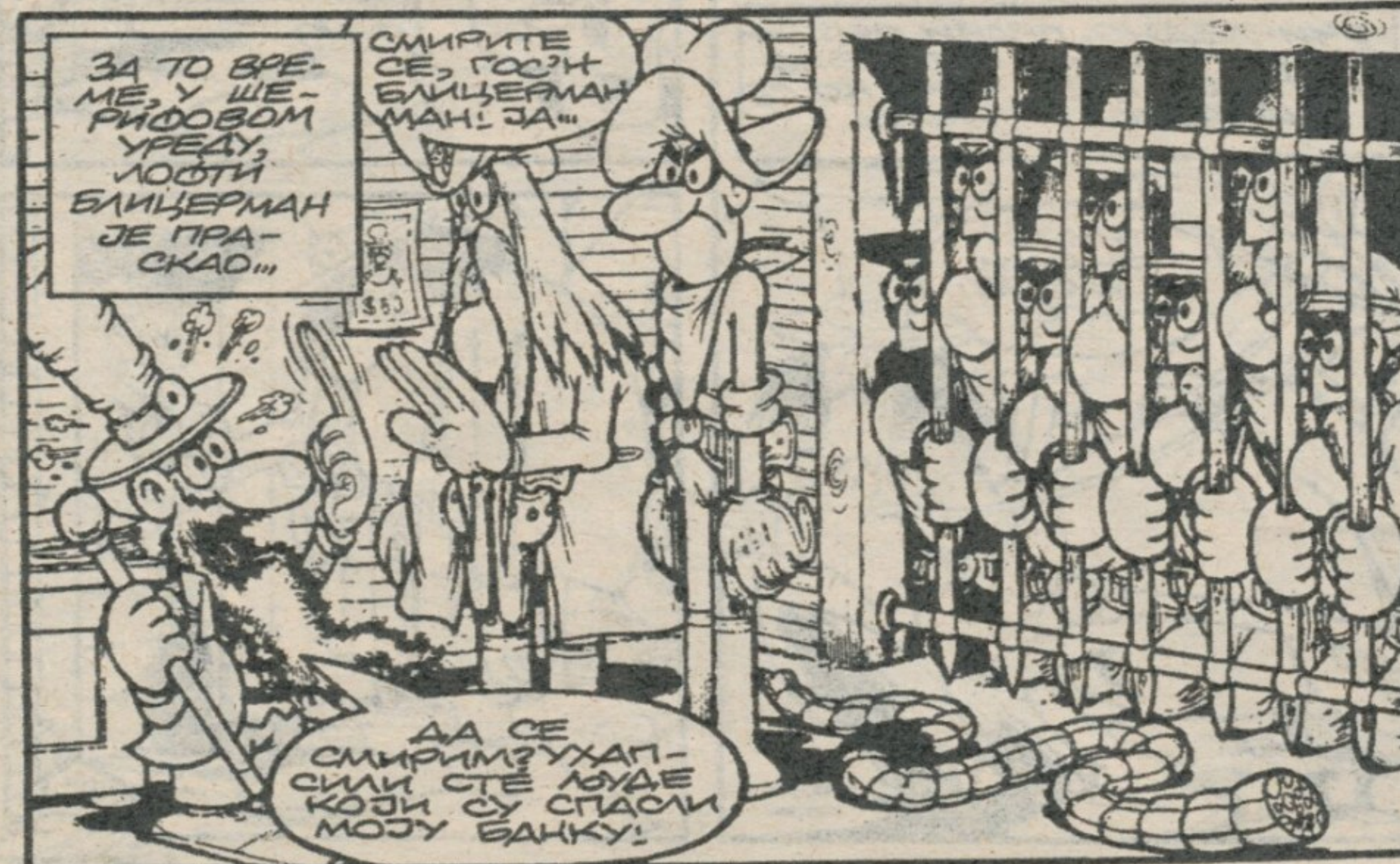
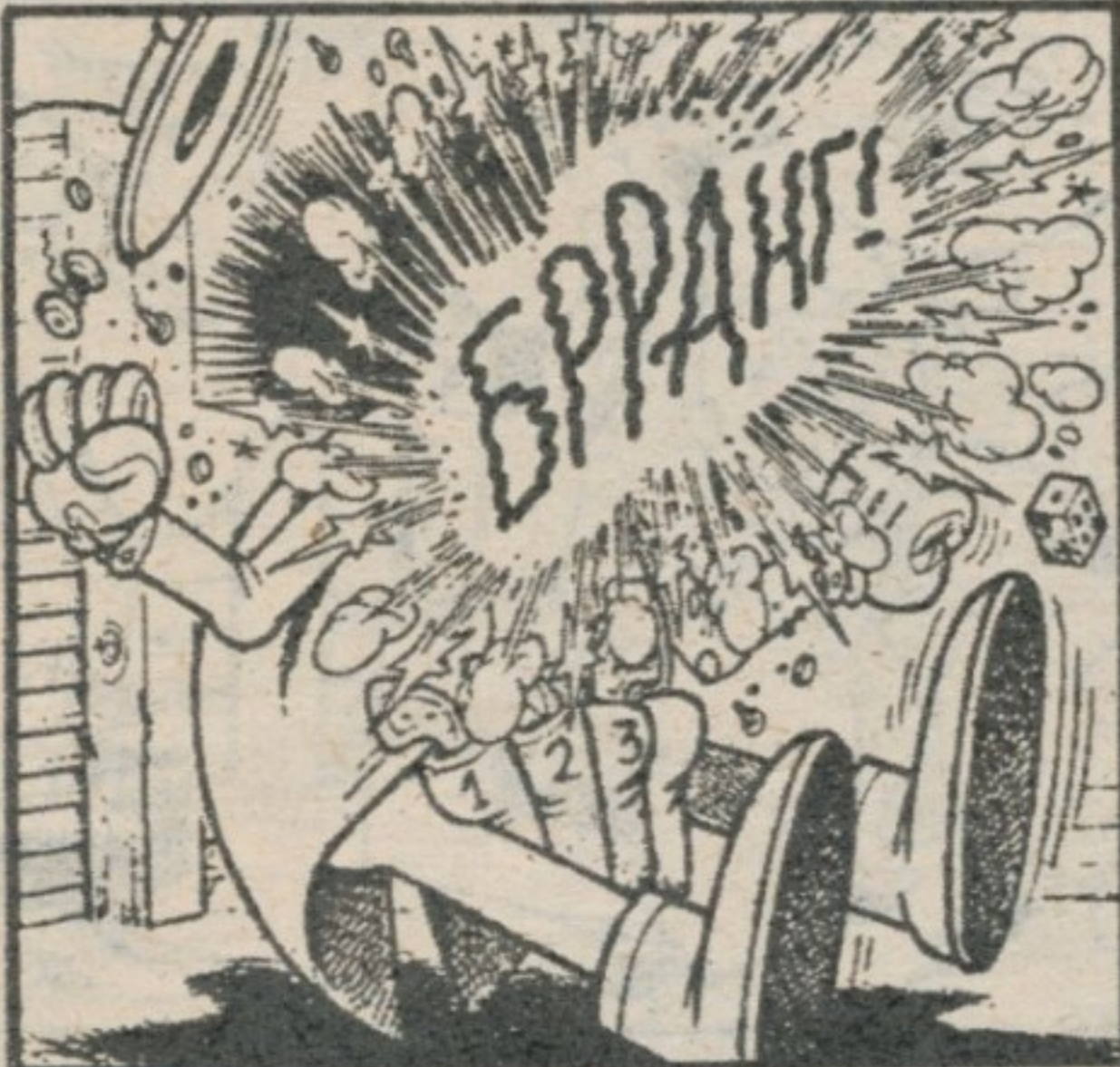
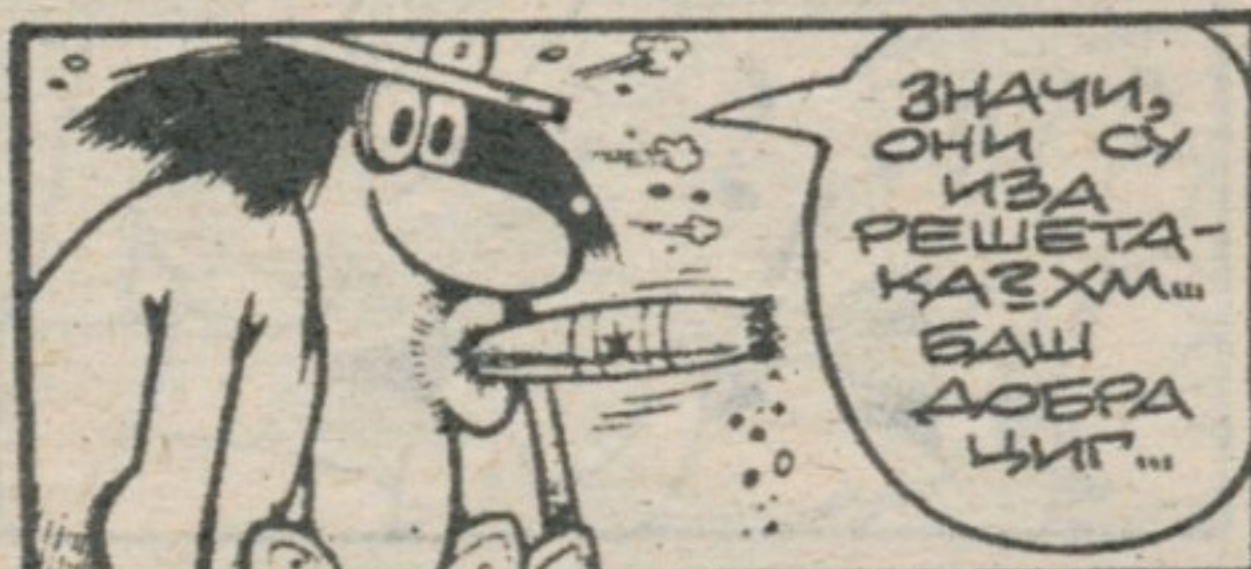
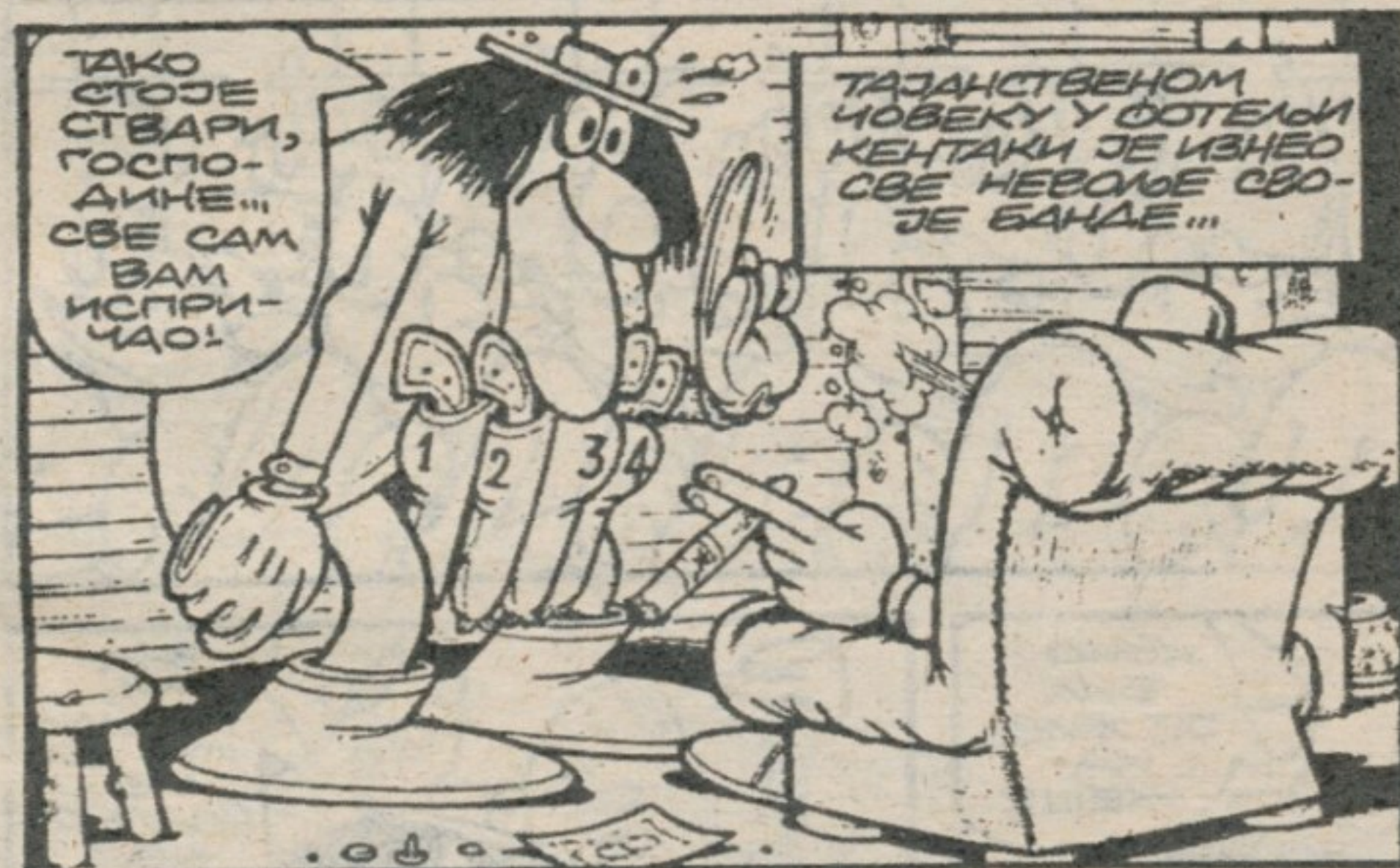

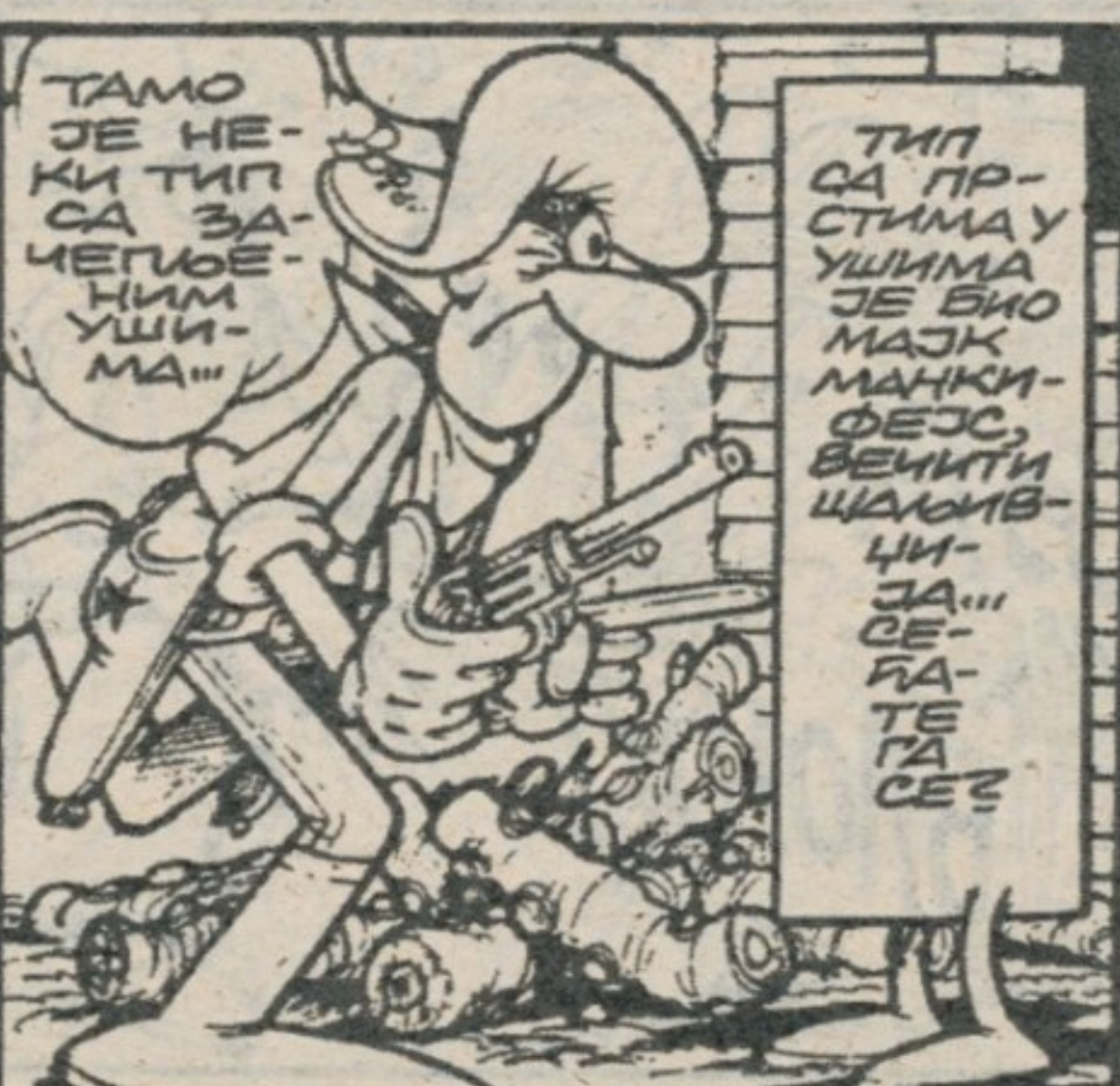
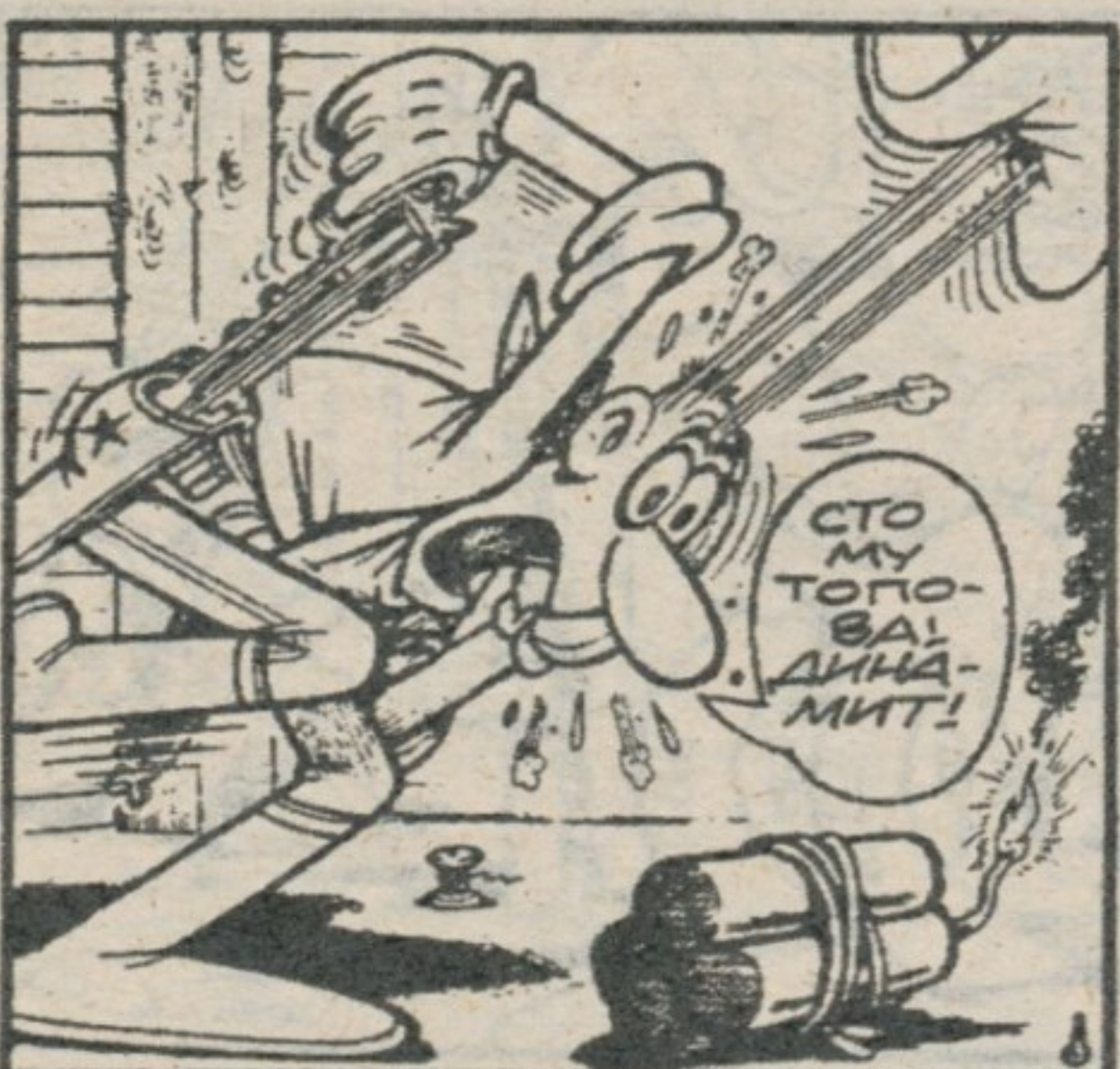
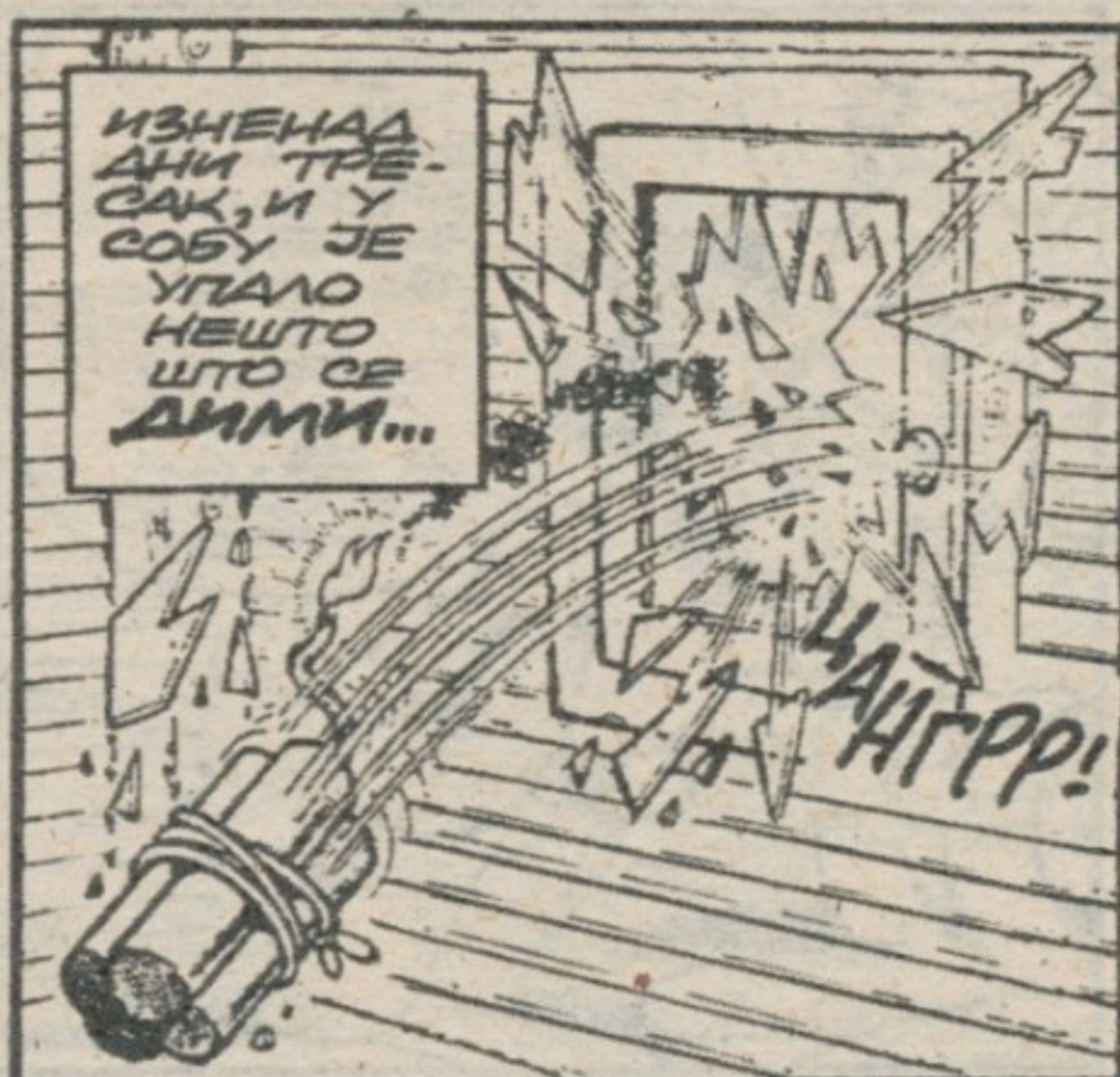
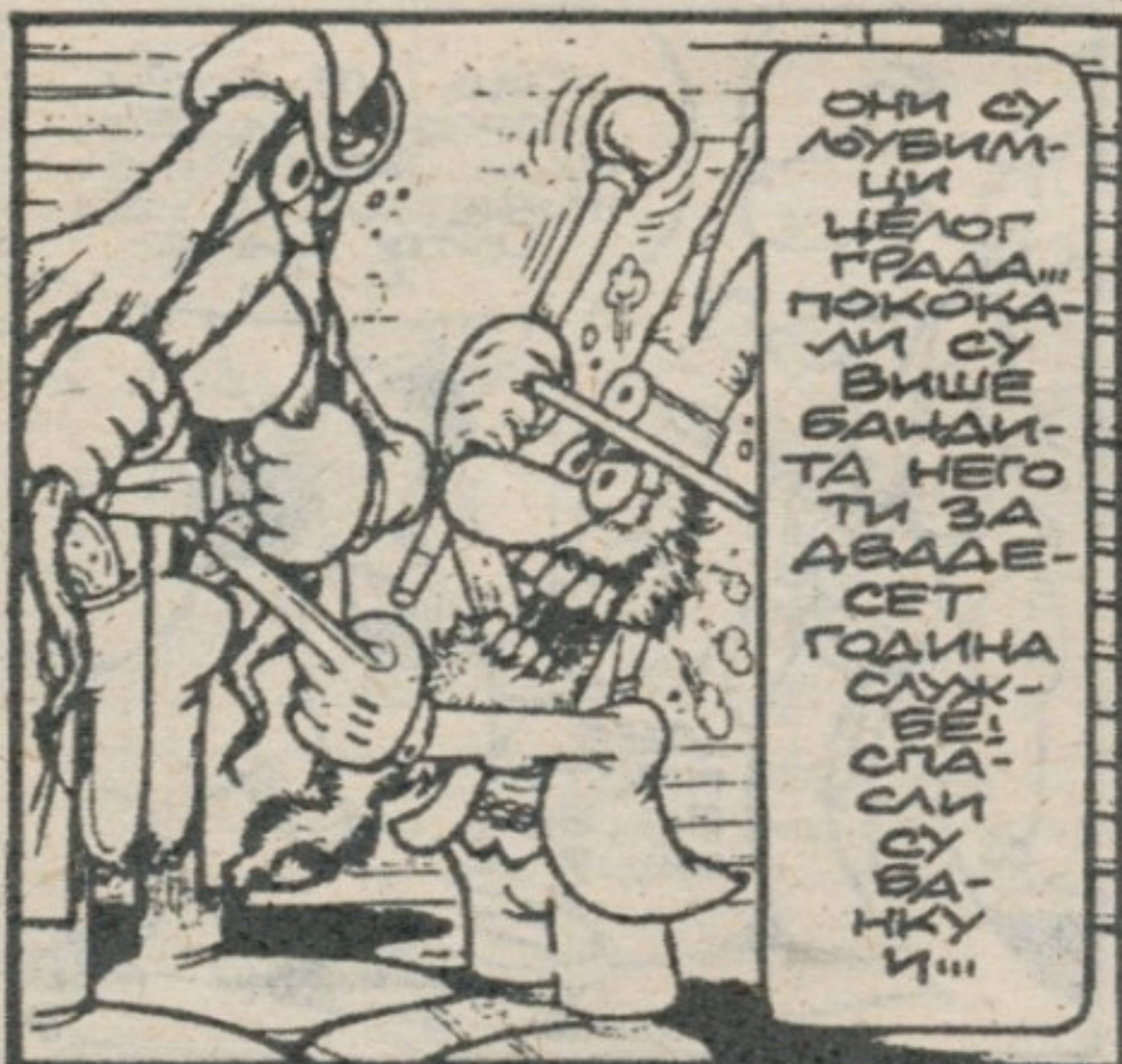
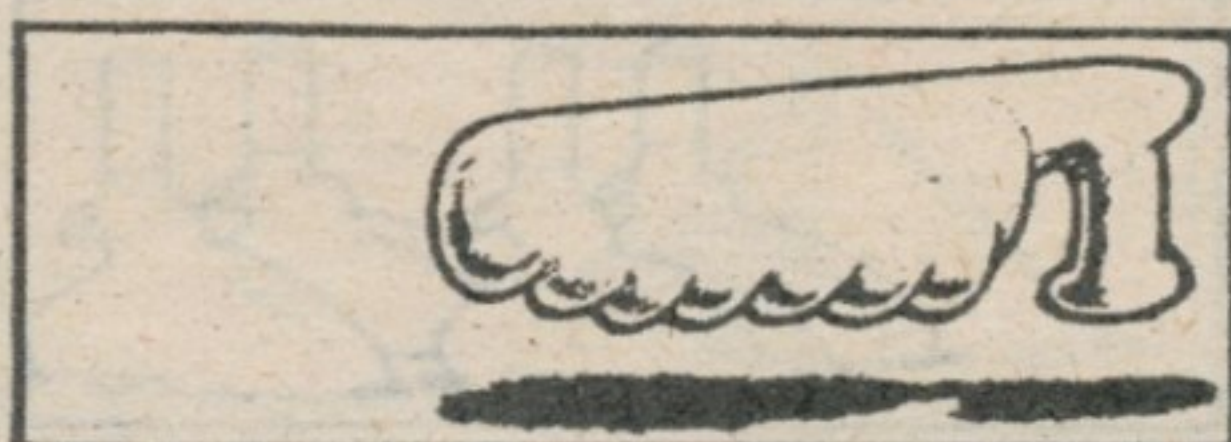

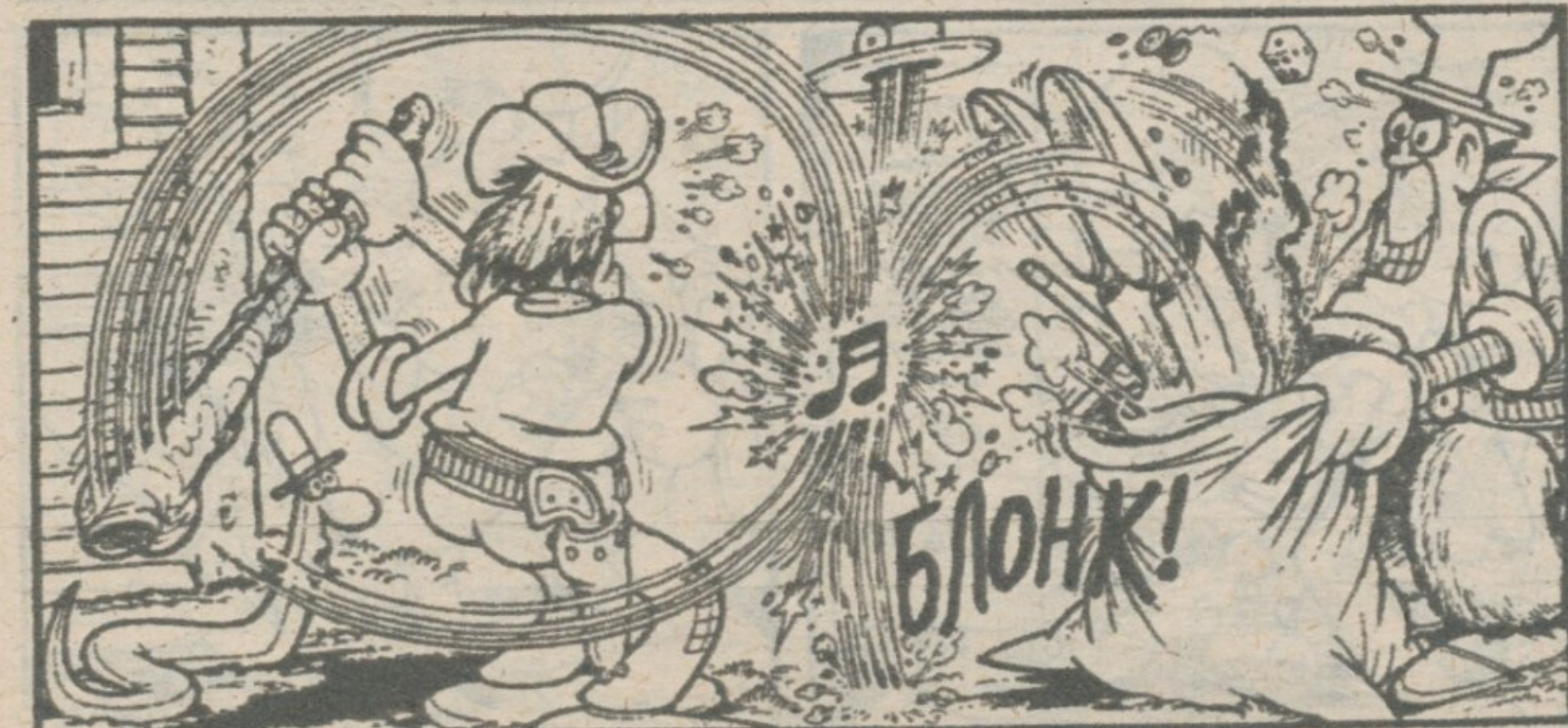
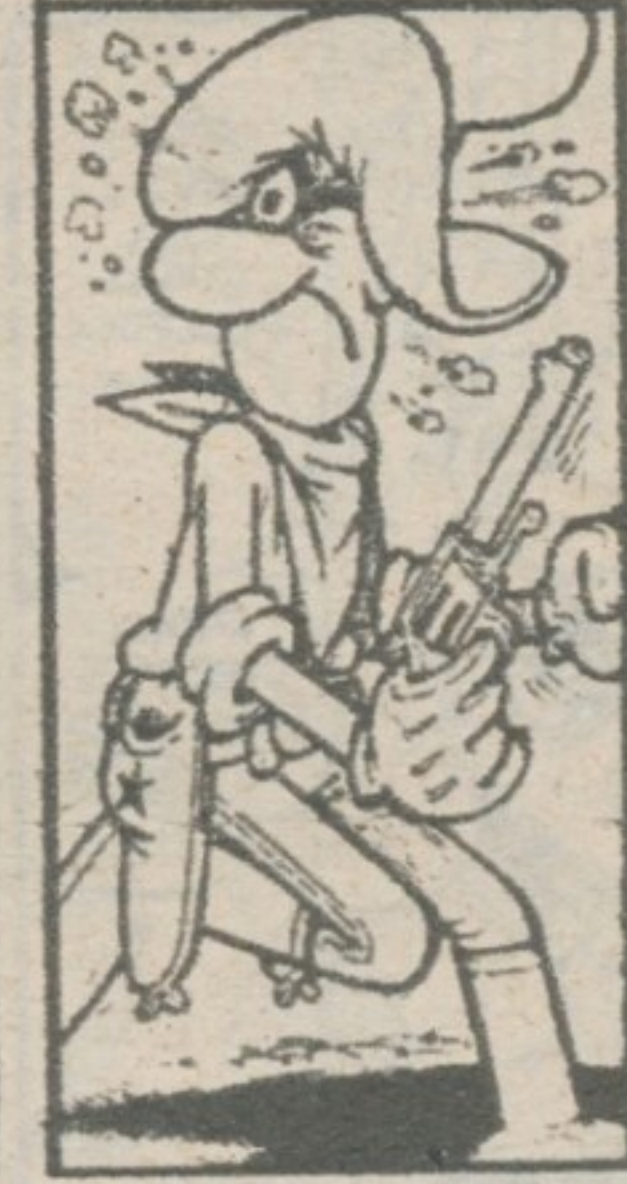

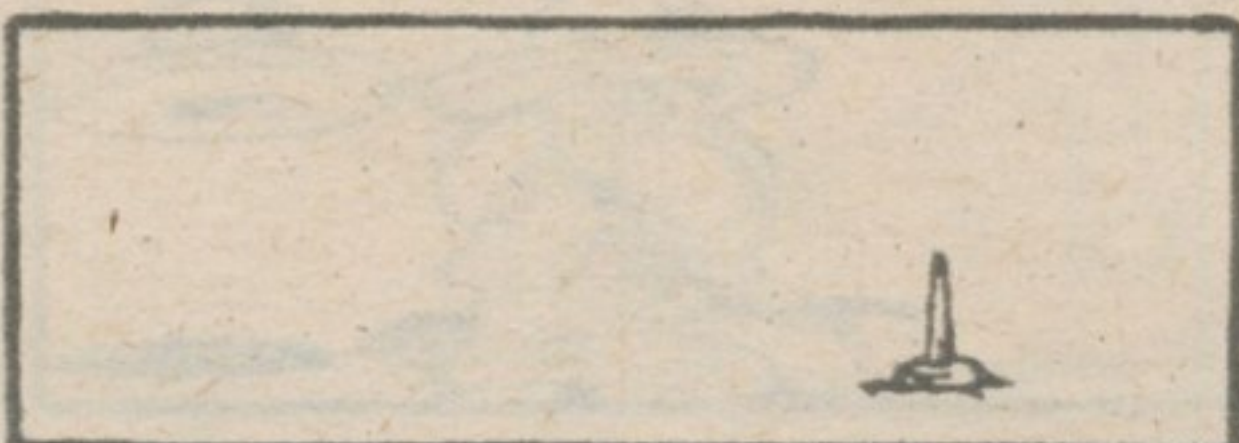

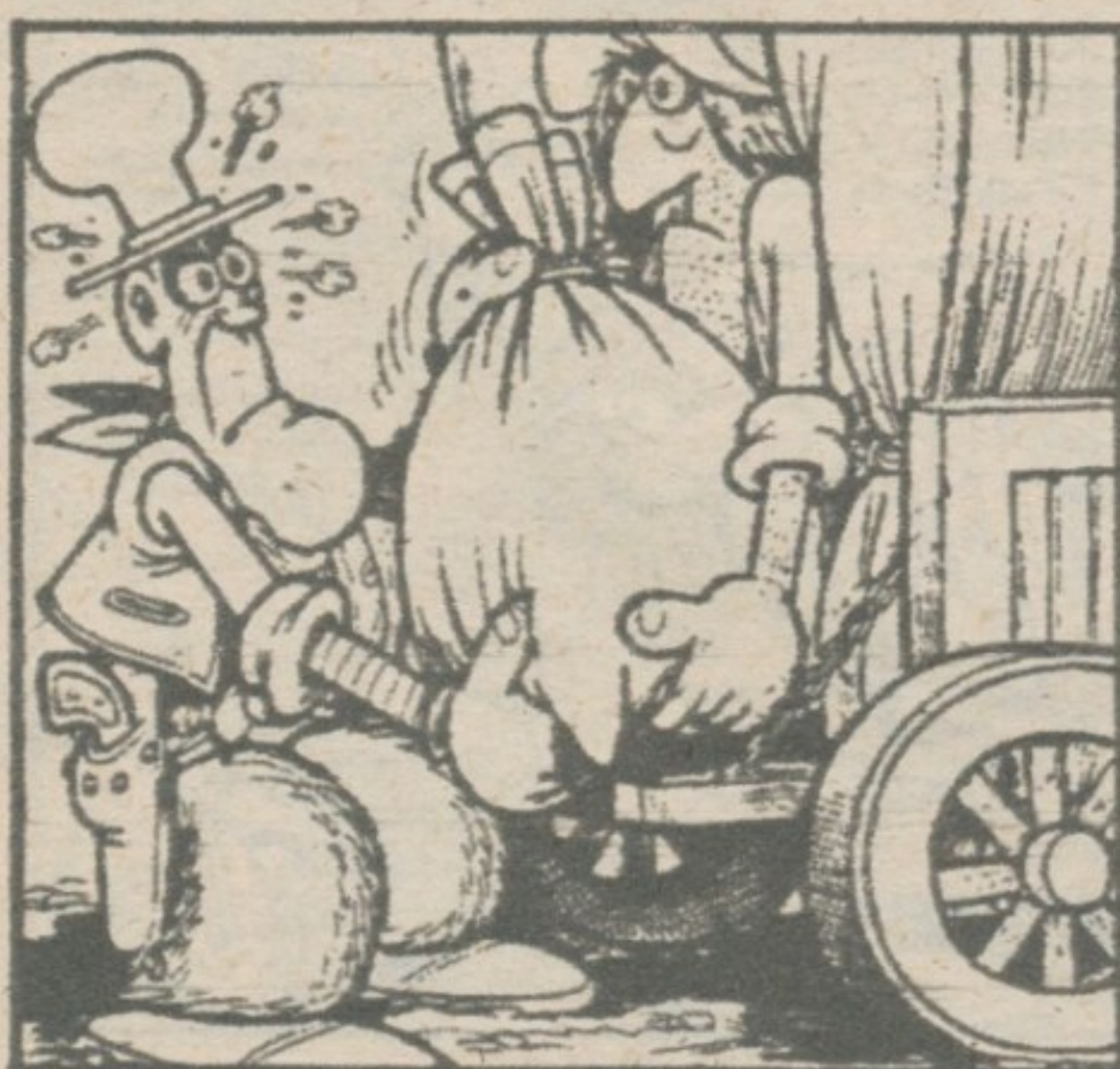
КОКО БИМ ЈЕ УГЛЕДАО ДВО-
ЈИКУ СА ВРЕЛОМ, АЛИ НИЈЕ
ЗНАО ШТА ЈЕ У ЊОЈ!!!

НЕ СМЕМ ДА
ПУЦАМ... АКО У
ВРЕЛИ ИМАЈУ
ЈОШ ДИНАМИТА,
ОТИЋИ ЋЕ У
ВАЗДУХ ПОЛА
ГРАДА!

МО-
РАМ
ДА ИХ
ПРАТИМ...
ЕНО...
ПРИЛАЗЕ
КОЛИМА...
У ЦАКУ
ЈЕ
НЕ-
ШТО
ТЕШКО...

ШВИГ
ШВИГ!

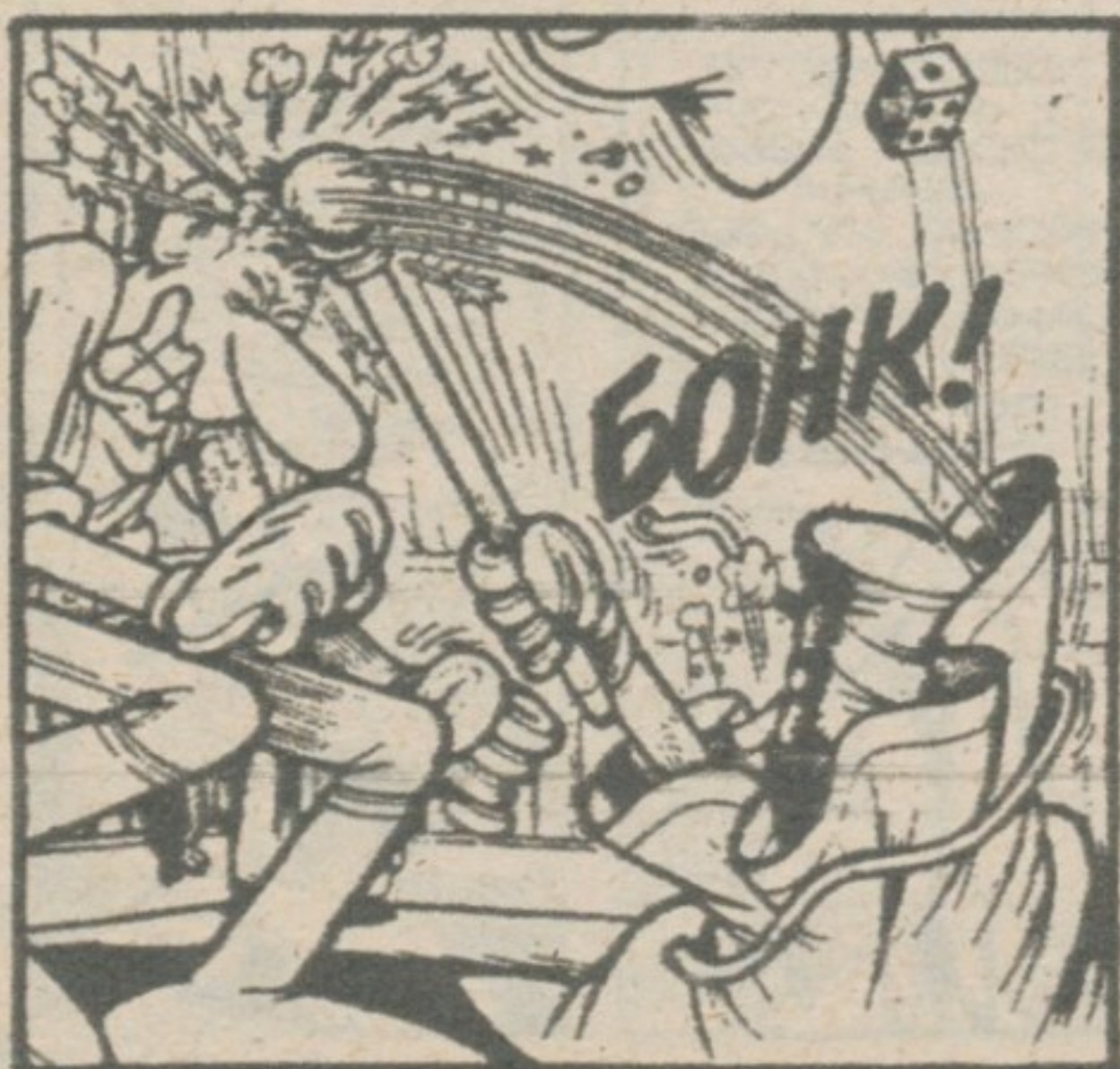
ПОПЕРУ СЕ У КОЛА...
САМО ДА МЕ НЕ
ПРИМЕТЕ...
УОФ...

ЕВО
ЦАКА...
АКО ЈЕ ПУН
ДИНАМИТА,
МОРАМ ДА
ГА ИЗБА-
ЦИМ...

ГЛЕ, ГА ОВДЕ ЈЕ НЕКИ
ЧОВЕК! ПУЦАМ НЕЧИЈУ
ГЛАВУ... БРАДУ...

БОНК!

ГА ТО ЈЕ
ОНАЈ ГЛАВА-
ТОР КОКО
БИМ! БИЋЕ
ДА СЕ НЕОПА-
ЖЕНО УЉКАО
У КОЛА...

ГОС'Н БЛИЦЕР-
МАН ЋЕ МОРАТИ
ДА ПОВРАТИ
ПАРЕ АКО ХОЋЕ
ДА ОСТАНЕ
ЖИВ! ХЕ, ХЕ,
ХЕ!

УЗЕЋЕМО
МУ СВЕ
ДО ПО-
СЛЕДЊЕГ
НОВЧИКА!

ТЕШКО
МЕНИ! ПОШТО
НИСУ МОГЛИ
ДА МЕ ОПИЧУ-
ЧКАЈУ, ОТЕ-
ЛИ СУ МЕ ЗА
ОТКУП!

АЛИ
ОНИ НЕ
ЗНАЈУ МОЈЕ
АДУТЕ-БРА-
ГУ СТИНКЕР!
А САД И
КОКО БИМА!

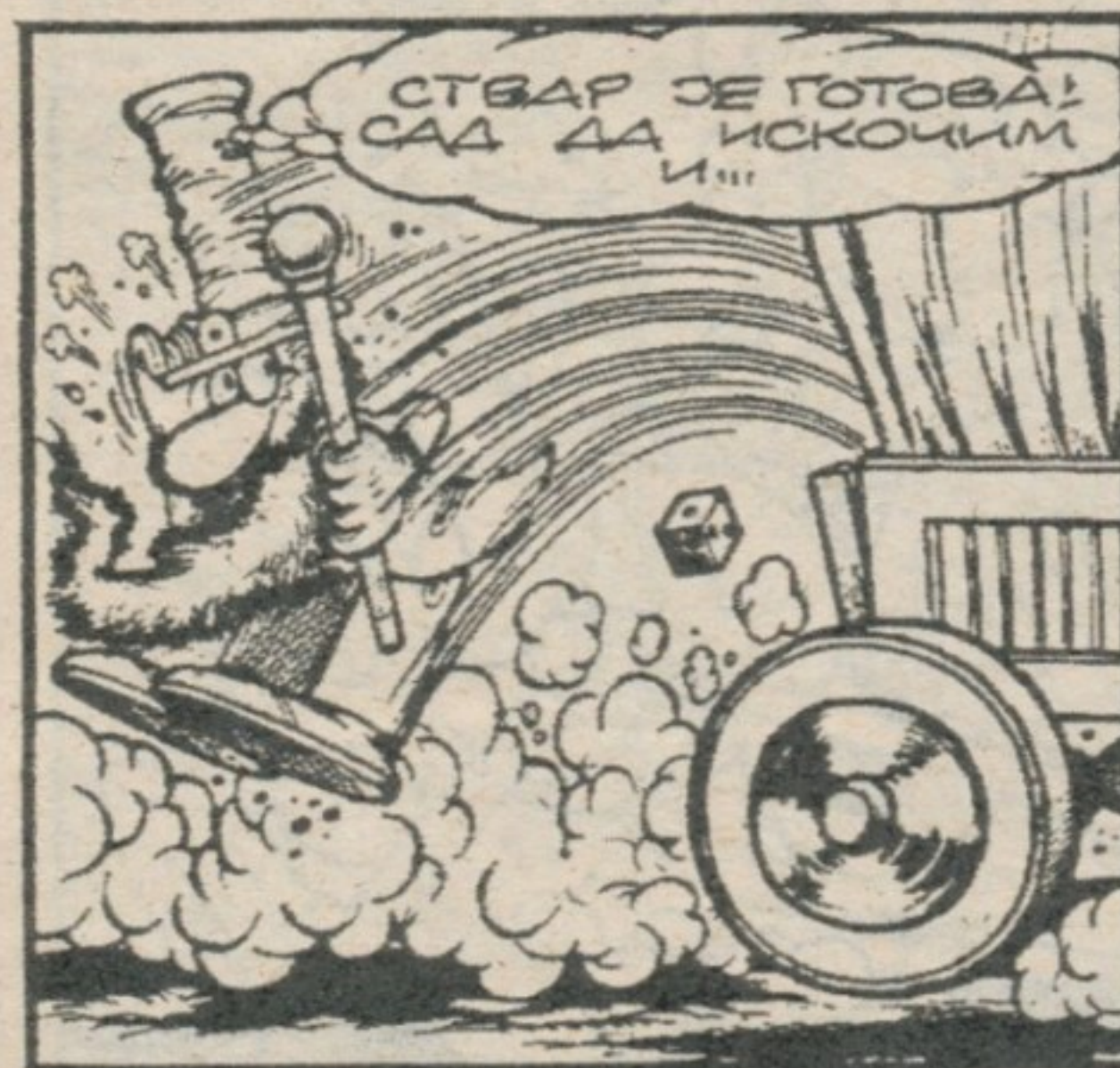

ХЕ! ХЕ!
ОВА ДВОЈИ-
ЦА РЕ ОДНЕ-
ТИ ЦАК СВОМ
ШЕФУ... И ДО-
ЖИВЕЋЕ ИЗ-
НЕХАСЕЊЕ!

САД КАД
ИМА ЛОФТИЈА
ЈА, ШЕФ МО-
ЖЕ ДА СЕ
ОТАРАСИ И
КОКО БИМА!

ДА! НА-
РЕДИЋЕ
МУ ДА СЕ
ЧИСТИ... ИНА-
ЧЕ ЛОФТИЈУ
ОДЕ ПЛА-
ВА!

СТВАР ЈЕ ГОТОВА!
САД ДА ИСКОЧИМ
И!!!

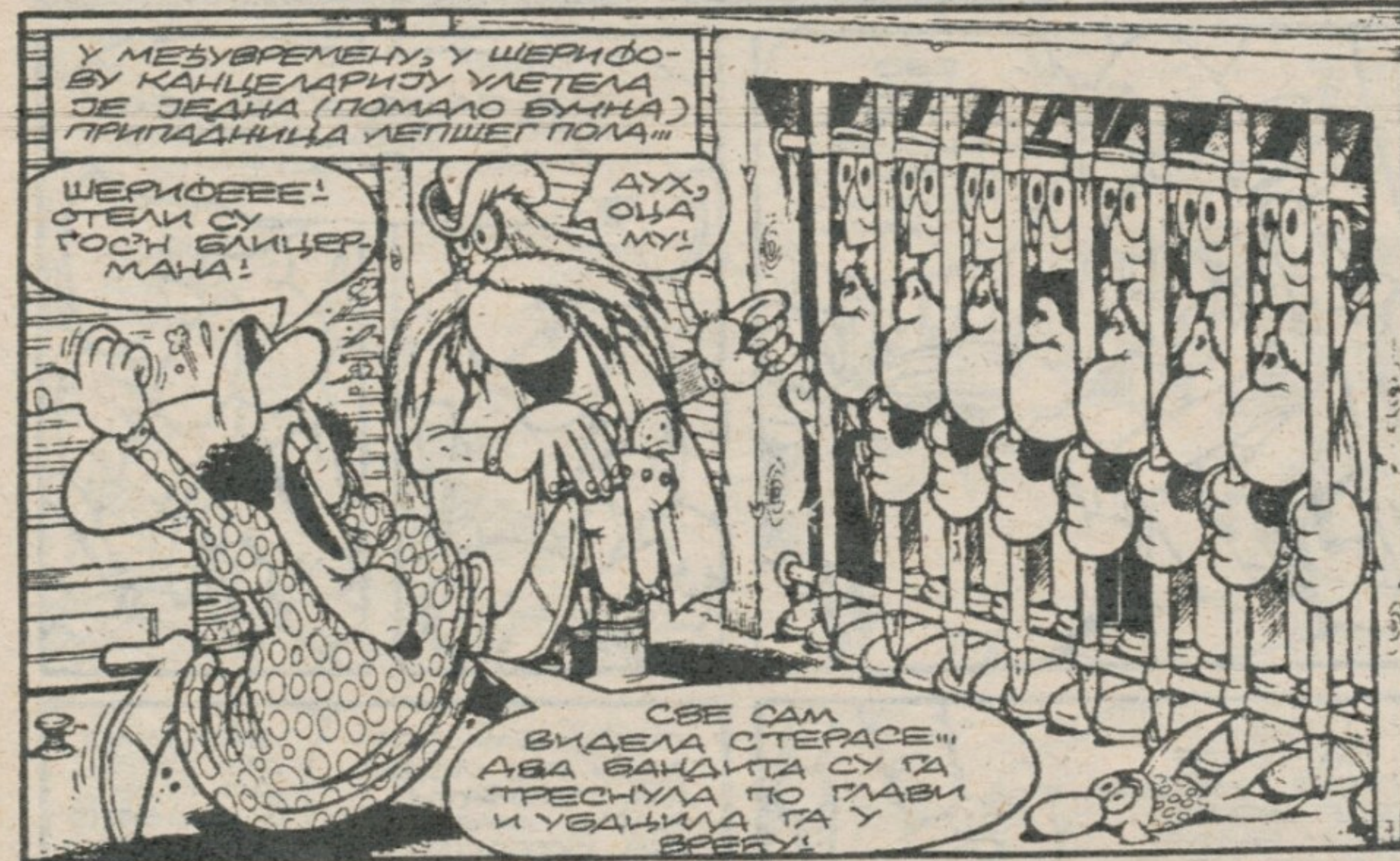

ИДИТЕ,
БИТАНГЕ! ОДНЕСИ-
ТЕ ВРЕЋЕ С
ПОКЛОНОМ ВА-
ШЕМ ШЕФУ!

ХЕ, ХЕ, ХЕ!
ИСТИНА, КОКО
РЕ ДА ЗА-
ГЛАВИ, АЛИ!!!

... КРОЗ
АВА ДА-
НА (А
МОЖДА
И ПРЕ)
БРАГА РЕ
БИТИ НА
СЛОБОДИ,
А ОНДА...
ХЕ, ХЕ,
ХЕ!

У МЕЗУВРЕМЕНУ, У ШЕРИФ-
БУ КАНЦЕЛАРИЈУ УЛЕТЕЛА
ЈЕ ЈЕДНА (ПОМАЛО БУЊНА)
ПРИПАДНИЦА ЛЕПШЕГ ПОЛА!!!

ШЕРИФОВЕЕ!
ОТЕЛИ СУ
ГОС'Н БЛИЦЕР
МАНА!

АУХ,
ОЦА
МУ!

СВЕ САМ
ВИДЕЛА СТРАСЕ!!!
АВА БАНДИТА СУ ГА
ТРЕШУЛА ПО ГЛАВИ
И УБАЦИЛА ГА У
ВРЕЋУ!

ВРЕЋУ СУ
УТРПАЛИ У КОЛА
И ОДЈУРИЛИ!!!
УТОМ СЕ ПО-
ЈАВИО ГОС'Н
КОКО БИМ!

ДА, ОН ЈЕ
ПОШАО
ДА ТРАЖИ
ДИНАМИ-
ТАША! АЛИ
ШТА ЈЕ С
ЊИМ?

УСКОЧИО
ЈЕ ОТПО-
ЗАДИ
У КОЛА!
БАН-
ДИТИ
ГА
НИСУ ПРИМЕ-
ТИЛИ!

ШЕРИФЕ,
ВРЕМЕ ЈЕ
ДА НАС
ОСЛОБОДИ-
ТЕ! КОКО
И ГОС'Н
ЛОФТИ СУ
У ОПАС-
НОСТИ! ТА
БАНДА
ИМА ПРЕКО
ПЕДЕСЕТ
ЧЛАНОВА!

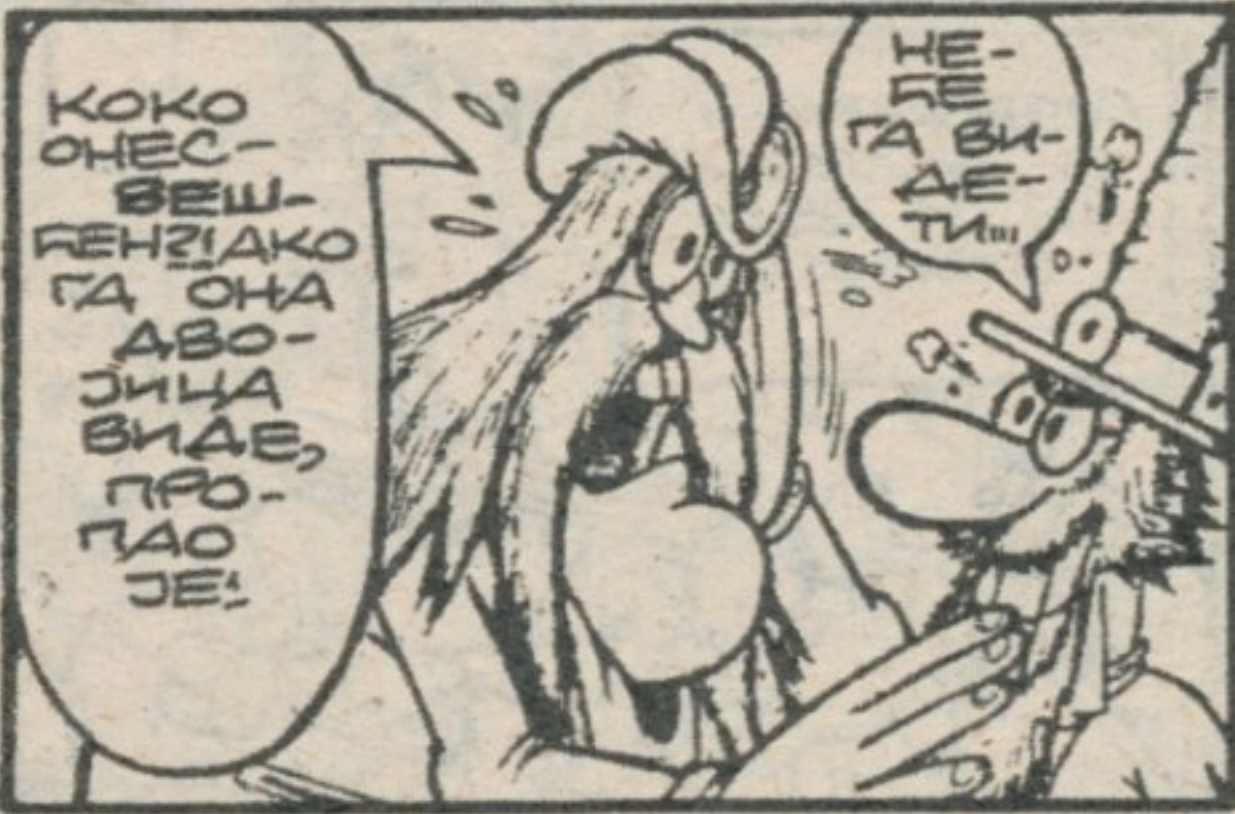
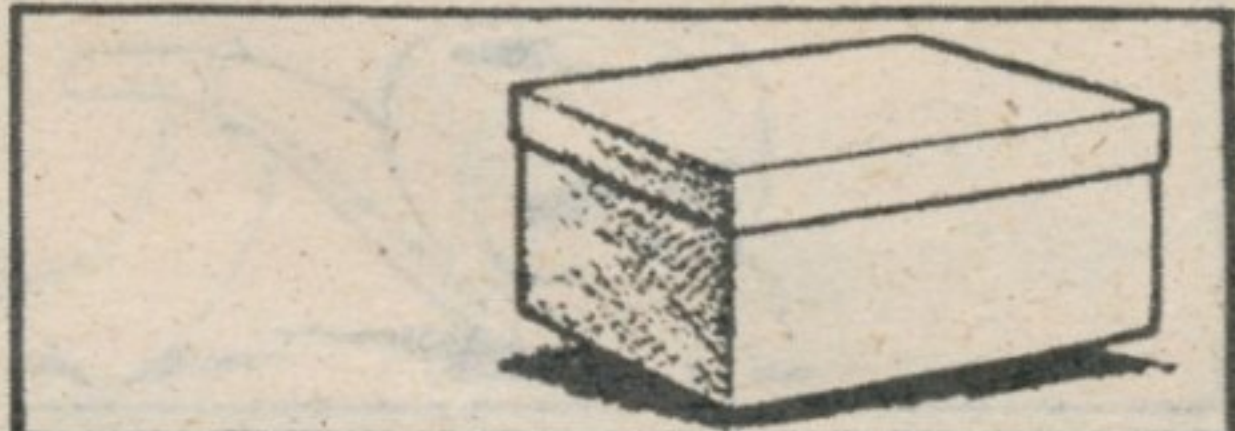

ОСТАЈЕТЕ
У БЕЛИЦИ
ЈОШ АВА
ДАНА
КОЛА ГУ ДА
ПРАТИМ ЈА...
АКО ТРЕБА,
ВРАТИЋУ СЕ
ПО ПОЖА-
ЧАЊЕ!

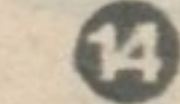
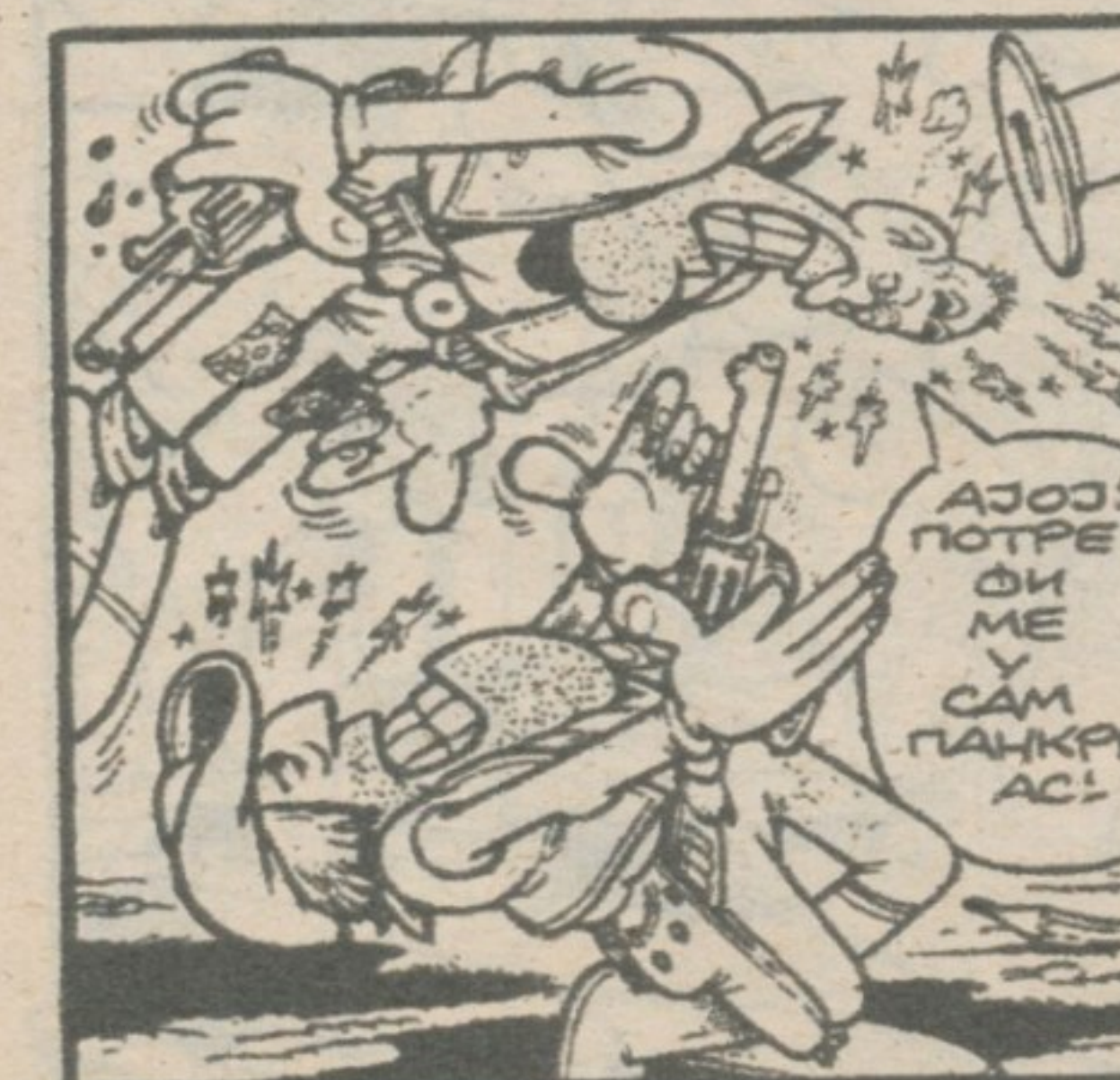
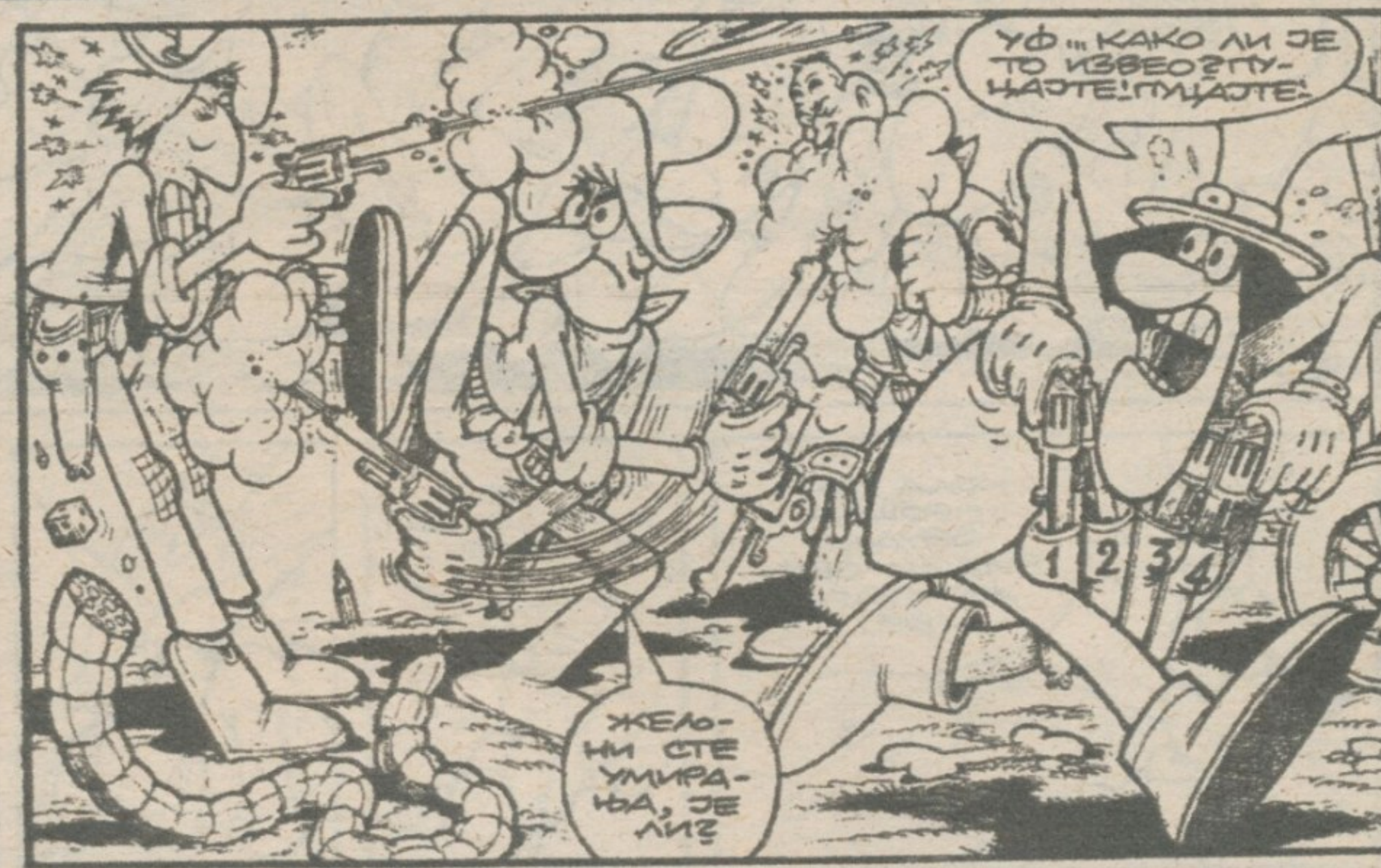
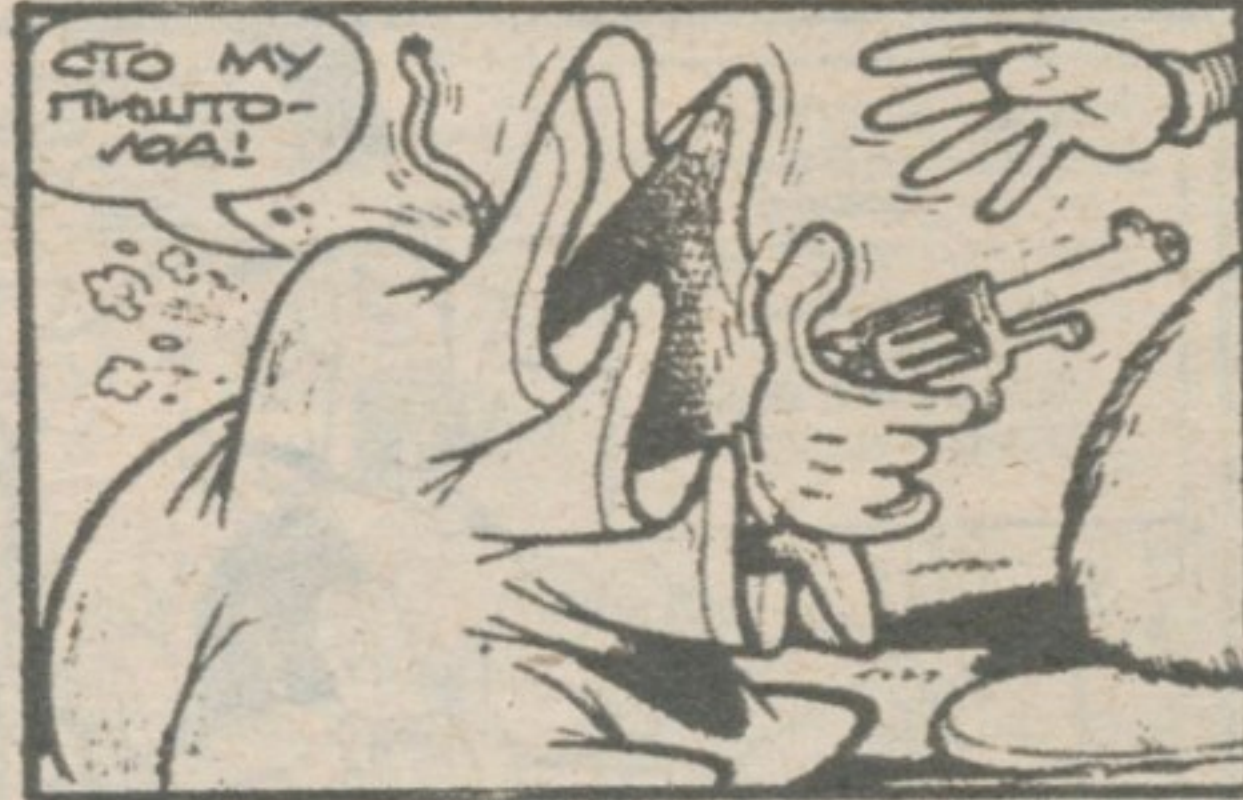
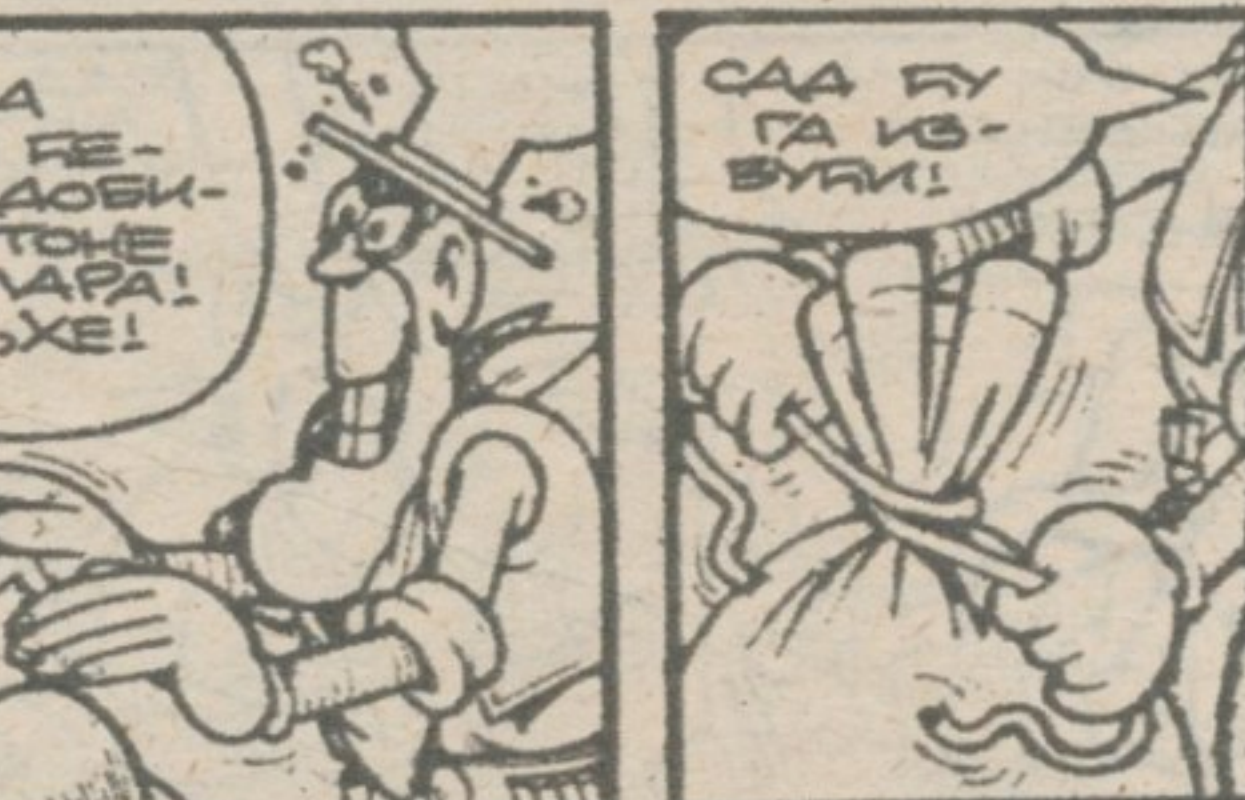
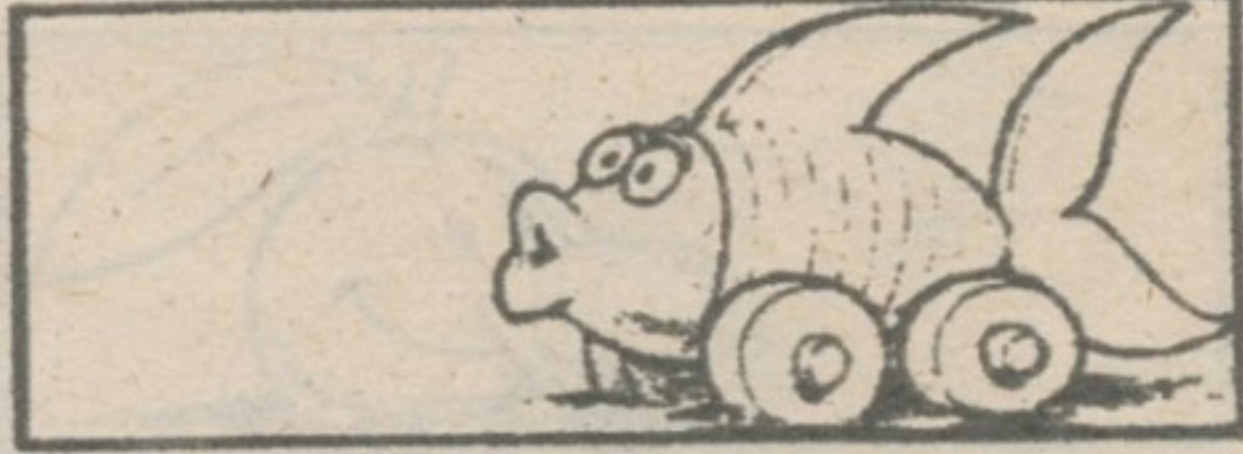

АМА, ПО-
ЈАЧАЊЕ ОМО
МИ! ПОСЛЕ
НАС ВРАТИ-
ТЕ У ЗАТВОР...
АЛИ САД
МОРАМО
СВИ ЗАЈЕ-
ДНО У
ПОТЕРУ!

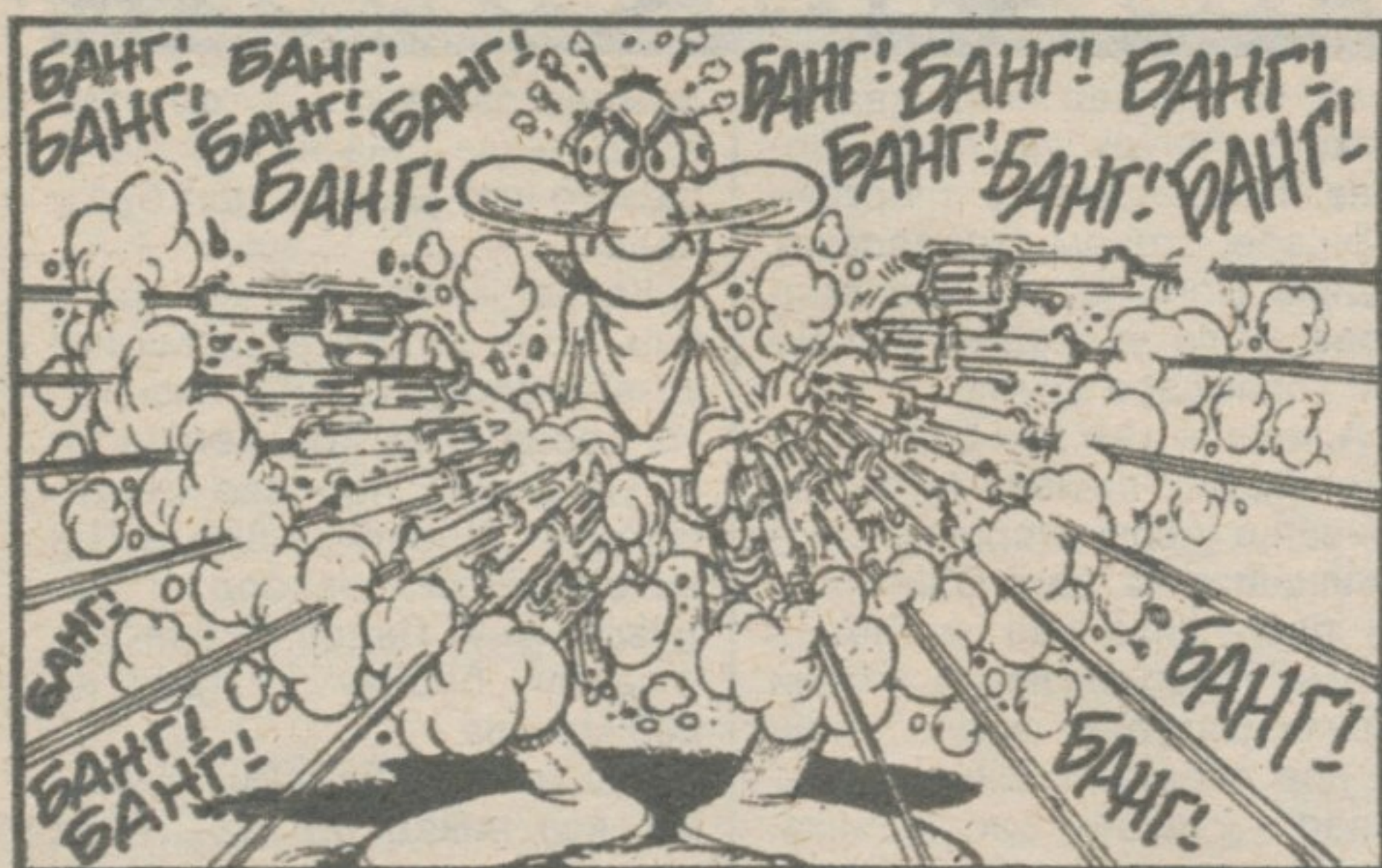

КРАЈ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

ПОДВИЗИ БУДУЋЕГ ТАРЗАНА

Џони Вајсмилер се освајањем златних медаља, у три дисциплине пливања слободним стилем, на најбољи начин препоручио за филмску улогу господара џунгле

Међу асовима који су се посебно истакли на Олимпијади у главном граду Француске изузетно место припало је једном стаситом америчком пливачу. Звао се Џони Вајсмилер и био је такав мајстор у пливању слободним стилем да се у Паризу окитио са три златна одличја.

Прву победу Вајсмилер је остварио пливајући у финалу дисциплине 400 метара слободним стилем. Била је то изузетно драматична борба, по некима и највећа у дотадашњој историји пливачког спорта. Главни конкуренти за највиши пласман, поред Вајсмилера, били су Швеђанин Арне Борг и Аустралијанац Ендрју Чарлтон. Пошто је овај трећи заостао већ на старту трке, за „злато“ су се надметали снажни Џони и упорни Арне.

Швеђанин је дуго био у вођству пре него што је, на око сто метара од циља, доспео у кризу. Вајсмилер је то вешто искористио и успео да победи у изванредном финишу.

Исцрпљени Борг ипак је сачувао друго место, док је треће припало Чарлтону.

Два дана касније, 20. јула, Џони Вајсмилер је забележио још већи успех. Тријумфовао је у финалној трци на 100 метара слободним стилем и постао први човек који је ту деоницу препливао за мање од једног минута, прецизније за 59 секунди. За трећу златну медаљу Вајсмилер се изборио као члан америчке штафете 4×200 метара слободним стилем.

После ових подвига наочити Американац постао је познат у читавом свету и зато није било никакво чудо што су се за њега заинтересовали и филмски ствараоци из Холи-

вуда. Вајсмилер је прихватио њихову понуду да глуми Тарзана. По завршетку спортске каријере, током тридесетих година Џони је, у више филмова, врло успешно тумачио лик господара џунгле.

А када је већ реч о „седмој уметности“, поменимо да су збивања у спринтерским дисциплинама на овој Олимпијади послужила као мотив за веома успео енглески играни филм „Ватрене кочије“ који се пре десетак година приказивао и у нашим биоскопима. У том остварењу било је говора о великом ривалству британских атлетских репрезентативаца Харолда Мориса Абрахамса и Ерика Лидела.

Абрахамс је у Паризу тријумфовао одличним резултатом (10,6 секунди) у трци на 100 метара. Међутим, остало је отворено питање какав би исход био да је учествовао и Лидел. Јер, овај протестантски свештеник из Шкотске

демонстративно је одустао од финалне трке на 100 метара зато што је њен старт био у недељу.

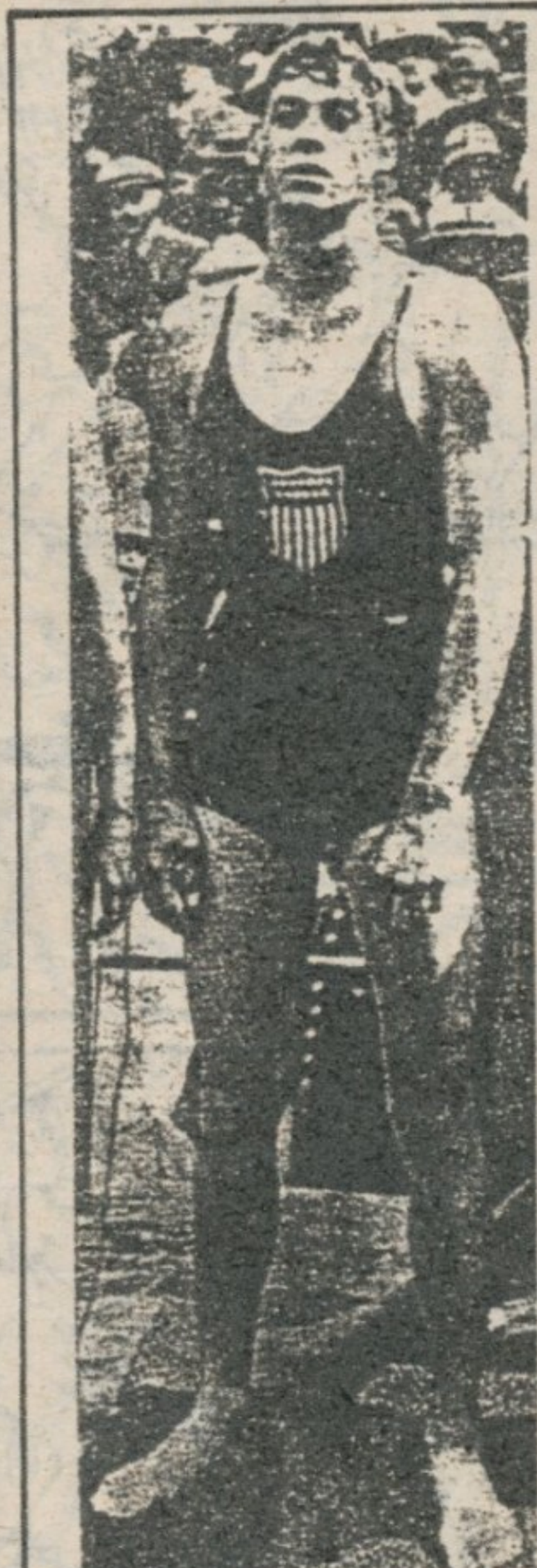
Какав је ас кратких пруга био, Ерик Лидел је свима показао неколико дана касније. На деоници од 400 метара он је убедљиво победио резултатом 47,6 секунди што је нови олимпијски рекорд. У међувремену, Лидел је освојио и једну „бронзу“, у трци на 200 метара.

Надметања на дугим стазама, као никад до тада, била су у знаку финских тркача. „Летећи Финац“ Паво Нурми, чији је успон почео четири године раније, у Анверсу, овде је све задивио. Њему је припало чак пет златних медаља, у свакој трци у којој је учествовао (1.500 м, 5.000 м, крос на 10.000 м, појединачно и екипно и 3.000 м екипно).

За нијансу слабије резултате имао је други фински ас Виле Ритола. Он је освојио четири „злата“ (10.000 м, 3.000 м, стиплчез, крос на 10.000 м и 3.000 м екипно) и два „сребра“ (5.000 м и крос на 10.000).

„Летећи Финац“ Паво Нурми био је непобедив у Паризу

Џони Вајсмилер: њему је припала слава у надметању пливача слободним стилем

ШТУКЕЉ ОСВАЈА ПРВЕ МЕДАЉЕ

Југославију су у Паризу представљала 43 такмичара која су се надметала у седам спортских грана. Само један од њих вратио се кући са медаљама. Био је то гимнастичар Леон Штукељ који је изборио две златне медаље, у вежбању на вратилу и у вишебоју појединачно. Та одличја су, уопште, први трофеји југословенских спортиста освојени на олимпијским играма.

У Паризу се појавила и фудбалска репрезентација Југославије. Забележен је исти (не)успех (0:7) као на претходној Олимпијади у Анверсу. Једино је овог пута, уместо Чехословачке, наш тим потпуно надиграла селекција Уругваја.

**VIII
ОЛИМПИЈСКЕ
ИГРЕ
ПАРИЗ,
3. 5–27.
7. 1924.**

Укупно 3092 такмичара (2802 мушкарца и 290 жена) из 44 земље. Они су се борили у 20 спортских грана (атлетика, бициклизам, бокс, дизање тегова, гимнастика, једрење, коњички спорт, мачевање, модерни петобој, фудбал, пливање, поло, рагби, рвање грчко-римским и слободним стилем, скокови у воду, стрељаштво, тенис, ватерполо и веслање). Проглашено је 127 победника.

На овим Играма сви учесници су, први пут, били смештени у олимпијском селу.

ЈУГОСЛОВЕНСКА

КЊИЖЕВНА

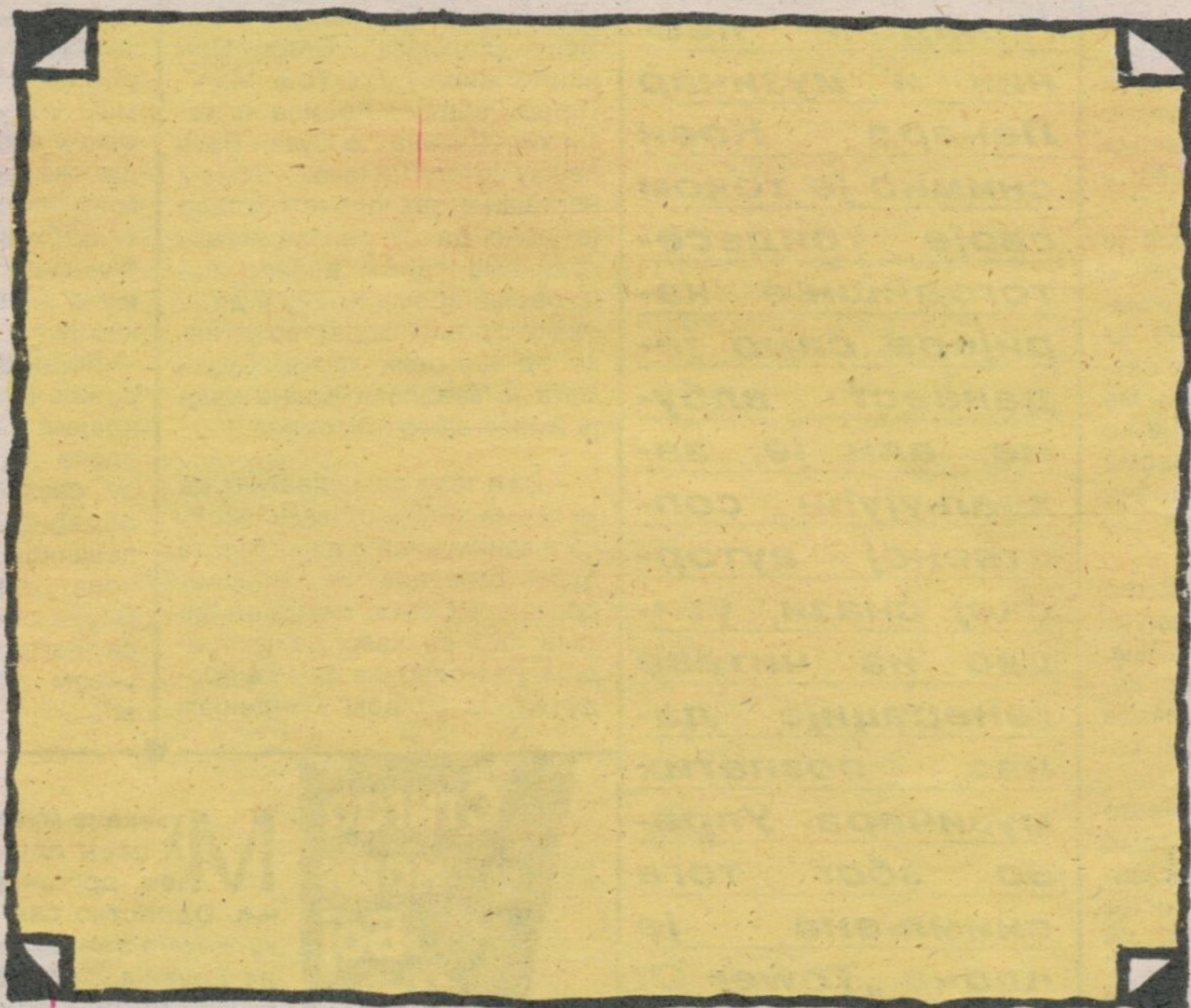
ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

НАГРАДА

БИРАМО НАЈБОЉУ КЊИГУ
ЗА МЛАДЕ

ХИТ. ХИТ. ХИТ. ХИТ. ХИТ. ХИТ. ХИТ.

ТРИНАЕСТОРО ЗА ЈЕДНОГА

Ленард
Коен
некад
и сад

Ленарду
с
поштовањем

На истом задатку нашли су се ветерани Били Џоел, Дон Хенли, Елтон Џон, Ајрон Невил, Вили Нелзон, Стинг, Питер Гебријел, али и нешто млађи као Боно из групе „U2“, Мартин Гор из састава „Депеш Мод“, Сузан Вега, као и најновије звезде Тори Амос, Триша Јирвуд и Јан Арден. Њих тринаесторо направило је обраде чувених Коенових песама и ушло у студио на снимање.

— Та идеја буквално ме је оборила с ногу — каже Коен. — Био бих изненађен и да је мање ентузијазма показано за моје песме, а овде су се окупиле сјајни певачи. Веома ме занимало да чујем како је ко од њих доживео моје песме и колико ће се међусобно разликовати. Заиста су ме дирнули.

Рад на овој плочи започео је пре две године захваљујући труду Дејвида Андерлија, уредника у дискографској кући „A&M“. Већину музичара који се појављују на плочи Коен је сам бирао.

— Наравно, нисам био често у студију, мислим да ми тамо није ни било место — наставља Коен. Једноставно, нисам желео да се осећају као да их надгледам.

Међутим, Андерли тврди како су музичари највише рачуна водили о томе шта ће Коен мислити о њиховим обрадама. Тако Били Џоел није желео да измени ниједну реч

оригиналног текста, слично је поступио и Дон Хенли, а сви су се трудили да што верније погоде Коенову атмосферу. Следећи ту идеју, музичари су бирали песме које им нај-

Канадски песник и музичар Ленард Коен снимио је током своје тридесетогодишње каријере само једанаест албума, али је, захваљујући сопственој ауторској снази, утицао на читаве генерације данас познатих музичара. Управо због тога снимљена је плоча „Tower Of Song: The Songs of Leonard Cohen“

више одговарају, па је Невил донео своју обраду песме „Bird on A Wire“ снимљену за истоимени филм, Дон Хенли се одлучио за циничну „Everybody Knows“, Стинг је са саставом „Чифтејнс“ снимио песму „Sisters Of Mercy“, Боно Вокс „Халелуја“, Елтон Џон нешто живљу „I'm Your Man“, Питер Гебријел Коенов највећи хит „Сузана“, а Сузан Вега песму „Story Of Isaak“. Током настајања ове плоче постало је јасно да су сви музичари годинама гајили велико поштовање према Коену и да је свако од њих одрастао уз неке од његових плоча. Сузан Вега је зазолела Коена када је имала само 13 година.

— Већ тада сам схватила да је песма „Story of Isaak“ моћна и занимљива и да може да буде отпевана из женског срца. Пред само снимање питала сам се како да је урадим. Разговарала сам са продуцентом Стивом Линдсијем

и питала га да ли да понудимо песму која ће бити блиска ширем кругу људи или да направимо сопствено уметничко дело. Он ми је саветовао да следим своје срце. Онда сам решила да се вратим раним Коеновим плочама и урадим онако као што би он тада учинио. Желела сам да је снимим у стилу и духу његових раних песама. Коен је, додуше, желео да ја снимим његову песму „Сузана“, али сам то одбила јер би ми било необично да певам љубавну песму о жени која се зове исто као ја.

Поштовање према Коену и раније је исказивано. Тако се крајем 1991. године појавила плоча „I'm Your Man“ на којој су различити аутори такође обрађивали Коенове песме, а певачица и дугогодишња Коенова сарадница Џенифер Ворнс снимила је 1986. албум са његовим песмама под називом „Famous Blue Raincoat“.

СТИГАО
НОВИ
БОЈ
ЏОРИ

Музика је музика — каже Бој Џори. — А овом плочом ја само истражујем другачије облике изражавања. Одрастао сам уз оштрију рок музику, веома сам волео ране албуме Дејвида Боузија. Тачније, он ми је у то време био право надахнуће. Имао сам обичај да одем пред његову кућу и као прави обожаваца сатима буљим у његове прозоре. У то време изгледао сам као прави панкер, волео сам Пети Смит, групу „Рамонес“, а диско музику нисам могао да поднесем.

ПОЛИТИКИНИ

ЗАБАВНИК

ТРАЖИЛИ
СТЕ
ПЕСМУ

MY LOVE IS FOR REAL

I made mistakes when I
played with your mind
Gave you excuses with each
story line
If you ask me how I feel
my love is for real
Watching you wondering
what I feel inside
Deep in my soul I've got
nothing to hide

If you ask me how I feel
my love is for real
So baby please don't worry
I wanna make it better
I wanna be your only love
You told me you loved me
You said that I need you
you want me I told you
So baby I won't tease you
I'm gonna make it better
I'm gonna be your only love
This time I'll understand you
I'll never leave your side
This time it's got to be for you

Текст и музика: Рет Ловренс и
Пола Абдул
Изводе: Пола Абдул и Офра Ха-
за

КОРИСНА УВРЕДА

И заиста, на новој плочи, која се у продаји појавила 29. августа, Бој Џорџ нуди песме у распону од акустичних фолк балада до рокерских какве су настајале почетком осамдесетих година. Истовремено са плочом у продаји се појавила Џорџова аутобиографска књига „Прихвати то као мушкарац“. Првих сто хиљада примерака продаје се са додатком који је водич кроз његову нову плочу. Са албума је већ скинут хит сингл на коме је обрада песме „Funtime“ састава „Stooges“ и Џорџова „Same Thing in Reverse“, а ту су и песме „Evil is so Civilized“ и „God don't Hold A Grudge“ у којима Бој Џорџ врло искрено пева о својим осећањима.

— Дуго сам желео да снимим овакву плочу — наставља Бој Џорџ. — Да то буде избор песама које су на неки начин јед-

Плоча са рокерским песмама вероватно је последње што су обожаваоци Боја Џорџа могли да очекују. Направивши каријеру са поп диско песмицама, овог пута је плочом „Cheapness Beauty“ још једном показао шта све уме

МОЈА ЉУБАВ ЈЕ ПРАВА

Правила сам грешке када сам се играла са твојим осећањима сваком причом ти давала изговоре.
Ако ме питаш како се осећам, рећи ћу, моја љубав је права.
Гледам те док се питаш шта према теби осећам. Дубоко у својој души ништа немам да скривам. Ако ме питаш шта осећам, моја љубав је права.
Зато, драги, молим те, не брине желим да нам буде боље желим да сам твоја једина љубав.
Рекао си да си ме волео рекао си да те треба а ти ме желиш, то сам ти рекла.
И зато те, драги, нећу задиркивати учинићу да нам буде боље бићу твоја једина љубав.
Овог пута ћу те схватити никада те нећу напустити овог пута све мора да буде за тебе.

наставне и традиционалне, али да кроз њих јасно саопштим неке ствари које су ми веома важне. Мислим да говорим у име многих људи. До моје музичке промене дошло је пре отприлике годину дана када сам се срео са гитаристом Тодом Рандгреном и када смо се договорили око тога да он можда продуцира моју плочу. Иако га нисам превише ценио, он ми је указао на неке занимљиве ствари у мојим песмама. Додуше, то што је рекао тада сам доживео као увреду. Једноставно ми је саопштио: „Неки делови твојих песама су одлични, али су ти зато рефрени за повраћање, а у твојој раду осећа се колико си лењ“. Са тог састанка изашао сам бесан, међутим, када сам о свему размислио, схватио сам колико сам лењ. И заиста, ако се не жртвујемо и не ризикујемо, какав то, онда, живот имамо?

ПОЛИТИКИ

ЗАБАВНИК

Микроинфузије: реч је о пумпицама које непрекидно убризгавају инсулин у организам дијабетичара. Састоје се од игле, катетера и механизма који 24 часа дневно убризгава инсулин.

Сателитски снимци које је направила и обрадила Наса омогућили су археолозима да нађу ишчезле градове какав је Убар у Оманској пустињи.

Ултразвук: техника ултразвучног откривања оштећења на авионима у свемирским бродовима навелико се примењује и у медицини за постављање дијагноза.

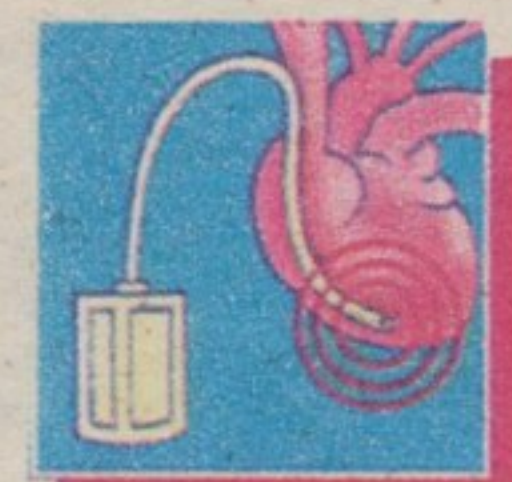
Инфрацрвени термометри: првобитно су служили за проверу здравственог стања астронаута. Примењују се и на Земљи, а температуру читавају за свега две секунде и то преко ушног канала.

Монитори за рад срца: првобитно настали како би омогућили праћење pulsa астронаута са даљине, данас су нашли широку примену у општој и спортској медицини.

Конзервација докумената: технологије које је Наса примењивала, и примењује, при „обradi“ сателитских снимака данас се навелико користе при конзервацији значајних историјских докумената као што је то, на пример, било у случају „дотеривања“ Повеље о америчкој независности.

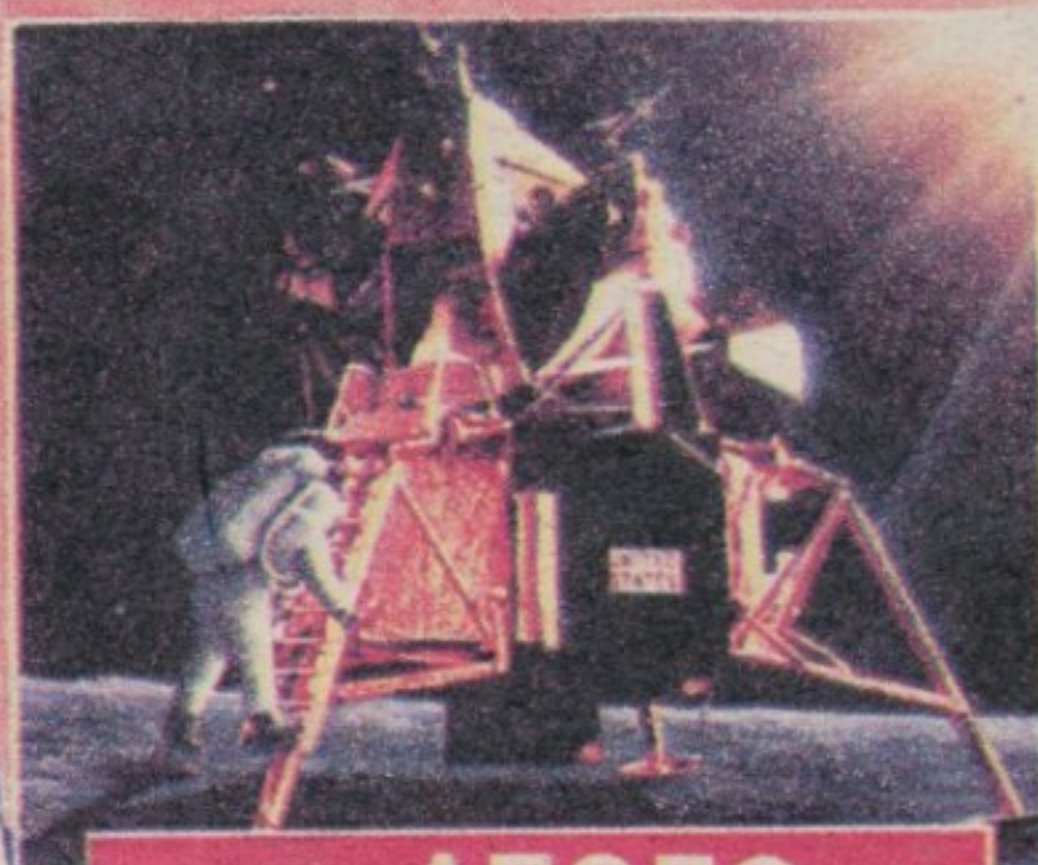
Пејсмејкери: првобитно су служили за одржавање и надзор веза између контроле на Земљи и сателита. Данас се увелико користе у кардиоваскуларној хирургији за поспешивање и проверу рада срца.

Термографија: „свемирска“ технологија која нам је омогућила да добијемо снимке људског организма „у боји“, према температури појединих делова. На тај начин могуће је открити жариште упала као и кризне тачке на којима долази до поремећаја у крвотоку.

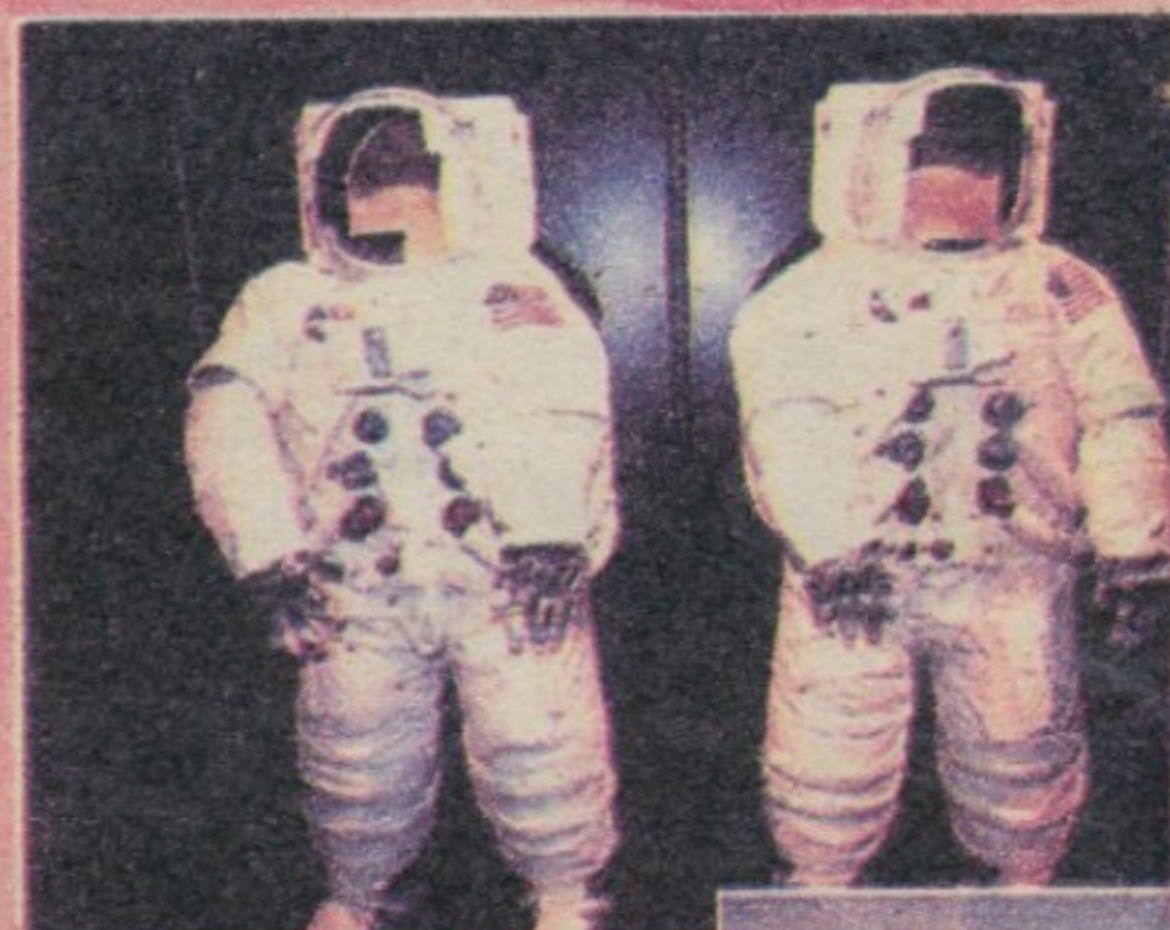
СВЕМИРСКА ТЕХНОЛОГИЈА БАЛОНЧИЋИ

Шта нам је донело освајање Месеца? Читав низ открића која су изменила живот на Земљи

АПОЛО

Првобитни Месечев модул „Апола 11“ био је повезан с командним бродом. Два од три члана посаде пребацивала су се у њега тек када би требало да се искрцају на Месец. У модулу није било места за седење, астронаути су у њему стајали, а спавали су у висећим морнарским мрежама.

ОДЕЛА И РУКАВИЦЕ

Свемирска одела која су носили астронаути мисије „Аполо“ била су „шивена“ по мери. Данас их праве у ограниченим серијама, према уобичајеним конфекцијским бројевима, с евентуалним преправкама када је то баш неопходно. Првобитни модели били су прилично крути и у њима су астронаути могли да проведу највише четири сата ван брода (према осам колико тај рок данас износи). Савремени астрокмбинезони далеко су лакши и савитљивији и то нарочито кад је реч о рукавицама које су тако направљене да посадама омогућавају да обаве и крајње пипаве захвате.

Ангиохирургија: У почетку, ласери су коришћени за испитивање материјала од којих су прављени сателити. Данас тешко да се може наћи област хирургије у којој нису нашли најширу примену: примера ради, користе се и за отклањање наслага масног ткива у артеријама.

Свемирска изолација: реч је, заправо, о више изолационих техника које подразумевају ношење посебних легура на слојеве пластичне масе. Првобитно, ови материјали служили су за изолацију свемирских бродова од високих температура и радио-таласа.

И МЕСЕЧЕВЕ

Јула 1969. године амерички свемирски брод „Аполо 11“ спустио се на површину Месеца. У оно доба ова летелица била је најсавршенија ствар коју је људска технологија створила. На броду се налазио компјутер с меморијом од 38.912 „речи“ (односно одговарајућег броја бајтова, основних података које компјутер „разуме“ као засебне целине). Компјутерским језиком речено, компјутер на „Аполу“ имао је снагу од отприлике 310 К. Прилично, али далеко мање него што данас износи меморија обичне видео игре или бежичног телефона.

ПИЛУЛЕ

Од тада је наука напредовала џиновским корацима, а многи проналасци и технологије које су Наса и њој сличне установе развиле за потребе освајања свемира ушле су у свакодневну употребу.

Преносна бушилица: „Блек енд декер“ својевремено је за потребе Насе произвео бушилицу за узимање узорка Месецевог камења. Свемирска алатка поодавно може да се купи и на Земљи.

Пилуле за цичу зиму снижавају температуру тела, а делују четири до пет сати.

Свемирски ручак: Истраживања чији је циљ био да се очува калоријска и витаминска вредност хране која се даје астронаутима изнедрила су технолошке поступке конзервације који се данас увелико користе у прехранбеној индустрији.

Микрохируршки балончићи: У питању су технике које се данас користе у микрохирургији, а које хирурзима омогућавају да „изнутра“ виде део организма који оперишу; микрооптичке (свемирске) сонде увелико се, рецимо, примењују при отклањању закречења крвних судова и артерија.

ШАТЛ

„до осам чланова посаде, резервоара за око 700 тона горива и две бочно постављене ракете које се након обављеног посла на Земљу враћају ношене падобранима. Читав систем, иначе, упола је нижи од доброг старог „Сатурна“ – нешто преко 54 метра...

Званичан назив гласи „Свемирски превозни систем“ (енгл. – STC, Space Transport System), али је много познатији као „шатл“. Реч је о сложенем систему који се састоји од командног брода, „Орбитера“, дугачког 45 метара, који може да понесе

Систем хлађења који је унутар свемирског одеа одржавао температуру на жељеном нивоу данас се примењује при изради заштитних одеа за ватрогасце, пилоте и возаче „формуле 1“.

Дезинфекција: У болницама и логонима фармацеутске индустрије и високе технологије (на пример онима у којима се производе осетљиви силиконски чипови за компјутере) користе се методи дезинфекције који су развијени за потребе свемирске индустрије.

Премаз против рђе: Првобитно коришћен искључиво за заштиту свемирских летелица од рђе, у међувремену је примењен за заштиту неколико чувених здања на Земљи: рецимо, Кипа слободе у Њујорку и моста Голден гејт у Сан Франциску.

Како заштитити стакалца? Реч је о „фирнајзу“ који штити и ојачава отпорност пластичних маса у свемиру, а који се овде, на Земљи, користи за заштиту стакала на наочарима и уопште свих површина које огреботине озбиљно угрожавају.

Лакше се дише: У настојању да усаврше систем аутономног преживљавања астронаута, Американци су створили апарате за пречишћавање ваздуха који би и на Земљи могли да имају широку примену.

М. И.

САТУРН

Људе је на Месец однела ракета „Сатурн V“ којој у оно доба по снази није било равне: Висина – 109 метара (одговара дужини фудбалског игралишта); пречник – 10 метара; тежина под пуним оптерећењем – три хиљаде тона... Ракета је била тростепена. Снага мотора првог степена: 100 милиона коњских снага...

Пречистачи за воду који су током летова коришћени за пречишћавање и рециклажу воде за пиће увелико се, у исте сврхе, примењују у домаћинствима и овде, на Земљи.

Подешавање потрошње: Наса је за своје потребе развила технолошке поступке који подешавају потрошњу електричне енергије у моторима сателита и значајно смањују непотребан одлив енергије. Те исте поступке данас у производњи фрижидера примењује и овоземаљска индустрија.

УБИЦА
КОЈИ
ЗАВИЈА

ВУКОДЛАК

ИЗ ЧИКАГА

Агнес Џонсон
отишла је у смрт
ни
сама
не знајући
шта јој се
догађа

Чак је и искусни инспектор Кларенс Саливен био запањен кад је угледао осамнаестогодишњу девојку која му је суботње вечери 5. октобра 1929. улетела у канцеларију. Бледог лица прекривеног крвљу, ужаснутог погледа, рашчупана, утрчала је држећи огрнут капут који је откривао потпуно исцепану хаљину. Инспектор јој је понудио да седне. Кад јој је капут склознуо, на врату, раменима и по рукама указали су се дубоки угризи. Кларенс Саливен наредио је да се позове лекар.

Незнанац баршунастог гласа

Те вечери девојка је изашла с младићем у „Хансен роудхаус“, кафану у предграђу западног Чикага. Попили су по неколико пића и око пола једанаест решили да крену. Она је изашла прва и ни сама не може да објасни како се нашла у колима непознатог човека.

Незнанац баршунастог гласа умиривао ју је тврдећи да не треба да се плаши. Возили су се непознатим путем, око њих је владала потпуна тмина. Следеће чега се сећа било је да се нашла на земљи. Нешто се наднело над њу и уз продорно завијање које јој је још више ледило крв у жилама, почело да је уједа по целом телу. Да ли је то био неки пас?

Све се десило изненада и исто тако брзо и окончало. То „нешто“ што је скочило на девојку, претећи да је растргне, очигледно се уплашило кад је из супротног смера наишао ауто. Возач је угледао девојку на земљи, унео је у аутомобил и довезао у полицијску станицу...

Чак ни лекар који је у међувремену стигао и девојци превио ране није био сигуран шта их је изазвало. Али, и он и инспектор сматрали су да девојка, стидећи се што се вероватно посвађала с момком и ушла у кола незнанца, покушава да се оправда измишљеном причом о некој звери која ју је напала. Посаветовали су је да следећи пут буде

У једном су се сви слагали: нападима на жртве претходило је застрашујуће завијање које је подсећало на урлик рањене звери. Тај продорни крик нико није повезивао са оглашавањем људског бића, па ипак...

опрезнија и послали полицајца да је отпрати до куће.

После само недељу дана инспектор Саливен више није био баш тако сигуран да је девојка измислила причу.

Различити искази, исти крик

Машиновођа Френк Метсон једва је зауставио локомотиву кад је 10. октобра на шинама, на удаљености од око 300 метара, угледао девојку која је грозничаво махала.

Метсон је с ложачем скочио из воза и потрчао према плавокосој девојци којој су лице и коса били у крви. Хаљина и веш у парчићима су јој висили с тела које се грчило од плача. Одвели су је у полицијску станицу где се девојка, која је имала деветнаест година, представила као Ана Дејвис из Чикага. Дежурном полицајцу испричала је да је са другарицом Агнес Џонсон отишла до западног Чикага, на вечеру с човеком кога су обе добро познавале.

После вечере све троје су сели у кола и кренули. Залутали су и нашли се на старом, неосветљеном Стокјардс путу којим ноћу, изузев заљубљених парова, ретко ко пролази.

Ана се сећала да је њихов познаник рекао, мада она то није видела, да су им нека кола препречила пут и да се вероватно ради о препадну. Следеће што памти је да се, кад се освестила, налазила на путу с гадном раном на глави.

Додала је да је чула неодређени урлик који јој је парао уши.

— Сасвим сам сигурна да сам чула тај језиви крик који као да је испуштала нека рањена звер. Онда ми се замрачило пред очима — завршила је Ана.

Кад је ујутру дошао на посао, инспектор Саливен затекао је извештај дежурног полицајца на свом столу. Извештај му је привукао пажњу јер су се искази обе нападнуте девојке подударали у једном — обе су тврдиле да су чуле необичан крик.

Само што је прочитао извештај, у Саливенову канцеларију ушла су три железничара, иначе његови добри пријатељи. Тог јутра њих тројица су брала печурке на Стокјардс путу и наишла на напуштена кола сва умрљана крвљу.

Инспектор је са железничарима и дежурним полицајцем Елисом Хејлом кренуо према поменутом путу. Хејл је повео и пса Спајка, тако рећи маскоту полицијске станице западног Чикага.

Воzeћи се до Стокјардс пута, Елис Хејл им је причао шта му се тог јутра догодило у једној кафани. С њим је био и Спајк.

Најзлокобније убиство у пракси

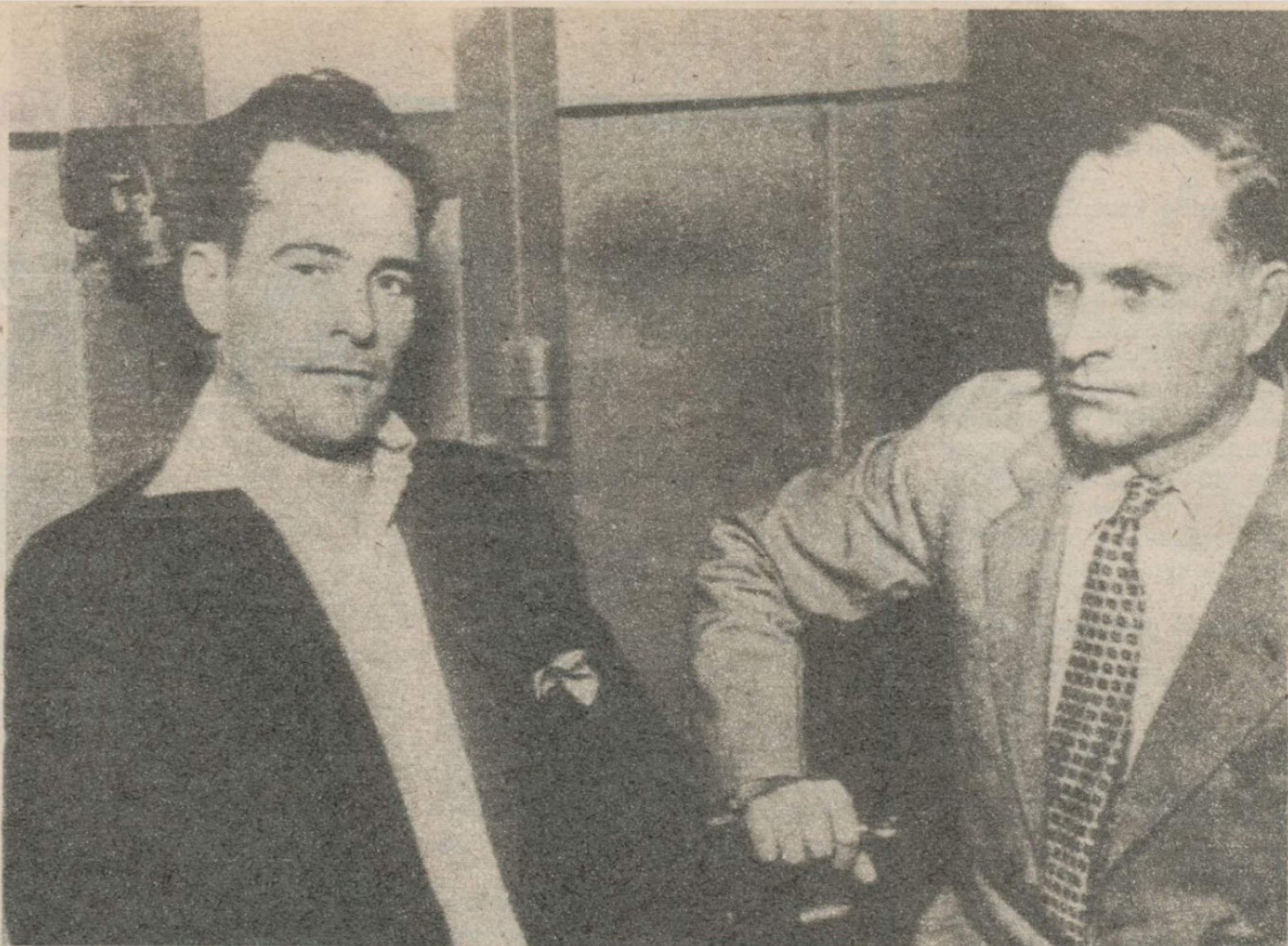
Да није било Спајка, човек тамне косе и очију, изгребаног лица прекривеног блатом, сигурно не би привукао Хејлову пажњу. Међутим, Спајк се накомостио и почео да лаје на незнанца.

На Хејлово питање да ли је у невољи, незнацац је испричао како га је претходне ноћи, док је седео за воланом кола у којима су биле још две девојке, неко напао. Непознати нападачи извукли су га из аута, претукли и, како је касније утврдио, украли му свих 50 долара које је имао у џепу. Кад се, негде у зору, освестио, схватио је да нема ни девојака, а ни кола.

Хејл му је саветовао да све пријави полицији. Човек се сложио и рекао да ће случај испричати полицајцима у Витону. Потом је отишао да телефонира. Хејл је чуо да разговара с неким по имену Боб. Био је то Боб Кук, шеф кафане „Хансен Роудхаус“. Боб је убрзо дошао по незнанца.

У мозаику који је инспектор Саливен полако слагао Хејлова прича била је врло значајна. Али, пошто су се у том тренутку довели до напуштених кола, није одмах стигао да се распита о неопходним детаљима.

На колима су се заиста ви-

Захваљујући инспектору Саливену (десно), човек-вукодлак завршио је на електричној стелици

дели трагови крви, али није било никаквих знакова борбе, бар не у близини аута. Но, пошто је Спајк почео бесомучно да лаје, пустили су га с каиша.

Пас их је одвео до жртве. На двадесетак метара од аутомобила, у јарку, лежала је унакажена девојка исцепане одеће. Отворене очи одавале су ужас с којим се очигледно суочила пред смрт. На врату и телу видели су се трагови дубоких угриза, као да ју је напао чопор паса.

Лекар судске медицине који је обавио обдукцију био је збуњен.

— Ову девојку на смрт је изгризла нека животиња — рекао је Саливену. — За сада толико могу да кажем. И још нешто, Кларенсе! Ово је једно од најзлокобнијих и најнеобичнијих убиства са којима сам се сусрео у својој пракси.

Накнадно је утврђено да је жртва деветнаестогодишња Агнес Џонсон, секретарица која је с мајком и сестром живела у улици Саут Карпентер у Чикагу.

Баскервилски пас

Инспектор Саливен позвао је Ану Дејвис да да нови исказ. Поред тога што је поновила да није чула завијање тог грозног пса све док нису били нападнути на Стокјардс путу, Саливен је сазнао и ко је био човек с којим су она и Агнес изашле на вечеру: Џек Престон, запослен као рачуновођа у истој фирми у којој и Ана и Агнес.

Престон је без икаквог противљења пристао да, у друш-

тву двојице полицајаца који су дошли по њега, пође у полицијску станицу западног Чикага. Он је, као и Ана и Агнес, живео у Чикагу. Случај није желео да пријави само зато што је од своје супруге крио да је изашао са своје две колегинице.

Престонова прича углавном се поклапала са исказом Ане Дејвис. Додао је да је, чим се освестио, стигао некако до кафане где је срео полицајца с псом. Потом је по њега дошао Боб Кук који му је, пошто су Престону нападачи узели свих 50 долара које је имао, позајмио и нешто новца.

Кад су Престона питали да ли је и он чуо завијање неке животиње у тренутку кад је био нападнут, четрдесетогодишњи рачуновођа био је изненађен. Све је могуће, рекао је, али био је тако испребијан да се ничега не сећа.

Ни Престонова изјава није бацила ново светло које би довело до разрешења загонетног убиства на путу Стокјардс. Али, искази људи који су пролазили или живели у близини тог напуштеног пута потврдили су да нападнуте девојке нису измислиле завијање које су сви почели да повезују с неким бесним псима.

Један од сведока, дечак од петнаестак година, рекао је Саливену да не верује да је у питању пас.

— Тај ужасавајући звук не подсећа ни на шта што сам до сада чуо!

Полицајци су посебну пажњу обратили на власнике паса

у том крају који је, као и кафана „Хансен роудхаус“, био под даноноћном присмотром.

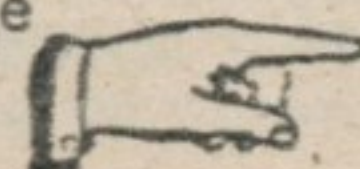
Пролазили су дани, непознати нападач с псом није се јављао, полиција није успела да утврди о коме би могло да се ради, а становници Чикага живели су у страху. Новинари су нападе поредили с фантомским убицом из романа Конана Дојла „Баскервилски пас“.

И после две недеље инспектор Саливен је, смењујући се с другим полицајцима, држао под присмотром крај око кафане „Хансен роудхаус“ и Стокјардс пута.

У ноћи 30. октобра Саливен је био у колима са Елисом Хејлом и Спајком. Кад су видели како две девојке излазе саме из „Хансен роудхауса“ и седају у ауто, Саливен и Хејл колима су кренули за њима.

Убрзо су и сами чули не природно завијање које је одјекивало читавим крајем и Саливену, Хејлу, а очигледно и Спајку, ледило крв у жилама.

Кад су стигли до девојака, нападач је већ побегао. Као и две претходне жртве, и ове девојке биле су на ивици хистерије. Чим су се извезле на Стокјардс пут, са задњег седишта њиховог аутомобила појавио се човек који је наредио да зауставе кола. Девојку за воланом онесвестио је ударивши је дршком пиштоља, другу је избацио напоље. Потом се зачуло то грозно завијање неке звери. Онда су стигли Саливен и Хејл у пратњи Спајка који је бесомучно лајао.

Пас није успео да стигне нападача који се већ изгубио у шуми.

Саливен је успео да сложи мозаик.

У пратњи шерифа Хатендорфа из једног од чикашких округа наредног дана одве-
зао се до одређене адресе. Чекали су око сат времена. Појавио се човек који је, чим је угледао Саливена и Хатендорфа, почео да бежи. Успели су да га стигну и оборе на земљу. Човек се опирао испуштајући чудне звуке.

Ипак – урачунљив

– Џек Престон! Ухапшени сте под оптужбом да сте нападач који жртве гризе испуштајући звуке који подсећају на завијање неке рањене звери! – говорио је инспектор Саливен збуњеном човеку. – Док и сам нисам чуо те крике и закључио да нису животињски, нисам био сасвим сигуран.

Престона су одвели у полицијску станицу.

– Кад-тад мораћеш да признаш – рекао му је Саливен. – Кад сам од Ане Дејвис чуо да није видела никаква кола када си јој рекао да вам је неки ауто препречио пут, то ми је већ било сумњиво. Потом ми је Боб Кук саопштио да ти је, пре вечере, позајмио 10 долара јер си му се пожалио да желиш да будеш кавалер, а ниси при парама. А ти си, Престоне, слагао да су те нападачи оробили за 50 долара. Како да ти узму новац који ниси ни имао?

Сломљен испитивањем, али као да је и сам желео да олакша душу, Џек Престон признао је да је он заиста нападач-вукодлак.

– Кад попијем неколико чашица, нешто као да се сломи у мени. Онда се јави неодољива жеља да нападнем неку млађу жену, да је гризем и сисам јој крв. Тада почињем да завијам као животиња. То је заиста јаче од мене, у таквим тренуцима не могу да се обуздам.

***

Џек Престон проглашен је неурачунљивим. То је значило да неће одговарати за своја (не)дела. Државни тужилац захтевао је да се судски поступак обнови. Другостепена лекарска комисија утврдила је да је Престон урачунљив и да може да одговара за своје злочине. Осуђен је на смрт за убиство првог степена.

Џек Престон, убица који завија, завршио је на електричној столици 9. октобра 1931. године. У смрт је отишао не испустивши ни један крик.

В. С.

Рик Норвуд

ТРЕЋА ЖЕЉА

У тренутку кад се дух појавио, Рудолф Кент био је потпуно сам у канцеларији. То ваздушасто биће као да је настало из тек угашене шибице коју је Кент, упаливши цигарету, бацио у пепељару.

Рудолф Кент није га у први мах ни приметио. Дух му је привукао пажњу тек кад је Рудолф отресао пепео са цигарете. Био је то мајушни створ, у свиленим шалварима, с црвеним турбаном на глави.

– И, која је твоја трећа жеља? – дух је проговорио необичајено дубоким гласом за тако мало биће.

Наступио је тајац. Рудолф Кент гледао је у духа с неве-

рицом. У једном тренутку чак је окренуо главу као да несвесно покушава да врати

ствари у природан ток. Убеђивао је себе да то не може бити истина – духови постоје

Уређује
др Зоран Живковић

Харлан
Елисон

кључала и ушла у стан, увек одлагала крај врата.

Иако није могао да буде сигуран да ће жена ступити у

Али, пошто је породица Новачек долазила из крајева бивше Чехословачке, тачније из Остраве, где су вукодлаци сасвим природна појава, Саша је одмах све постало јасно.

Та жена му је била сумњива од тренутка кад су се први пут срили. Најпре је приметио њене ноздрве, необичне дланове и нарочит облик кичме. Она се савијала попут слова „S” када би се жена сагнула да извади кључеве из ташне коју је, пре него што би от-

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

само у бајкама.

— Пошто никога нема у соби, пристаћу да правим буда-

лу од себе — Кент је причао више сам за себе. — Хајде да се играмо! Најпре ми објасни

зашто ми помињеш трећу жељу кад ти још ни прву нисам рекао?

акцију, Саша Новачек одлучио је да спремно дочека тај тренутак.

Најпре је купио ловачку

пушку. Знао је да то није довољно уколико не обезбеди и посебан метак, једини који вукодлаке може да убије. А

метак је требало да буде од сребра. Саша га је сам направио истопивши металне новчиће од 25 центи.

— Грдно се вараш ако мислиш да ти прву жељу већ нисам испунио — дух је био озбиљан. — То што се ти не сећаш да си већ тражио да ти је испуним, сасвим је друга ствар.

— Добро, да ти поверујем кад кажеш — Кент се трудио да се осмехне. — А шта је, онда, била моја друга жеља?

— Да ствари вратим у првобитно стање, као што су биле пре него што си „наручио“ прву жељу!

— Другим речима — Кент се први пут замислио — немам другог избора. Преостала ми је само једна жеља, зар не?

— Треба да будеш захвалан што ти се уопште пружила прилика да оствариш своје најлуђе снове — дух је и даље седео на пепељари и гледао Кента с благим прекором. — Али, није на мени да ти држим предавања! Ја сам ту јер си ме ти ослободио из ропства и нећу отићи док ти не услишим још једну жељу.

— Иако и даље не верујем у ово што ми се догађа, играћу се до краја. То ме бар ништа не кошта. Дакле, моја трећа жеља је да постанем неодољив за читав женски свет!

— Свашта — довикнуо је дух нестајући. — То је била и твоја прва жеља!

Био је сасвим миран и те ноћи пуног Месеца кад је претпостављао да жена више неће успети да обузда своје унутрашње лудило и зов крви. Кад је улетела у собу искривљених чељусти у којима су се беласали огромни очњаци, Саша је изговарао магичне речи, призивао свеце који ће га штитити... Уперео је пушку и опалио.

Суседи су позвали полицију јер су из стана Саше Новачека чули сумњиве крике. Пошто Саша није живео с родитељима, одмах су их обаестили да дођу и провере да ли је са њиховим сином све у реду.

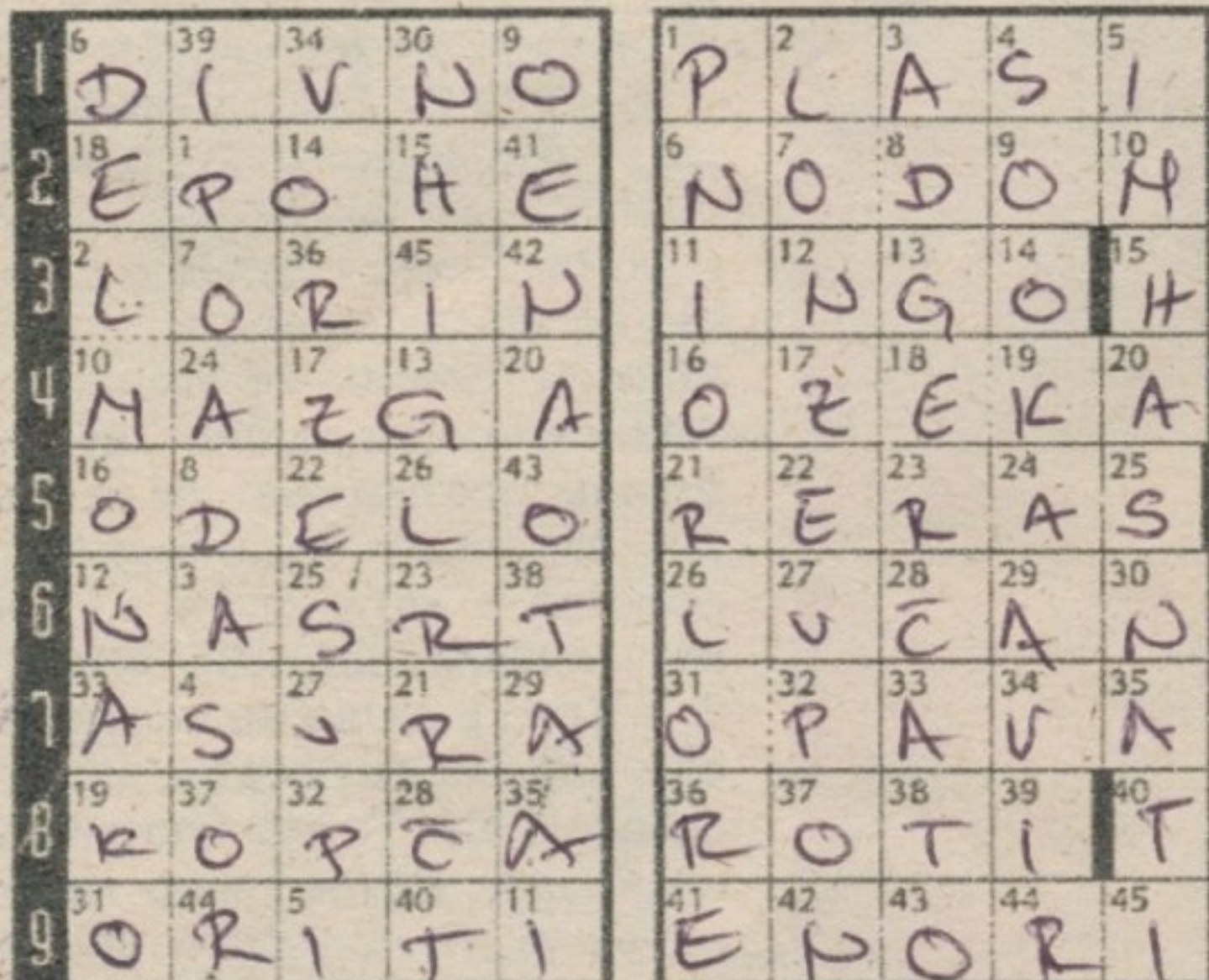
Срећом, полицајци су стигли пре Сашиних родитеља па их нису ни пустили да уђу у стан и виде ујасављујући призор. Тело њиховог сина било је раскомадано у хиљаде делова. Крв је натопила тепихе, подове, зидове...

Да је неко знао да упозори Сашу на време, све би се сигурно другачије одвијало. Довидавши у Америку, он је веровао да се новчићи од 25 центи и даље израђују од сребра, као некада.

Илустровао: Доброслав Боб Живковић

ПАНАНАГРАМКА

Тражене појмове упишите у леви лик водоравно тако да у првом усправном ступцу добијете презиме славног оперског певача (Марио).

1. Красно; 2. Раздобља; 3. Име глумца Бекол; 4. Теглећа животиња; 5. Одећа; 6. Навала, напад; 7. Простирка од рогозине; 8. Спона; 9. Разлегати се.

А, ГА, ДЕ, ДИВ, Е, КОП, ЛО, ЛО, МАЗ, НА, НО, О, О, ПО, РА, РИ, РИН, РО, СРТ, СУ, ТИ, ХЕ, ЧА.

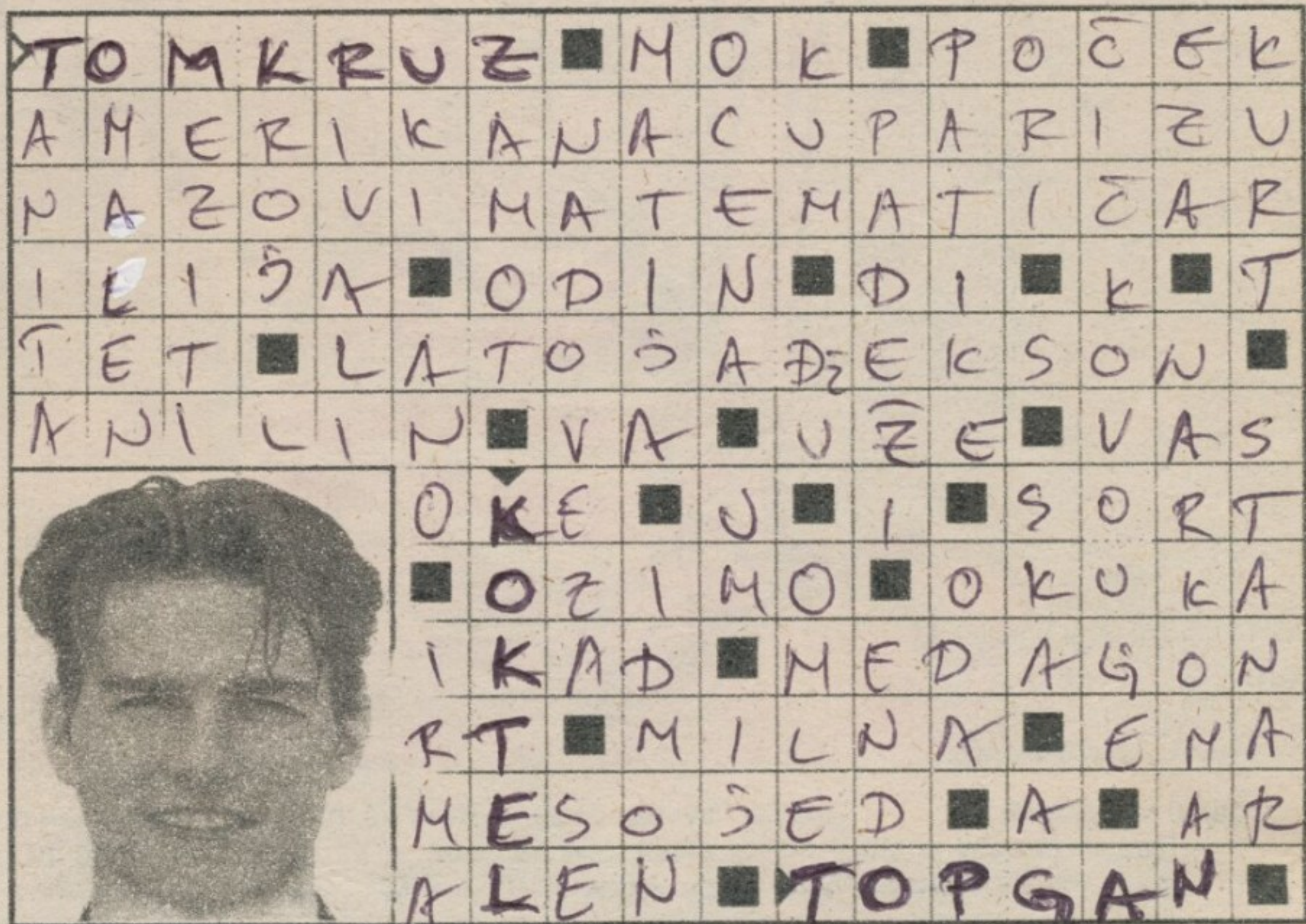
Ако пренесете слова из левог лика у десни добићете имена и презимена певача са слике и њихово "занимање".

МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА

У смеру беле стрелице упишите име и презиме глумца са слике, а укрштеницу даље решавајте распоређујући речи из пописа. У смеру црних стрелица добићете називе два филма тог глумца.

ВОДОРАВНО: ~~АЛЕН, АМЕРИКАНАЦ У ПАРИЗУ, АНИЛИН, АР, ВА, ВАС, ДИ, ЕМА, ИКАД, ИЛИЈА, ДА ТОЈА ЏЕКсон, МЕДАЉОН, МЕСОЈЕД, МИЛНА, МОК, НАЗОВИМАТЕМАТИЧАР, ОДИН, ОЗИМО, ОКЕ, ОКУКА, ПОЧЕК, РТ, СОРТ, ТЕТ, УЖЕ.~~

УСПРАВНО: ~~АГ, АНО, ЕЗА, ЕНДО, ЗАМОТ, ИДМОН, ИЈ, ИРМА, КРОЈ, КУМ, КУРТ, МАТИЈА, МЕЗИТИ, НАДОВЕЗА, НАРКОМАН, ОДА, ОМАЈЕН, ОМЛЕТ, ОРИ, ОЦЕНА, ПАДЕЖИ, ПАТИКЕ, РИВАЛИ, СЕ, ЕКА, СТАНАР, ТАНИТА, УКИ, УМ, ЧИЧКОВО УЉЕ, ЏУ.~~

ПАЛИНДРОМ

Моје ваге
један део
часовник је *ТАС*
овај цео. *САТ*

АНАГРАМ

Због ових страница...

ОН ЛАНИ БИ ПИТАК КВИЗ!

POLITIKIN ZABAVNIK

Решења се налазе на страницама "Мале поште".

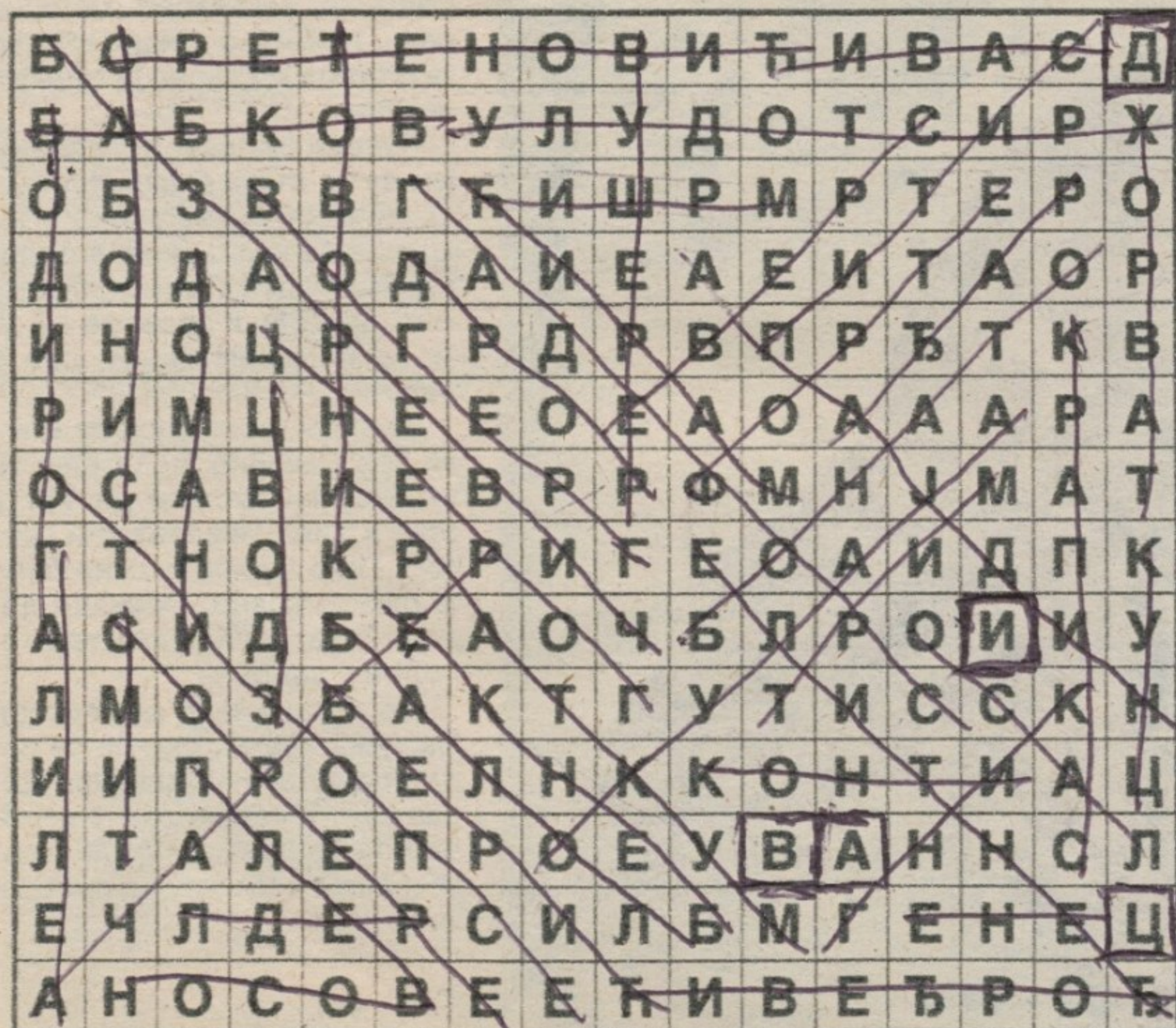
ОСМОСМЕРКА

У осмосмерци пронађите презимена 46 кошаркаша са овогodiшњег Европског првенства. Неискоришћена слова, читана редом, дају презиме нашег кошаркаша (слика).

~~АПАЈДИН, БАБКОВ, БАЗАРЕВИЧ, ВАЛОЛ, БЕНКЕ, БЕРИТ, БОДИРОГА, БОНАТО, ВЕЛП,~~

~~ВУШЕРЕР, ГАДЕФОРЕ, ГАЛИЛЕА, ГОРЕНЦ, ГРЕГОВ, ДОМАНИ, ДРОР, ЂЕНТИЛЕ, ЂОРЂЕВИЋ, ЕВЕРС, ЕНЕ, БЕРРОС, ЕСЛОЗИТО, ЗДОВЦ, КИНГ, КОНТИ, КРАПИКАС, КУНЦ, ЛАСО, МАРИТ, МИРТ, МРШИЋ, МУКТАРИ, НОСОВ, ОКУЛАЈА, ПИТИС, РАБА, РЕВРАЧА, РЕДЛ, САБОНИС, САВИЋ, СМИТ, СРЕТЕНОВИЋ, ТОВОРНИК, ХОРВАТ, ХРИСТОДУЛУ, ФОРТЕ.~~

Скандинавка

Под 1, 2, 3, 4 и 5 добићете комедије Бранислава Нушића, под 6 и 7 (заједно) псеудоним овог комедиографа, а под 8 и 9 (заједно) још једно дело.

АУТОР: ЈОВАН НЕДИЋ	ДИНАР КОЈИ ЈЕ ПУН ПРАШИНЕ	1/2	НАДАРЕ- НОСТ, УМНИ ДАР	ЕНЕРГИЈА	КРАТАК ДЕБЕО ТРУПАЦ	ВИТЕЗОВИ РУМУНИЈА МАСТ ЦИБЕТКИ	ВРСТА ТЕ- СТЕНИРЕ ХАЈДУЧКИ ПОМАГАЧ	Т		
3	Р	Р	О	Т	Е	К	С	И	Ћ	А
РУПИЈА	Р	ПИСАЦ ЖАН АНУЈ ПОБЕДИТИ У ИГРИ	Е	А	МЕРА ЗА ТЕЧНОСТ ФРАНЦУ- СКА	Л	И	Т	А	Р
4	А	Н	А	Л	Ф	А	В	Е	Т	А
ДУХО- ВИТЕ КРАТКЕ ПРИЧЕ РАДИЈУС	С	А	Л	Е	НЕСТА- ШАН ДЕЧАК	Д	Е	Р	А	Н
Р	А	Д	О	Н	ГРЧКО ПОЛУ- ОСТРВО ДАВНО ВРЕМЕ	А	Т	И	К	А
ХЕМИЈ- СКИ ЕЛЕМЕНТ (Rn)	Н	И	С	Т	А					
НИЈЕДАН ПРЕДМЕТ, НИЈЕДНА ПОЈАВА	ИСПРЕД "Д" И "У"	5	Г	С	АЗОТ МЛЕЧАЦ (анagram од РОС)	М				
ЕУРИПИ- ДОВА ДРАМА	О	Р	Е	С	Т					
СЛИКЕ ВЕЋИХ РАЗМЕРА	Р	А	Н	О	И					
РЕВО- ЛУЦИО- НАРКА НАДА	С	Т	А	Р	К					
ИЗРА- ЗИТИ ПРЕД- СТАВНИК	Т	И	Р		А	АМПЕР КОЊ ТАМНО- РИЋЕ БОЈЕ				
ИСТОК	И	ПИСАЦ ДАВИЧО	7	Д	Д	ДОРИЈА- НОВА ИМЕНА- КЊА				
НАЦИЈА	Н	А	Р	О	Д					
УБРЗО	С	Е	О	Р	О					
КРУНА ПЕРСИЈ ВЛАДАРА	К	И	Д	А	Р					
НАШ НЕКАДАШЊИ ФУДБАЛСКИ РЕПРЕ- ЗЕНТАТИВАЦ, РАЈКО	НА ОНУ СТРАНУ	ВРСТА МРКВЕ ФИЛМ С. СТАЛОНЕА	К	К	И	Д	А	Р		
9	М	О	Р	А	Л	О	В	И	Т	И
ТУБИНАЦ	И	Н	О	Р	О	Д	А	С	ЈОД	Ћ
8	Т	А	К	О	С	Е	А	В	А	
ПРО- ДУКТИ ОПОНА- ШАЊА	И	М	И	Т	А	Т	И	Е	Н	
СЛОВА ИЗ "И" И "Њ"	С	О	БИЉКА ШУМА- РИЦА (САСА)	А	Н	Е	М	О	Н	А

ЈАСЛИЦЕ ЗА ЛЕТЕЋЕ МИШИЋЕ

Шишмиши, љиљци или слепи мишеви, једини сисари који лете, имају још једну необичну особину, такође јединствену у свету сисара: они праве заједничка породилишта, а затим и јаслице!

За разлику од мужјака, који сваки за себе виси закачен ножицама за „плафон“ неке пећине, женке имају обичај да се збију једна уз другу, на десетине, па и стотине њих, и то да би се заједно породиле. С главом надоле, наравно! Како се усуђују да у овој акробатској пози донесу на свет своје младунце? У питању су врло одговорне маме које знају да опна између њихових задњих ножица, попут мреже, сигурно спречава да новорођенче падне на тло.

Оно је, међутим, само на изглед беспомоћно: врло брзо ово голуждраво и слепо створење скочиће на стомак своје мајке и закачити се за једну дојку. Тај додир, нажалост, мора да се прекине сваке вечери кад мајка креће у лов. Док чекају њен повратак, младунци који висе на својим „ручицама“, скупљени су сви у једну гомилу, а јаслице остану да чува једна женка.

Упркос толиком броју беба на једном месту, свака мајка на повратку непогрешиво налази своје дете препознајући га по „гласу“ и посебном мирису.

Младунци престају да сисају и почињу да лете кад напуне 4-6 недеља

УБИЈАЊЕ БОЛОМ

Такозвану камену рибу неки стручњаци убрајају међу најопасније на свету. Здепасто, брадавичасто и љигаво створење живи у водама између обала Тихог и Индијског океана, од Црвеног мора до северне Аустралије. Год год су познате, ове рибе прекривене камењем изазивају страх и трепет. У стању су да сатима

непомично стоје на камену или коралу на коме живе и високо уздигнутим бодљама стрпљиво чекају жртву. Додуше, бодље не користе за хватање плена, већ само за одбрану и заштиту. Када лове, чекају да им се мања риба сасвим приближи, а онда се муњевито бацају на њу.

Купачи који су преживели увод камене рибе сећају се само једног: лудачки неиздрживог бола који им је раздирао тело и по дванаест сати и од кога им је излазила пена на уста. Све жртве се снажно грче и бацају, а често се догађа

За човека је белоушка потпуно безопасна, али за водоземце као што је ова несрећна жаба она је сурови убица. Сетимо се, ипак, да та иста жаба исто тако, немилосрдно хвата инсекте, пужиће, па и ситније рибице

НИЈЕ ЛАКО НИ УБИЦИ

Нешто мање од двадесет минута биће потребно овој белоушки да прогута свој плен...

Док је лењо дремала на обали баре, обраслој травом и шеваром, жаба чије је латинско име *Rana esculenta* дозволила је да је изненади гмизавац који, истина, нема отровне зубе али зато користи друго, ништа мање опасно оружје – после муњевитог напада следи давлeње. Први део посла белоушка је обавила успешно, али је ручак, неуобичајено, започела од ногу. То ће за жабу значити лагано умирање због недостатка ваздуха...

ВОЛИМ ТЕ, МАМА!

Мали тиграсти папагаји могу да науче изванредно да говоре, о чему сведочи случај једног енглеског „баџија“ (како би то рекли домороци Аустралије одакле цела врста потиче), овог пута баџија по имену Спарки.

Спарки је био прави светски шампион у говору: располагао је фондом од 531 речи и памтио 383 реченице! Године 1958. добио је Би-Би-Сијеву награду на светском такмичењу за најбрбљивију птицу, а ушао је и у „Гинисову књигу рекорда“. Био је у стању да одрецитије осам строфа дечије песмице од по два стиха и то у једном даху.

Освојивши све ове вредне награде, Спарки је са својом власницом, извесном гђом Вилијамс, пропутовао хиљаде километара по свету наступајући као главна звезда на разним телевизијама. Снимао је и рекламне спотове за птичију храну и био радо слушан гост у многим радио-емисијама. Чак је снимио и једну сингл плочу о томе како папагаја научити да говори.

Кад је 1962. у осмој години, угинуо, пошто је својој власници изговорио последње речи: „Волим те, мама“, лондонски „Тајмс“ је објавио читуљу, а Би-Би-Си је том тужном догађају посветио читавих десет минута програма.

да у тој избезумљености угризу оне који покушавају да им помогну. Аустралијски лекари, пошто су лечили пацијенте којима је камена риба убризгала отров, тврде да чак три или четири веома снажна спасиоца једва успевају да извуку жртву из воде. Нажалост, већина купача не успева да се домогне обале јер и најбољи пливачи због несносног бола нису у стању да се одрже на површини.

Најједноставнија прва помоћ јесте да се жртва загреје или полије врућом во-

дом, а само пливачи који добију инјекцију противотрова (произвео га је Поморски истраживачки институт) могу да се надају оздрављењу, и то тек за месец-два. Они који не стигну да у року од шест часова добију овај противотров најчешће умиру у најстрашњим мукама.

НЕУРЕДНО ГНЕЗДО

Кад би се правила ранг-листа најнеуреднијих и најсмрдљивијих птичијих гнезда, на првом месту свакако би било оно које гради пупавац, птица светложуте боје са зебрастим пругама и у лепезастом ђубом. Непријатан мирис који се

шири из пупавчевог станишта настаје од измета, остатака хране и излучевина једне нарочите жлезде у корену репа, која код женке проради за време ношења јаја.

Овај смрад и неред женка не оставља зато што је алкава и лења, већ да би одбранила јаја и птиће од грабљивица. Ако ловац на мале пупавце ипак издржи непријатан мирис и дође до гнезда, ратоборна мајка одмах ће га попрскати мрком течношћу која мирише на мошус.

ДАР ЗА НЕВЕСТУ

Паукови предуг свилу и плету мрежу да би њоме ловили инсекте. Међутим, она им увек не служи искључиво за лов. Неки паукови, рецимо, сваког дана поједу мрежу коју су претходног тако вредно и пакљиво плели. Зашто? Да би организму обезбедили неопходне протеине, али и да би се напили воде. То, на пример, свакодневно чини и обични

баштенски паук у сам цик зоре, када је његова мрежа богато натопљена ситним капљицама росе.

Један други паук, *Pisaura listeri*, познат је по свом удварању и дарекљивости према изабраници свог срца. Да би је одобровољио, он улови мушицу и пакљиво је замота у своју танку свилу, а онда је односи невести као свадбени дар. Догађа се да она одмах не прихвати поклон, али паук је упоран – нудиће јој га све док га она не узме. А и када га прими и у сласт поједе, невеста, често, још не показује да узвраћа љубав, па је паук обасипа поклонима све док је не освоји.

ЖИВОТ У МРАКУ

У Северној Америци живи врста цврчка кога тамо зову седамнаестогодишњи цврчак (*Seventeen Year Cicada*). Он у стадијуму лутке у земљи проводи пуних седамнаест година и тек након тог периода пробија чауру и излази из ње као одрасла јединка која ће, нажалост, живети свега пет-шест седмица. Кратко, али слатко и лагодно: у доколици, песми и љубави. Тако овај инсект деведесет девет одсто живота проводи у стадијуму ларве, у мрклом мраку, а само један одсто на светлости дана.

ЈА ♥ ПТТ

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Зашто је уведена преступна година?

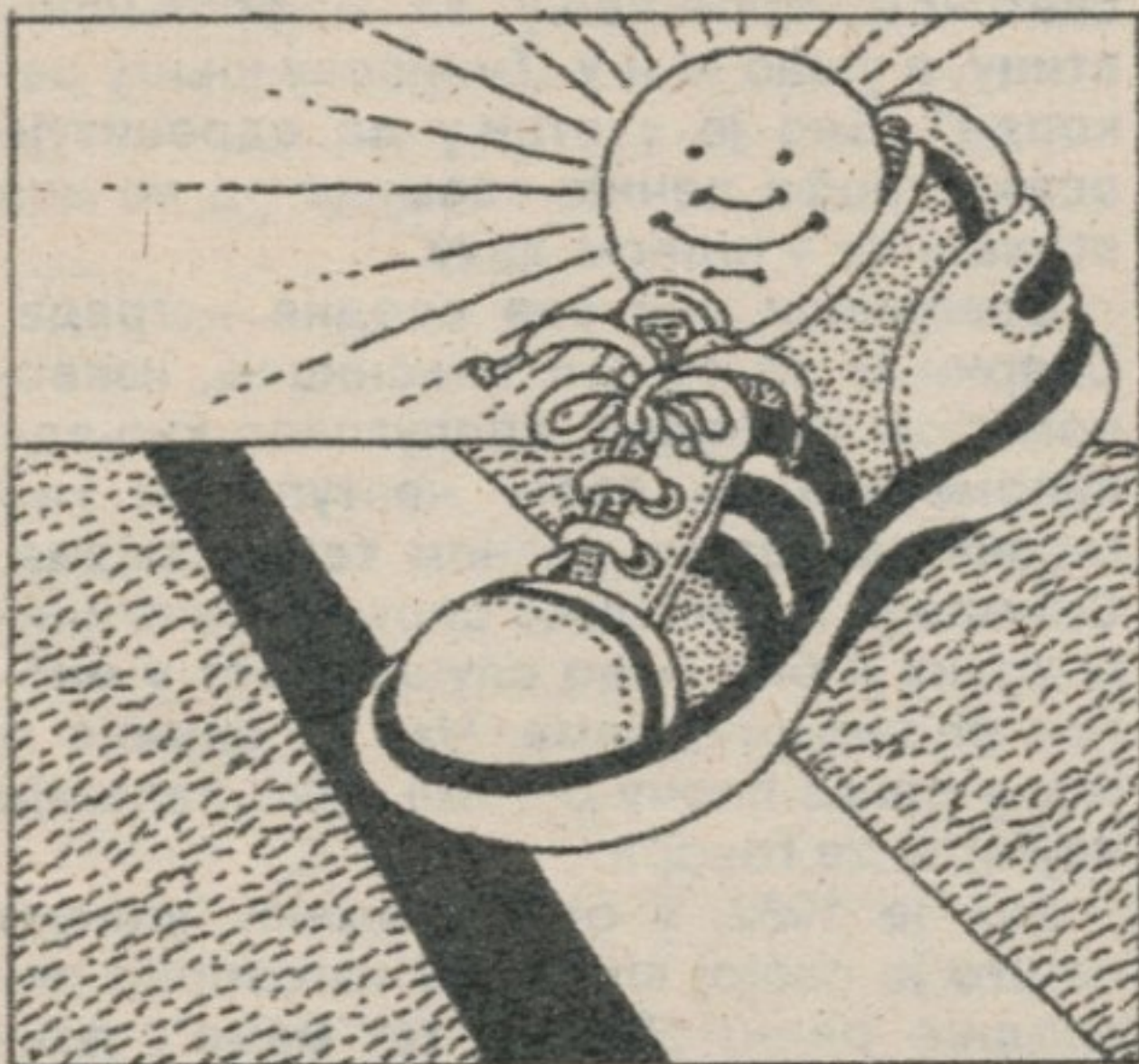
Који су разлози навели научнике да у календар уведу преступну годину?

РАДИВОЈЕ КОС
Шабач

Једна година је период у коме Земља једном обиђе око Сунца, односно Сунце привидно обиђе еклиптику (кружна путања на небеској сфери по којој се Сунце у току године привидно креће око Земље). Овај период траје 365 дана, 5 сати, 48 минута и 46,98 секунди. То је једна тропска година (тропском годи-

ном у астрономији се назива временски размак између два узастопна Земљина проласка кроз тачку пролећне равнодневице).

Како трајање тропске године не износи пун број дана, било је потребно „грађанску“ годину, односно рачунање, изједначити са тропском годином. То се у прошлости чинило на разне начине, због чега је настало више календара. Тако је Јулије Цезар, по замисли египатског астронома Сосенгена, 46. године

пре нове ере изменио календар који је до тада важио и увео нови који је по њему назван Јулијански. У овој реформи пошло се од чињенице да се Земља око Сунца окрене једанпут за 365,25 дана (365 целих дана и четвртина дана). Јулије Цезар увео је због тога преступну го-

Биљана Ђорђевић, село Шаљиновица, 38334 Осојане – 14 година, воли кошарку.

Небојша Вуликић, Војводе Степе 45, 21000 Нови Сад – 17 година, воли евергрин музику, путовања и добре књиге.

Десет најпааметнијих

Драги Забавнице,
ИМАМ ПАСА БУЏУЈА – ДА ЈА ЈЕ
ОН НАЈПАМЕТНИЈА ЖИВОТИЊА НА
СВЕТА?

Жао нам је што морамо да ти кажемо да твој пас не припада, како ти кажеш, најпааметнијим животињама, али верујемо да је умиљат, леп... Ево редоследа најинтелигентнијих, који су, после дугогодишњих испитивања, утврдили психолози: 1. шимпанза; 2. капуцин; 3. горила; 4. орангутан; 5. пас; 6. мачка; 7. коњ; 8. ракун; 9. свиња и 10. слон.

ИТОР
ПАНЧЕВО

УЛ. БУНАТИСКА 12

Далиборка Николић, Боже Димитријевића 3/11, 12208 Костолац – 13 година, воли дружење, сакупља салвете.

дину тако да после три године од по 365 дана долази једна од 366 дана.

Међутим, јулијанска година била је од тропске дужа за више од 11 минута. Тако је пролећна равнодневица све више „закашњавала“. Временом је ова разлика постајала све већа, почела је да се рачуна у данима, а у нашем веку она износи тринаест дана. То је навело римског папу Гргура XIII (Грегорија) да 1582. године прогласи пети дан десетог месеца (5. октобар) петнаестим даном истог месеца (15. октобар). Свака четврта година и даље је остала преступна. Био је то нови, грегоријански календар.

Ипак, ни овако није постигнута потпуна сагласност између грађанске и тропске године јер би се временом поново појавиле сличне разлике. Због тога су по овом календару код година којима се завршавају векови задржане као преступне само оне године чији је број дељив са 400 без остатка. Грегоријански календар израдио је, по налогу поменутог папе, напуљски астроном Луиђи Лилио Ђиралди.

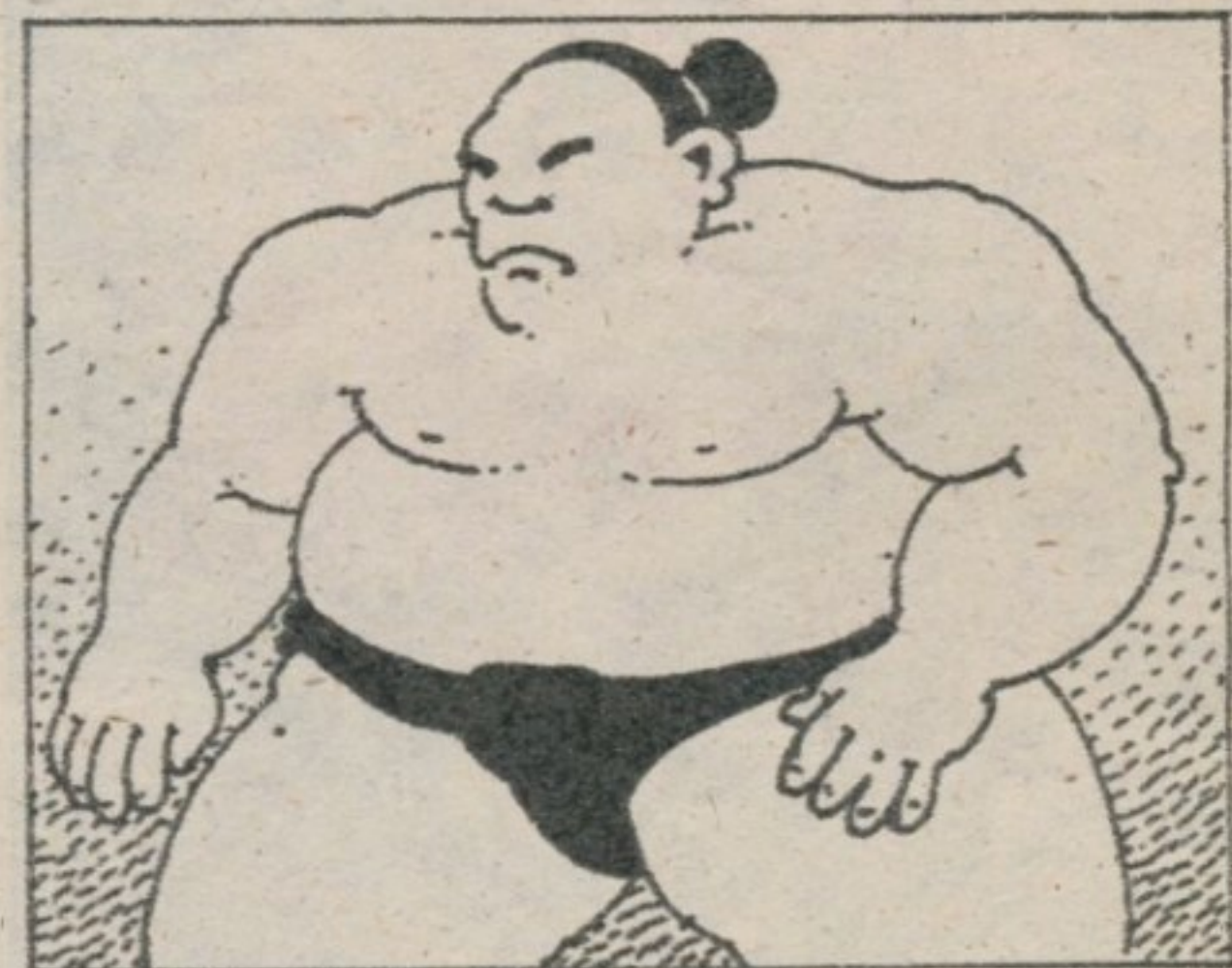
Необични спортисти

Желео бих да ми у Малој пошти наведете неколико основних правила сумо рвања, а занима ме и то да ли је обавезно да сумо рвачи буду високи и тешки.

МИКАН ЛОЗИЋ
Баваниште

По једној јапанској легенди настало је пре више од 2000 година, јапански народ постао је слободан тек када је бог Такемиказући савладао свог противника у сумо борби, једној врсти рвања.

Данас је сумо популаран спорт не само у Јапану, већ и у Кини, Монголији, Кореји, а његова правила нису се променила од свог почетка. Ево неколико најважнијих.

Сумо-рвачи или сумотори (на јапанском браниоци) на ринг излазе обавијени свиленим појасевима дугачким око девет метара.

Јелена Угреновић, село Шаљиновица, 38334 Осојане – 13 година, воли музику, сакупља гунице.

Слађана Делић, Генерала Ми-
лутинића 112, 21230 Жабал
– 12 година, жели да се допису-
је са вршњацима.

Мира Свркота, Краља Петра
28, 84210 Пљевља – жели да се
дописује са обожаваоцима Ђор-
ђа Балашевића и Бајаре.

Ринг је у облику круга пречника пет
метара.

После уводног церемонијала који тра-
је око четири минута (раније је то време
било неограничено) борци најпре суди-
јама показују дланове, доказ да немају
сакривено оружје, и тек онда крећу у
напад.

Борба траје веома кратко, а победник
је онај такмичар који свог супарника из-
гура из круга или га обори на под.

У сумо рвању нема разврставања бо-
раца по тежини и то је, вероватно, раз-
лог што рвачи могу да буду тежки до
150 килограма, а високи и до два метра.
Без обзира на висину и тежину, морају
да буду хитри.

Највиша титула у овом спорту је јоко-
чино, што значи: велики шампион. Сумо
рвачи иначе су најпопуларнији, а сход-
но томе и најбогатији спортисти у овом
делу света.

83 филма о Тарзану ± један наш?

Да ли знате колико је до сада
снимљено филмова о Тарзану?

ДРАГАН СЛАВКОВИЋ
Буприја

О Тарзану, једном од најомнљенијих и
најпопуларнијих филмских ликова, до
сада су снимљена тачно 83 филма, али

не знамо да ли је у ову бројку увршћен и
један наш „дунавски“ Тарзан снимљен у
Борову 1940. године.

На тридесет метара филмске траке
Миленко Тодоричић и Перо Бајац (наш
први и једини Тарзан) са још дванаест
младића и девојака покушали су у бара-
ма крај Дунава да дочарају афричку
прашуму. Младим филмским занесења-
цима највећа невоља била је како да
нађу крокодила. После много мука успе-
ли су да набаве једног, додуше гуменог,

са великом рекламом фабрике „Бата“.
Леђа су му обојили зеленом бојом и „не-
ман“ је била спремна за снимање. Тар-
зан из Борова имао је свечану премије-
ру у осјечком биоскопу „Корзо“.

Дело архитекте Илкића

Можете ли нешто више да кажете
о прелепој згради Протокола у
Београду, Теразије 34, као и чему та згра-
да данас служи?

БРАНКА З.
Ваљево

Та зграда подигнута је 1885. године за
познатог београдског трговца Алексу
Крсмановића према пројекту архитекте
Јована Илкића који је у то време био за-
узет и радовима око довршења палате
Старог двора (садашња Скупштина гра-
да Београда).

Кућа Крсмановића постала је позната
1918. године када је у њој проглашено
уједињење Краљевине Срба, Хрвата и
Словенаца.

Између Првог и Другог светског рата у
подруму те зграде налазио се биоскоп
„Клериц“. После Другог светског рата
ова кућа служила је за потребе Савез-
ног министарства за иностране посло-
ве, па из тог времена потиче њен, и да-
нас уобичајени, назив – Протокол. Годи-
не 1980. из ње је исељен Протокол,
обављене су преправке и уређен мемо-
ријални простор посвећен сећању на
оснивање Краљевине СХС. Некадашњи
дворишни део данас је пријатан кафан-
ски кутак, део зграде је изложбени про-
стор, а у једном делу је Клуб привред-
ника.

ЕНИГМАТИКА

РЕШЕЊА

Скандинавка: д. р. т. „Протекција“, р. жа.
литар. „Анапфета“, шале. деран. ра-
дон. Атика, ништа, гђ. Н. Орест. панои.
Штарк. тип. А. и. Од. народ. скоро. к. ки-
дар. „Морало бити“, инородац. Ј. „Тако
је...“, аба, имитати. Ен. ђо. анемона. Пана-
награмка: дивно, епохе, Лорин. мазга.
одело, насрт, асура, копча, орити (Пласи-
до Доминго, Хозе Карерас, Лучано Паве-
роти, тенори); Осмосмерка: Дивац; Мо-
зачичка укрштеница: Том Круз, МОК,
почек. „Американац у Паризу“, назовима-
тематичар, Илија, Один. ди. к. т. тет. Ла
Тоја Џексон, анилин, ва, уже, вас, оке, у,
и, сорт, озимо, окука, икад, медаљон, рт.
Милна, Ема. месојед, а, ар, Ален, „Топ
Ган“. Палиндром: тас, сат; Анаграм: „По-
литикин Забавник“

Енигматске стране припрема:
ЕД „Ђорђе Натошевић“, Сомбор
Уређује Славко Бован
Аутори: Димовић, Милин, Недић и Бо-
ван.

Ивана Јовановић, Булевар Јо-
вана Дучића 7/23, 21000 Нови
Сад – 10 година, воли музику,
сакупља стари новац.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК БРОЈ 2281

YU ISSN 0032-339X

Први број „Политикиног Забавника“
изашао је 28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник

Зефирино Граси

Директор „ПОЛИТИКЕ“

Хаџи Драган Антић

Издаје НП ПОЛИТИКА Д.О.О.

11000 Београд, Македонска 29

Штампа графичко предузеће

„Штампарија Политика“

Председник комисије „ПОЛИТИКА“

др Живорад Миновић

Уредник сјајних Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник Соња Јашовић

Редакција Олга Вукадиновић, Бојана До-

жић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић,

Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера

Милићевић, Весна Минић, Вито Недељ-

ковић, Биљана Орловић, Љубомир Па-

трногић, Весна Софреновић, Војислав

Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко

Тодоровић и Бранислава Црномарковић

Техничка редакција

Душан Глушац, Радоје Савић,

Зоран Петканић и Радана Весовић

Секретаријат Зорица Филиповић

Дописници „ПОЛИТИКЕ“ из иностранства:

Петар Поповић (Москва), Душан Пешић

(Њујорк), Мирослав Стојановић (Бон),

Дарко Рибничар (Париз), Душан Симић

(Лондон), Бошко Јакшић (Рим), Верипа

Рупар (Будимпешта) Момчило Панте-

лић (Пекинг), Радислав Бук (Атина)

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

Македонска 29, 11001 Београд, П.фах 124.

Телефони: секретаријат 3224-471,

редакција 3224-483, техничка редакција

3226-620; централа 3224-191 и 3225-761,

преплата: 3228-776.

Маркетинг агенција: Македонска 31/1,

телефон 3220-645.

Рукописи, фототипови и цртежи се не

враћају.

На основу мишљења Републичког секретари-

јата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од

22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Преплата за нашу земљу

1 месец 19,50 дина. 3 месеца 58,50 дина.

6 месеци 117,00 дина.

Преплата на жиро рачун број:

40801-603-3-42104, уз обавезну назнаку:

Н.П. „ПОЛИТИКА“ — ПРЕПЛАТА НА

ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

Полугодишња – возом: 90 DEM, 40 USD

или противвредност осталих валута.

Полугодишња – аутомом:

I група-Европа: 129 DEM. II група-Блиски исток:

130 DEM. III група-Африка, Азија: 135 DEM.

IV група-Америка, Канада: 136 DEM. V група-

Далеки исток: 138 DEM. VI група-Јужна Америка:

144 DEM. VII група-Аустралија: 146 DEM.

или противвредност осталих валута

Преплата се врши преко фирме

„EINS PLUS ZWEI“ GmbH, FRANKFURT/M

у противвредности валута USD или DEM и то:

DEUTSCHE BANK AG, Fz/M. (BLZ 50070010)

За DEM – КОНТО – 092430800

За USD – КОНТО – 05092430801

Код уплате ОБАВЕЗНО навести – „Сврха плаћања“

ПРЕПЛАТА НА „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“ –

откуп дута.

Копију уплате ОБАВЕЗНО послати на факс

бр. ++ 381 11 3228 776 или на адресу:

ПРЕДУЗЕЋЕ „ПОЛИТИКА“ 11000 БЕОГРАД,

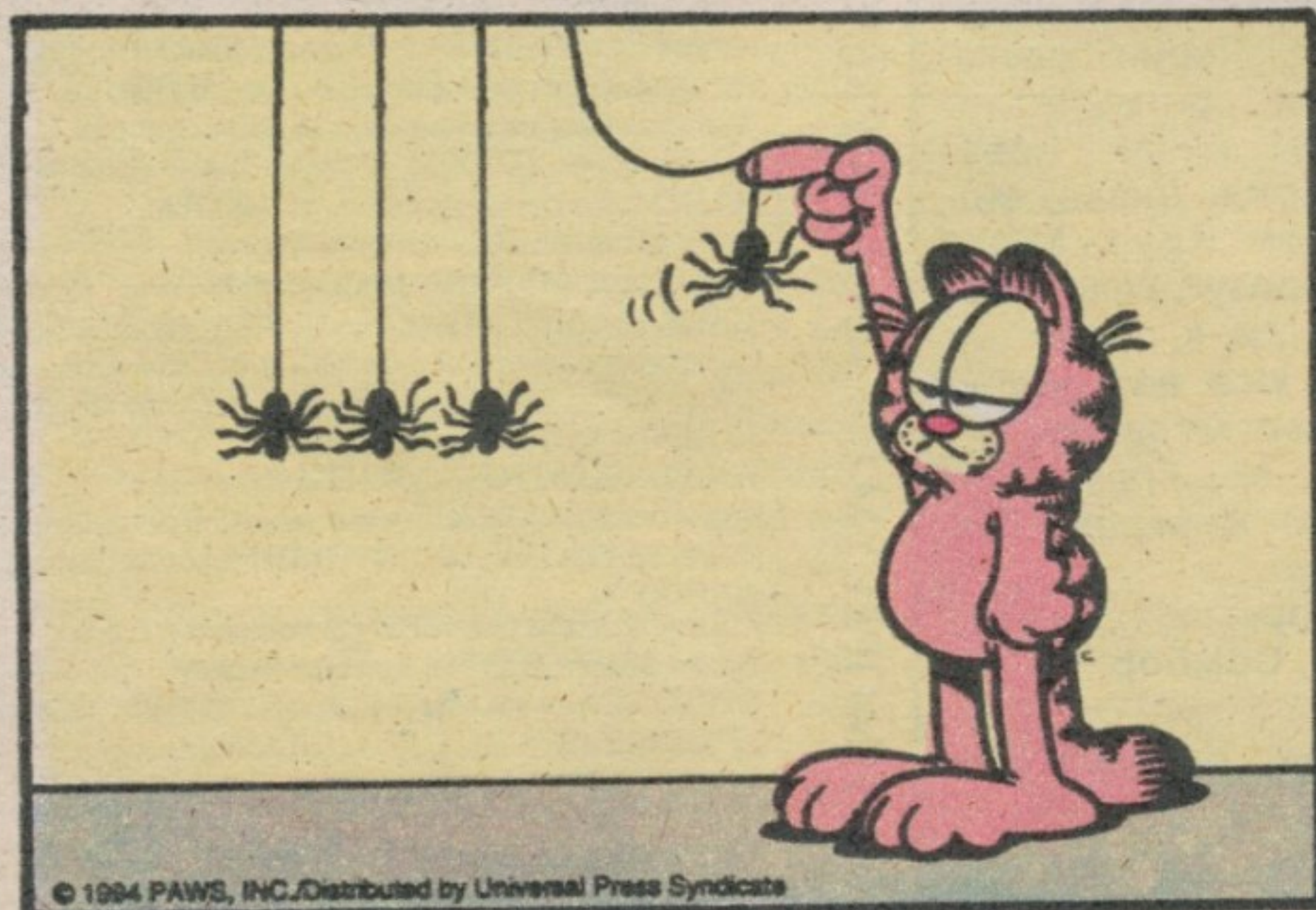
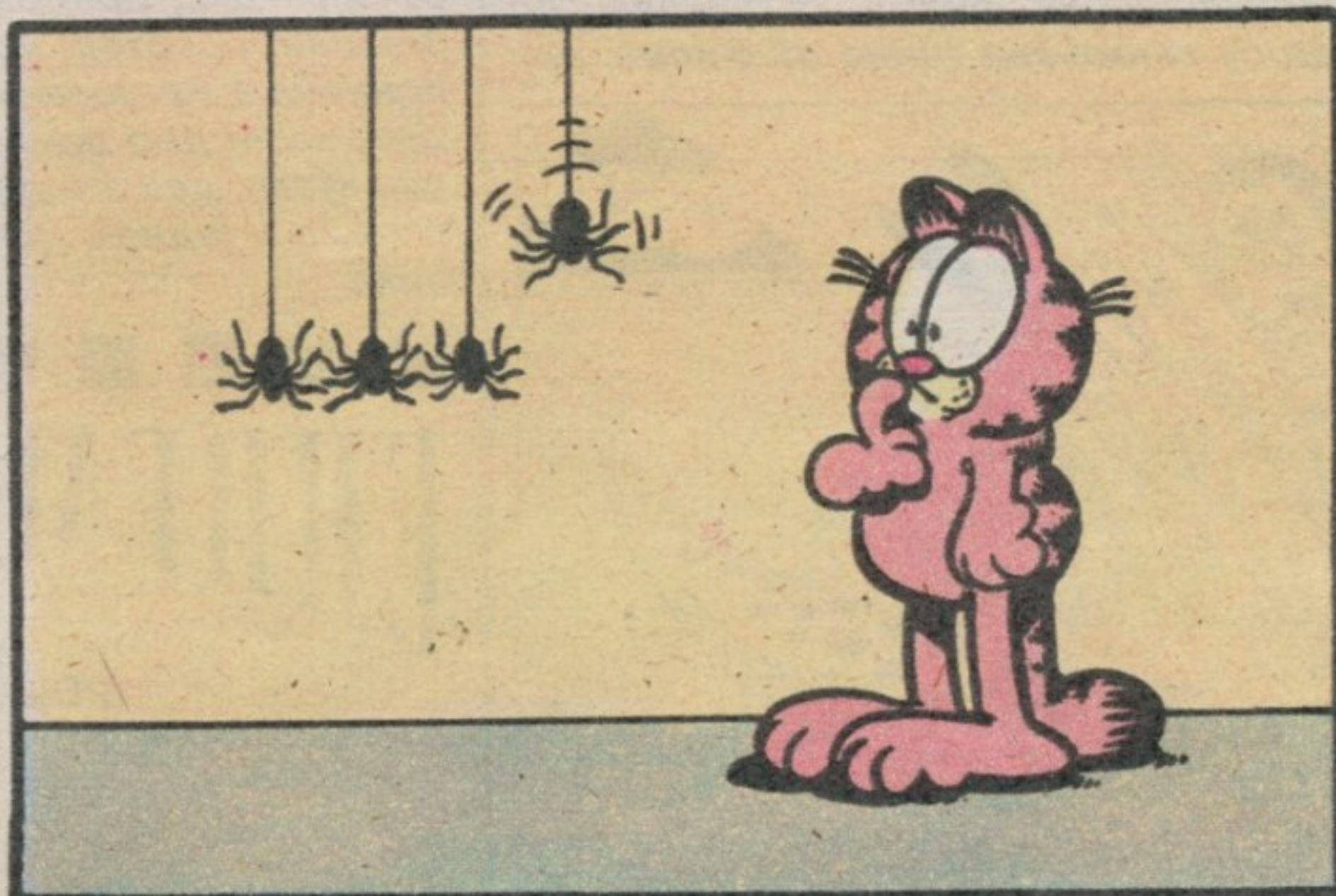
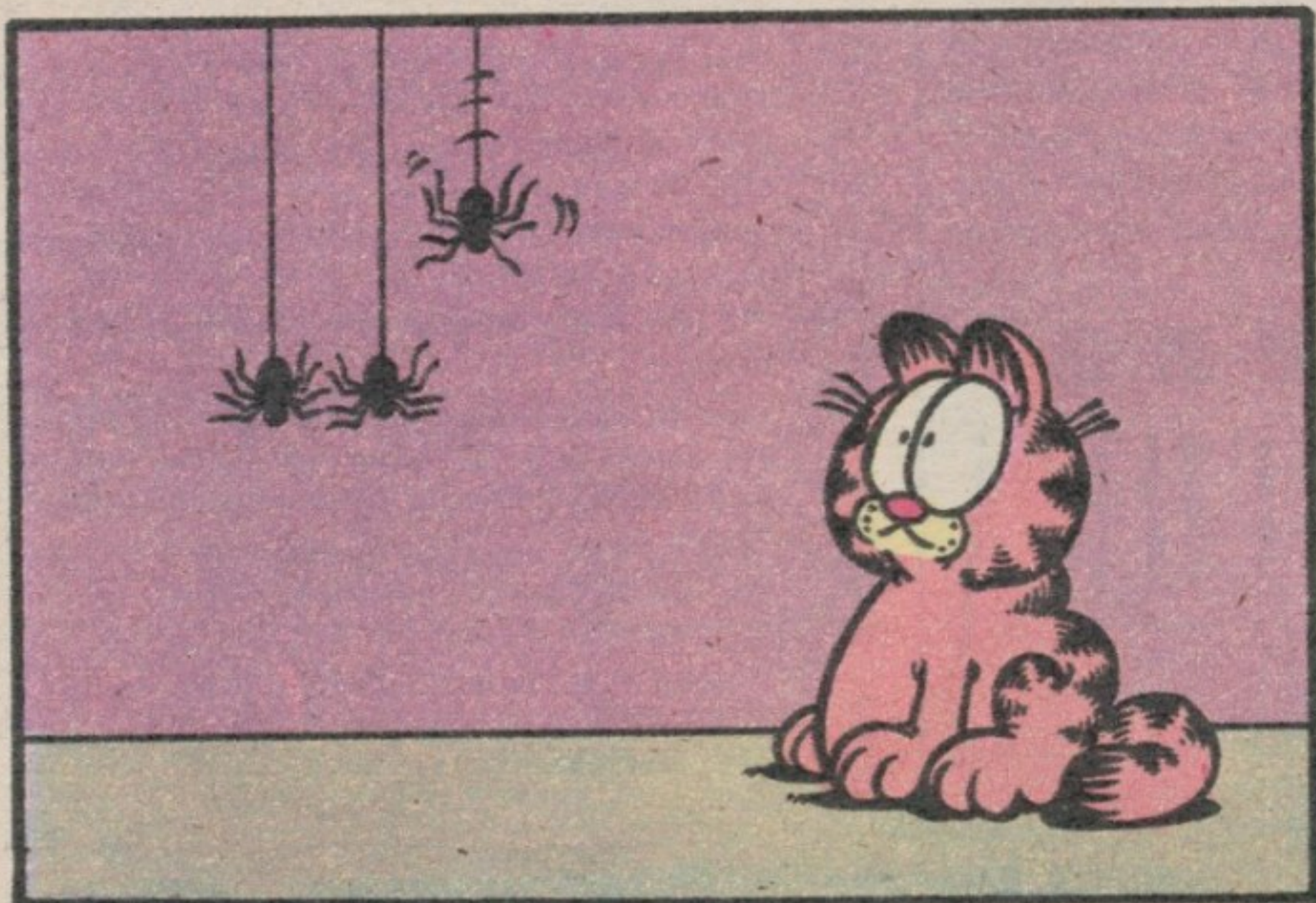
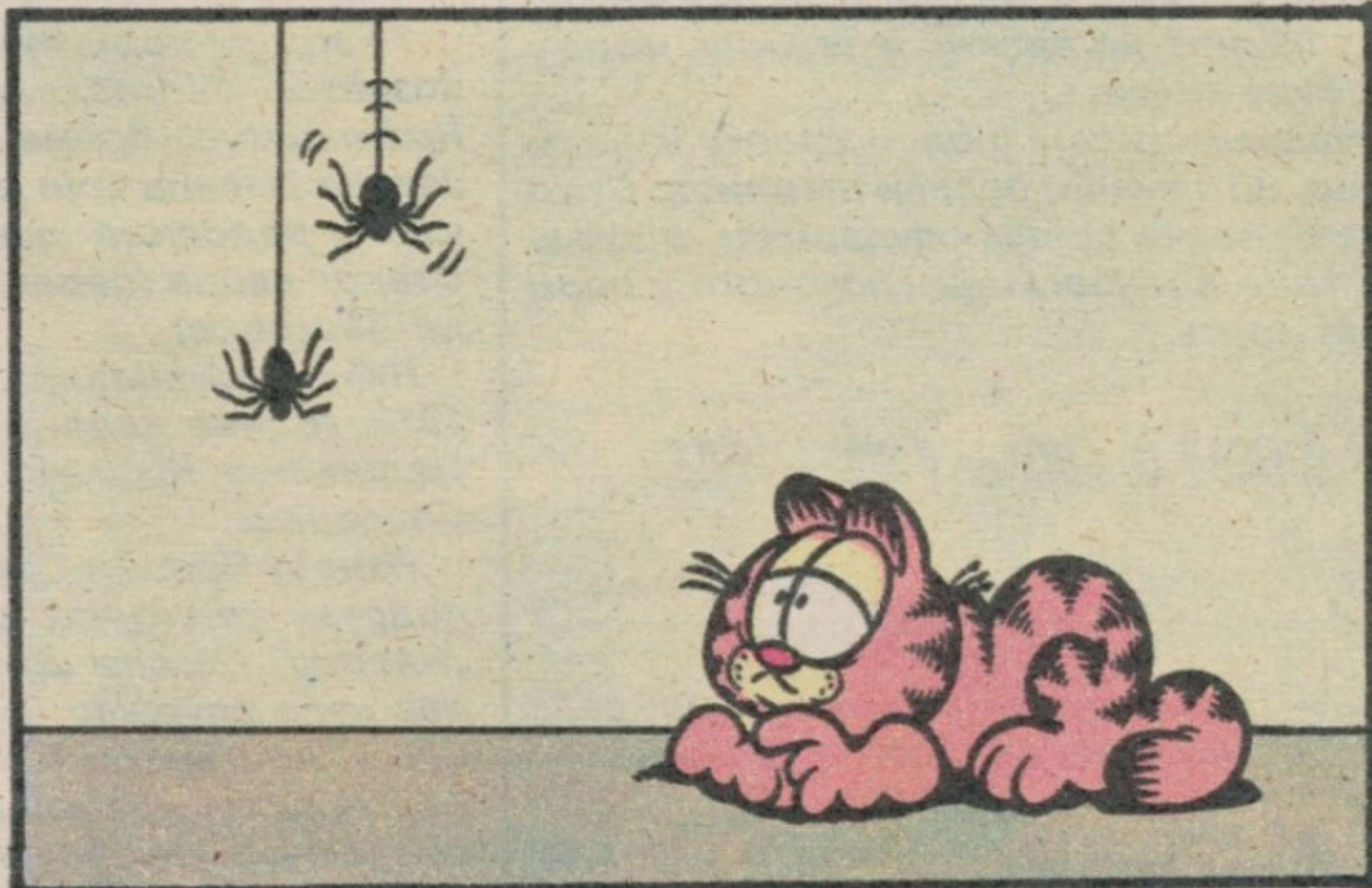
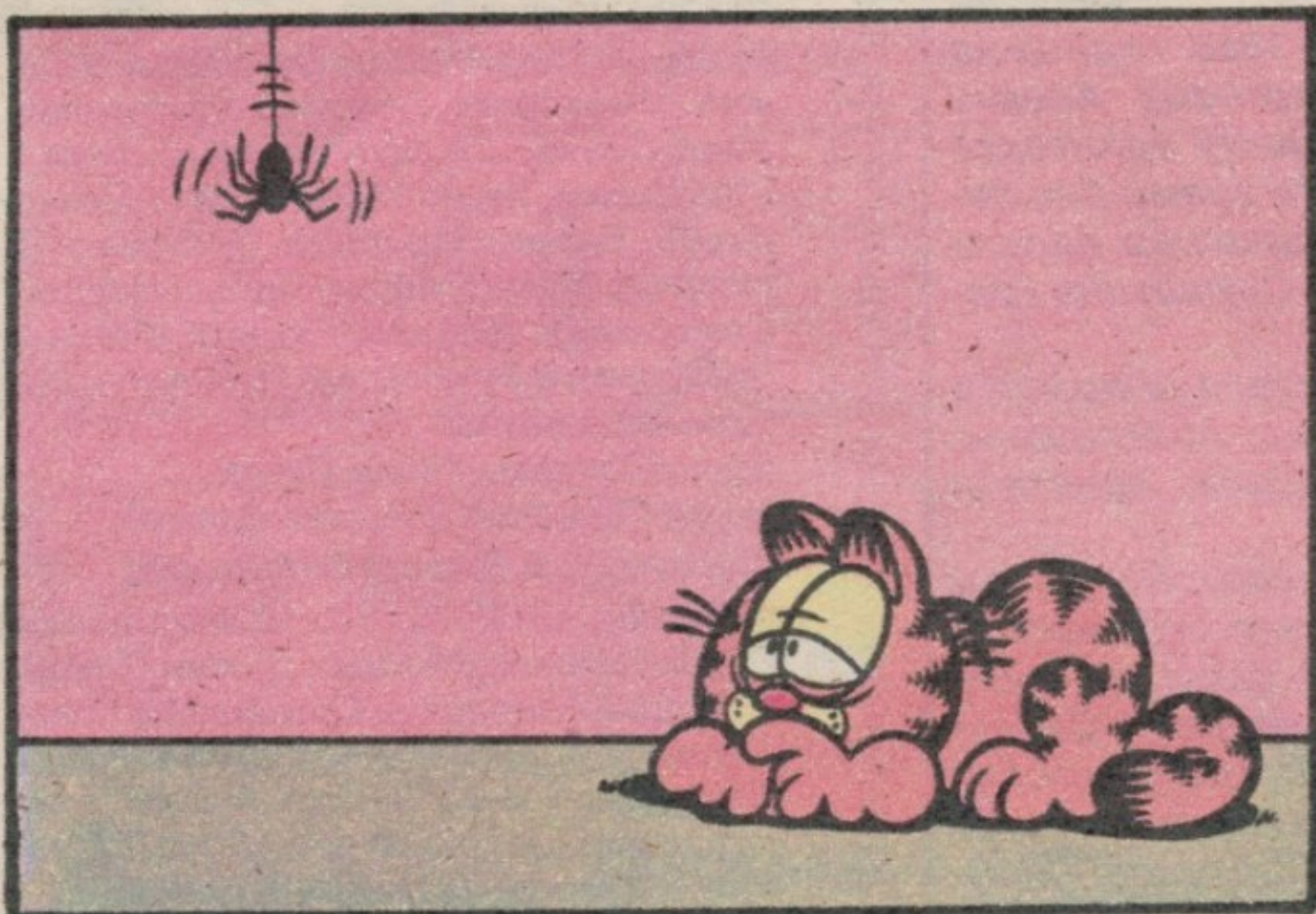
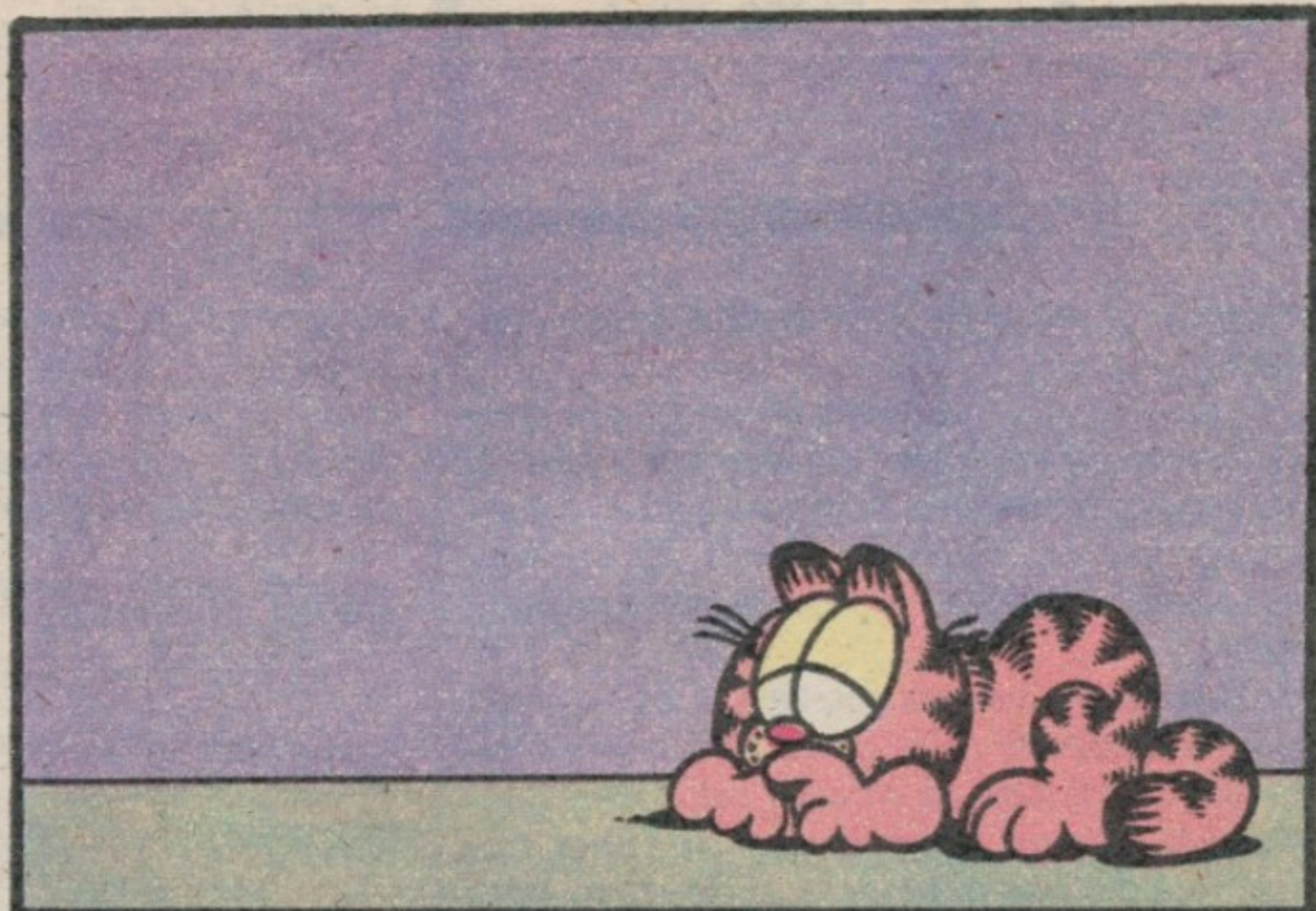
29. НОВЕМБРА 24/1, ЈУГОСЛАВИЈА

Годишњу преплату на лист не примамо.

By Jim Davis

ГАРФИЛД

© 1994 PAWS, INC./Distributed by Universal Press Syndicate

JIM DAVIS 7-24

ПОЛИТИКИ

ЗАБАВНИК

РЕКЛИ СУ...

Човек је успешан ако зарађује више него што његова жена може да потроши... а успешна је она жена која је нашла таквог мужа.

Ефраим Кишон
израелски књижевник
(1921–)

Често се прецењује мудрост лисице само зато што јој се у заслуге уписује и глупост кокошака.

Перл Бак
америчка књижевница
(1892–1973)

Ћутање је једина златна ствар коју жене мрзе.

Франсоаз Саган
француска књижевница
(1935–)

Филм је најмоћнији вид изражавања. Моћнији чак и од штампе; јер, читање се учи, а гледање не.

Георг Пабст
немачки редитељ
(1885 – 1967)

Ако је тачно да је уметност стрпљење, кинематографија је најузвишенија од свих врста уметности.

Ема Граматика
италијанска глумица
(1875 – 1965)

Ако глупост преживи, може се рећи да је толико глупа да не уме чак ни да умре.

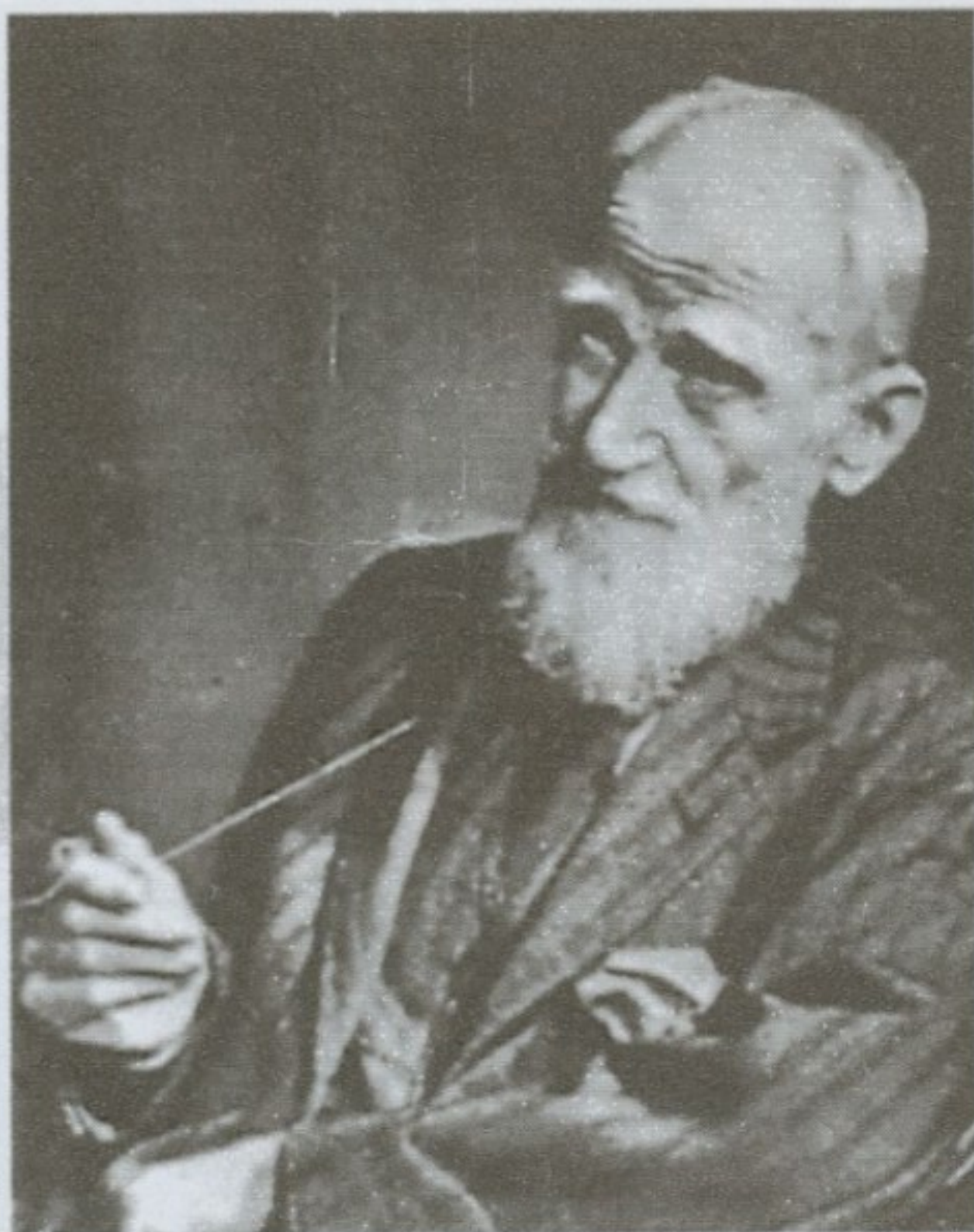
Александар Рода Рода
аустријски књижевник
(1872–1945)

Прави јунак је онај који се усуди да каже свом берберину како му лосион не ваља.

Чарли Чаплин
филмски глумац, сценариста и редитељ
(1889–1977)

Човек је једина животиња које се бојим. Лав није толико опасан – нема идеала, нема религије, нема политичких уверења; једном речи, нема разлога да уништава ништа што не може да поједе.

Бернард Шо
енглески књижевник
(1856–1950)

Ако желиш да уживаш у својој честитости, ваља понекад и да згрешиш.

Шарл Монтескје
француски књижевник и филозоф
(1689–1755)

Филм је вештина стварања алтернативних стварности на уштрб правог живота који служи само као извор сировог материјала.

Умберто Еко
италијански књижевник
(1932 –)

Филм је нека врста затвора за очи.

Франц Кафка
чешки писац
(1883 – 1924)

Моралиста понекад личи на бандеру поред пута: она показује правац ка неком насељу, али сама тамо никад не иде.

Бовани Гварески
италијански књижевник
(1908–1968)

Да би се човек упознао са широм фамилијом, довољно је да се обогати.

Сенека
римски филозоф
(3 – 65)

Кад цара сврби, народ се чеше.

Хајнрих Хајне
немачки песник
(1797–1856)

Жена пожели да је старија годину дана једино када чека бебу.

Агата Кристи
енглеска књижевница
(1890–1976)

Историја је музеј утопија које су то престале да буду.

Бенџамин Дизраели
енглески политичар и државник
(1804–1881)

Мираз је зачин који нам помаже да прогутамо залогај с костима.

Славомир Мрожек
пољски књижевник
(1931–)

